National Library
Bibliothèque Nationale
FEB 10 1978
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX

B103/A/4013.

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
PUBLISHED WEEKLY BY THE
LATVIJA AMERIKA PUBLISHING LIMITED
Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York; Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466; V. Jaunkalnietis, 1305 Taylor Ave, Racina, Wis. 53403; — California — Editor KARLIS KALEJS, 3622 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

NR. 5 SESTDIENA, 1978. GADA 4. FEBRUĀRIS 28 GADS

SATURDAY, FEBRUARY 4, 1978

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 60 centu

Pretestība pret ekspansijas plāniem

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA
SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Novērtējot prezidenta Džimija Kārtera pirmo prezidentūras gadu un it sevišķu vērību veltījot Kārtera ievadītajai jaunajai amerikāņu ārpolitikai, jāizvairās kā no pārāk optimistiskām, tā pārāk pesimistiskām galējībām. Par Kārtera godīgumu nav šaubu. Tāpat nebūtu jāšaubās par to, ka Kārters aizvadītajā gadā būs aizpildījis ne vienu vien pieredzes trūkuma robu. Varbūt cits prezidents Kārtera vietā jau sen būtu parakstījis pārsteidzīgu militāru nolīgumu ar Maskavu. Varbūt cits prezidents būtu devies bīstamā „svētceļojumā" uz Kremli, vai arī Baltajā namā ar lielu pompu uzņēmis starptautiskā komūnisma augstāko funkcionāru Pad. savienības sarkano caru Leonīdu Brežņevu. Kārters par tikšanos ar Pad. savienības diktātoru vairs nerunā. SALT-II atomieroču ierobežošanas nolīgums nav ne parakstīts, ne arī ratificēts. Viss tas jāieraksta tagadējā prezidenta pozitīvā bilancē.

Pad. savienības politiskās un militārās aferas Melnajā kontinentā nenoliedzami ietekmēs tālāko Vašingtonas un Maskavas attieksmju izveidošanos. Abesinijas un Somālijas militāro konfliktu daži komentātori apzīmē par Afrikas Vietnamu. Var gadīties, ka konflikta gala rezultātā Pad. savienība, bet ne ASV šoreiz būs nostājusies eventuāla zaudētāja pusē. Nav noslēpums, ka Abesinijas marksistu valdības galva pulkvedis Mengistu Maskavas militārā atbalsta ietvaros saņēmis pāri par 1 milj. dol. Abesinijā bez 2000 Kubas labi apmācītiem karavīriem pašreiz atrodas jau pāri par 1000 pašas Pad. savienības militārie padomdevēji. Abesinijas un Somālijas konfrontācija Ogadenas tuksnesī pēc pulkveža Mengistu apgalvojuma ietilpstot Kārtera slepenajā plānā; ar to imperiālisti mēģinot paturēt kontroli stratēģiskā Afrikas raga un Sarkanās jūras telpā. Kārtera gadu mijas diplomātiskās misijas svarīgākais mērķis esot bijis koordinēt Vidējo austrumu un Eiropas valstu alianses plānus turpmākām militārām akcijām. Kaut Kārters atklātībā noraidījis Somālijas prezidenta Siada Barres lūgumu nekavējoties sniegt visu iespējamo militāro palīdzību, patiesībā amerikāņu palīdzība jau sen ir sākusies. Vašingtona no Rietumvācijas un Irānas militārām bazēm steigā pārsviež ieročus uz Somāliju. Irāna un Saudi Arabija no savas puses Somāliju atbalstīs financiāli un nepieciešamā gadījumā arī ar savu bruņoto spēku klātieni. Pašas Rietumvācijas loma pagaidām aprobežojas tikai ar financiālu palīdzību un ieroču sūtījumiem. Somālijas pusē nostājies arī Ēģiptes prezidents Sadats. Vai tā nav likteņa ironija, ka prezidents Sadats uz Somāliju sūta Pad. savienības ieročus, kurus Maskava savā laikā tik bagātīgi piegādāja Ēģiptei. Šoreiz somāļu rokās šie Kremļa sūtītie ieroči ir vērsti pret citiem krievu ieročiem abesiniešu pusē. Prezidents Kārters kādā runā nesen brīdināja Pad. savienību no bīstamās politiskās un militārās dēkas Abesinijā. Ņemot vērā, ka Vašingtona un tās sabiedrotie ir neapšaubāmi aktīvi nostājušies Somālijas pusē, bet Pad. savienība no savas puses visiem līdzekļiem atbalsta Abesiniju, tad iespējams, ka šī konflikta ietvaros izšķirīgā brīdī īstenojas tieša lielvaru konfrontācija.

Ēģiptes prezidenta ceļojums uz Vašingtonu acīm redzot domāts Kārtera Vidējo austrumu diplomātijas pirmā neveiksmīgā gājiena izlīdzināšanai. Kā Sadats, tā arī Begins sarunas vēlas atjaunot. Vai Kārteram izdosies piespiest Beginu respektēt Ēģiptes priekšnoteikumus miera līguma parakstīšanai? Jau šonedēļ Ēģiptes un Izraēlas militārās komisijas sastapās Kairo. Daudz svarīgāk ir restaurēt abu valstu politisko komisiju darbību. Vienam otram par pārsteigumu, amerikāņu diplomātiskā starpniecība te ir sākusi plūkt pirmos panākumu ziedinus. Žīdu pārspīlētās bailes no arabu draudiem par Izraēlas eksistenci Vašingtonai daļēji ir izdevies jau izkliedēt. Sadats no savas puses pierādīja, ka arī naidu un neuzticību, kas ir katra militāra konflikta embrijā, ar labu gribu var apspiest. Menachima Begina negaidīto pagriezienu, nedodot nekā un prasot par daudz, var uzskatīt arī par iekšpolitisku problēmu radītu taktisku gājienu. Viņa valdība balstās uz konservātīvu un galējā labā spārna partiju koaliciju. Izraēlas tautas vairākums vēlas attiekšmes ar saviem kaimiņiem normālizēt. Begins nenoliedzami pārspīlē palestīniešu radikāļu — terroristu nozīmi. Savā laikā pats Begins bija britu vajāts žīdu terroristu šterna grupas aktīvs loceklis. Tās nebija žīdu terroristu bandas, kas pavēra ceļu uz Izraēlas valsts piedzimšanu Palestīnā. Ticība žīdu tautas misijai, cionisms un materiālie upuri radīja priekšnoteikumus starptautiskā forumā Izraēlas valsts debijai politiskā skatuvē. Ar Izraēlas nodibināšanos piepildījās pasaules vecāko politisko bēgļu — žīdu — 2000 gadu ilgais sapnis. Izraēlas patstāvības vēsture ir spožs reāls apliecinājums žīdu tautas politiskam, saimnieciskam un arī militāram talantam. Nav šaubu, ka mierā un sadarbībā ar saviem arabu kaimiņiem Izraēla vēl tālāk plauks un ziedēs. Tas lai paliek pamatos mūsu optimistiskam vērtējumam par paliekama miera radīšanu Vidējos austrumos.

Italiešu komūnistu partijas radītā valdības krize ir svarīgākais notikums Vecajā kontinentā. Līdzšinējais valdības galva Andrioti droši vien sastādīs arī jauno valdību, kuŗa, politisko reālitāšu ietekmēta, varbūt itin cieši sadarbosies ar komūnistiem. Komūnistu uzņemšanu valdībā Andrioti noraidījis. Par tā dēvētā humānā un demokratiskā eurokomūnisma patieso seju varēja pārliecināties asiņainos nemieros, kas pēdējās nedēļās uzliesmoja daudzās pilsētās. Marksistu studentu bari asiņainos kautiņos izrēķinājās ar saviem politiskiem pretiniekiem un nodedzināja „reakcionāro" miermīlīgo pilsoņu ēkas un iedzīvi. Laupīšanas un slepkavības nonāca līdz pakāpei, kas atradās vairs tikai soli no pilnīgas anarchijas. Varbūt ka italiešu tautas vairākums eurokomūnismu pēc šiem asiņainajiem notikumiem pareizi novērtēs.

Francijas tuvējās vēlēšanās kreisā fronte — sociālistu un komūnistu koalicija neīstenosies. Sociālistu vadītājs Miterands jau laikus atklājis, ka arī aiz franču eurokomūnisma patiesībā slēpjas nežēlīgas komūnistiskas diktatūras draudi. Tanī pašā laikā golistu partija deklarējusi gribu sadarboties ar visiem centra un labā spārna partiju vadītājiem. Un tā Eiropai un brīvām demokratijām par svētību gaidāmās vēlēšanās droši vien triumfēs pilsonisko partiju vairākums.

Nobeidzot piemināsim dažos vārdos Pad. savienības „miermīlīgo" politiku bruņošanās laukā. Aizvadītajā nedēļā rietumu izlūkošanas dienesta informācija apstiprināja brīdinājumu, ka Pad. savienība turpina eksperimentus bioloģisko ieroču laukā. Maskavas tuvumā un vairākās citās vietās atklātas bioloģiskas pētniecības un šāda veida ieroču produkcijas iestādes. Vēl 1975. gadā Pad. savienība kopā ar ASV un Lielbritaniju parakstīja starptautisku nolīgumu, kas aizliedz radīt un uzkrāt bioloģiskā kaŗa ieročus. Zīmīgā kārtā vēl līdz šai dienai Ženēvas atbruņošanās konferencē Pad. savienība nav devusi savu parakstu līgumam, ar kuŗu būtu aizliegtas nāvējošas gāzes un citi ķīmiski ieroči. Pēc rietumu informācijas Kremļa bioloģiskie ieroči ir baktērijas, kas daudz nāvīgākas par tuberkulozi, mēri un citām līdz šim pazīstamām slimībām. Kremļa baciļu ieroču arsenālā ietilpstot tādu slimību dīgļi, kuŗu apkaŗošana jāuzskata par neiespējamu. Ir zināms, ka Pad. savienība tanī pašā laikā likusi saviem zinātniekiem radīt pretpotes, lai ķīmiskā un baciļu kaŗā spētu pasargāt Pad. savienības iedzīvotājus. Arī ķīmisko ieroču arsenāls ietelp Kremļa bruņošanās plānos. Nervu gāzes un nāves stari nav vairs tukša zinātnieku fantazija. Kārtera ierosmē maijā Vašingtonā sanāks NATO valstu militārie pārstāvji, lai apspriestu pretsoļus Kremļa bīstamajai rotaļai ar ieročiem, kas nenoliedzami apdraud visas pasaules civilizāciju.

Aleksandrs Ķegumnieks

Draudzīgā aicinājuma dienā Toronto Latviešu biedrības sestdienas skolā runāja LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs (pa kreisi), pēc tam viņš nodeva LNAK velti — aploksni. Labajā pusē skolas pārzinis J. Ozols. Vidū 4. kl. audzēkņi — 9 g.v. Linda Skomba un 11 g.v. Ojārs Knezs-Knezinskis.
Foto: J. Ligers

Viktors Kalniņš izlaists

Rietumvācijā saņemta ziņa, ka Viktoram Kalniņam piešķirta atļauja no okupētās Latvijas izbraukt uz rietumiem — Vīni. Pad. savienības territorija viņam bija jāatstāj jau līdz 28. janvārim.

Pārkrievināšana pastiprinās

Kā ziņo okupētās Latvijas prese, sākot ar 5. janvāri Rīgā iespiež krievu laikrakstus Pravda, Izvestija un Komsomolskaja Pravda. Rīga esot otra pilsēta pēc Minskas, kur arī iespiež attiecīgu metienu. Ar fototelegrafu saņemot filmas tieši no Maskavas.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1978. G. 4. FEBRUĀRIS, 5. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466, U.S.A. Tālr. 994-7917 — Čikagas redakcijas vad. V. Jaunkalnietis, 1305 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personisks uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 25 dol., 6 mēnešiem — 13 dol., 3 mēnešiem — 6.50 dol. Atsevišķa numura cena 60 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.50, tekstā $5.75, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1 par rindiņu, atkārtojot atlaide.

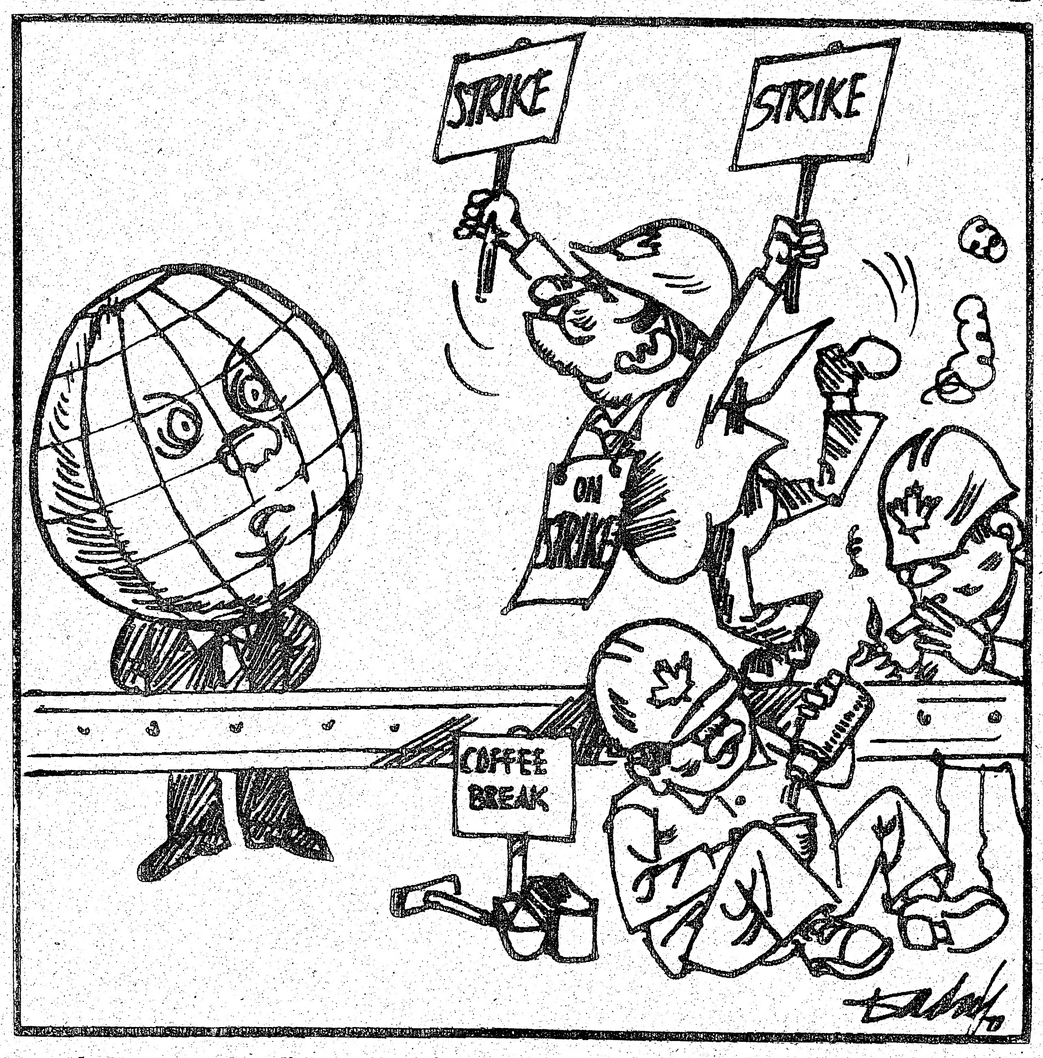

Pasaule brīnās par kanadiešu darba ētiku . . . ..

DR. ILGVARS SPILNERS

Turēšanās pie savas tautas un zemes

Latvieši sevi uzskata par nosvērtiem un apdomīgiem cilvēkiem, salīdzinot ar dažādām "temperamentīgām" dienvidnieku tautām. Tāpat latvieši ir vienmēr lepojušies ar turēšanos pie savas zemes. Turēšanās pie savas tautas ir pa laikam bijusi nacionāla problēma, un tāda tā ir arī pašreiz. Lai gan pamatoti vienmēr uzsveram, ka esam viena tauta, vienalga, vai dzīvotu Latvijā vai kādā tālā pasaules malā, tomēr distances un laika gaita rada atsvešināšanos. Tāda atsvešināšanās ir starp latviešiem dažādos kontinentos, ko gan daļēji pārvaram ar ceļošanu viesos un kopēju organizatorisku darbību latviešu pasākumos. Vēl lielāka atsvešināšanās rodas starp trimdas un Latvijas latviešiem. Maza daļa trimdas latviešu tur bijusi ciemos, un tikai nedaudzi latvieši ir ciemojušies no okupētās Latvijas šinī pusē.

Vēl nesen braucienus uz okupēto Latviju uzskatīja vai nu par lielu uzdrīkstēšanos vai arī par "aizdomīgu" darbību. Padomju vīzas pieprasīšanu daži iztulkoja par padomju režīma Latvijā atzīšanu; citi, šo režīmu uzskatīdami par nelikumīgu, domāja, ka iepriekšējais iztulkojums pats par sevi piedod likumības pieskaņu padomju režīmam Latvijā. Trimdas sabiedrībā ir nacionāli noskaņoti cilvēki, kas lepojas ar saviem labiem sakariem okupētajā Latvijā, ar turienes apstākļu personīgu pazīšanu un domā, ka latviešiem Latvijā ir jādod iespēja ar visiem līdzekļiem "pavērt logu un durvis" uz rietumiem, lai tie redzētu šejienes kultūras, gara un saimnieciskā dzīvi un labklājību. Savukārt, citi nacionāli trimdas latvieši pilnīgi atturas no jebkādas saskares ar latviešiem Latvijā vai pat ar tur taisītu rotas lietiņu, nemaz nerunājot par turienes publikācijām. Taču vairums trimdas aktīvo latviešu ir kaut kur iecietīgā vidus līmenī. Tie vērtē un pieņem to un tos no okupētās Latvijas, kas ir pieņemams no viņu latviskā viedokļa. Citi ir gatavi mēģināt pārliecināt viesus - padomju režīma atbalstītājus un tos, kas varētu būt svārstīgi pašlabuma meklētāji, parasti īsti nezināmi šo apciemotāju īsto iekšējo pārliecību, kas paliek neizpausta.

Šie iecietīgie trimdas locekļi skatās labvēlīgi uz Latvijas apciemojumiem, nebaidās no padomju varas pārstāvjiem kā kādiem „pārcilvēkiem" kas zina visu un kas var pārliecināt ar savām "velnišķīgajām" propogandistu spējām. Šāds "čekista - pārcilvēka" tips un padomju politiskās aparātūras viszinības un visvarēšanas mīts ir padomju režīma radīts, jo iebaidītus cilvēkus ir vieglāk kontrolēt. Diemžēl, gluži nopietni nacionāli latvieši mēdz neapzinīgi šo mītu pastiprināt.

Tikmēr, kamēr ir maz cilvēku, kas uzdrošinās nostāties pret režīmu, režīmam nav grūtību tos vajāt. Tur, kur pretestība plašāka, režīmam to grūti kontrolēt.

Ievērojami latviešu revolucionāri pret cara režīmu glābās trimdā tikai tik ilgi, cik tas bija nepieciešams personīgās drošības labā. Tā arī Kārlis Ulmanis, bēglis no cara režīma ASV, nekavējoties atgriezās pie tautas, tikko bija saņēmis amnestiju no ienīstā cara režīma.

Pašreizējā trimda, glābdamās no komūnistu režīma nežēlastībām, šādas atgriešanās iespējas nesaskatīja, jo apspiestība bija neiedomājami smagāka nekā cara laikā. Tagad, pieraduši pie šejienes brīvības un labklājības, arī šādas atgriešanās varbūtību nevaram pieņemt, kamēr Latvijā pastāv nebrīvība.

Tāpēc pašreizējo trimdu varēs vēsturiski labāk attaisnot nekā, piemēram, došanos bēgļu gaitās 1. Pasaules kara laikā, paklausot evakuācijas pavēlēm.

Visām trimdām ir ierobežots mūžs. Šo mūžu var paildzināt tikai, ja trimdas sabiedrība ir dziļi pārliecināta par savu misiju - darīt darbu latviešu tautas labā, ko latvieši okupētajā Latvijā nevar darīt. Šādu misijas darbu var būvēt tikai uz vienotas un latviskas trimdas pamatiem. Tāpēc trimdai ir jābūt spējīgai debatēt un atrast saprašanos jautājumos arī attiecībā uz sakariem ar latviešiem okupētajā Latvijā. Trimdinieku prātus bieži satrauc domstarpības attiecībā uz tā saucamās kultūras sakaru komitejas darbību. Nodarbošanās ar šo jautājumu dažkārt ir pārspīlēta un piešķir kultūras sakaru komitejai daudz lielāku nozīmi nekā tas reāli prasītu. Taču domstarpības pastāv, un tāpēc tās jāapskata no plašāka nacionālpolitiska viedokļa.

Kultūras sakari latviešiem trimdā ar okupēto Latviju ir politisks jautājums - politisks jautājums latviešiem un padomju režīmam. Tas nav apskatāms un izvērtējams izolēti no vispārējās situācijas, kādā atrodas latviešu tauta Latvijā un trimdā. Tāpēc šādā apskatā mums ir jāatceras, kādi ir padomju režīma mērķi -

"Latvijas komitejas kultūras sakariem ar tautiešiem ārzemēs mērķis ir atbalstīt ārzemēs dzīvojošo latviešu izcelsmes personu centienus, attīstīt kultūras sakarus ar Padomju Latviju nolūkā dot savu ieguldījumu mierīgas līdzpastāvēšanas, sadarbības un labu attieksmju veidošanā starp attiecīgām valstīm un PSRS."

Tāpat būtu jāmēģina izvērtēt, kā padomju deklarētie un nedeklarētie mērķi izpildās vai vispār var izpildīties. Tas tomēr nav galvenais, jo svarīgie ir mūsu un nevis padomju režīma mērķi, par ko mums ir jādomā. Šie mūsu mērķi - latviešu tautas brīvības un neatkarības atgūšana un labākas dzīves veidošana nav kāds politisks ideāls. Tie ir absolūta nepieciešamība, lai tālejoši varētu nodrošināt mūsu tautas eksistenci. No tiem mums jāvadās visā mūsu darbībā, arī tādā, ko apzīmē par kultūras sakariem.

Tautas brīvības mērķi var reālizēties, ja Padomju savienība: a) atstāj Latviju labprātīgi, vai b) sabrūk.

Tā kā nevar sagaidīt, ka Padomju savienība labprātīgi atstās Latviju, tad mums ir jāapskata otra iespējamība, kādā veidā Padomju savienība varētu sabrukt. Šeit pastāv divas iespējamības: a) sabrukums kara ar ārvalstīm vai b) sabrukums no iekšienes ar revolūciju.

(Nobeigums seko)

Lasītāju vēstules

OTRA SKOLA

Šī gada 21. janvāra LA numurā lasām LNAK izglītības nozares vadītāja J. Mežaka ziņojumu LNAK valdes sēdē par otras latviešu skolas apstiprināšanu Toronto. Jaunās skolas vecāku padomes priekšsēdis iesniedzis J. Mežakam lūgumu skolu atzīt un iekļaut to LNAK skolu sistēmā. To arī J. Mežaks steidzīgi darījis un paskaidrojis LNAK sēdē, ka A. Roze solījis sadarboties ar izglītības nozari un pakļauties visiem noteikumiem paidagoģiskos un nacionālos jautājumos. J. Mežaks arī deklarē, ka vecākiem ir tiesības savus bērnus audzināt, kā viņi to vēlas.

Izlasot augšminēto, rodas daži jautājumi. Kāpēc tāda steiga ar skolas atzīšanu? Kāpēc jaunā skola nevarēja vismaz kādu pusgadu pastrādāt kā privātskola un pierādīt, cik tā ir spējīga, lai sasniegtu ko izcilu izglītības nozarē, kas esošai latviešu skolai nav bijis pa spēkam. Arī tad apstiprināšana nenāktu par vēlu. Ja jau vecākiem ir tiesības savus bērnus audzināt kā viņi vēlas, kādēļ tad vajaga kādu izglītības nozares apstiprinājumu? Lai māca, ko grib, dara, ko grib! Kāpēc pakļauties pastāvošiem izglītības un nacionāliem noteikumiem? Vai tādā gadījumā mums pietiks tikai ar divām skolām vien? Varbūt drīzumā mums vajadzēs jau trešo skolu, un J. Mežakam būs daudz darba ar steidzīgu skolu apstiprināšanu.

J. Mežaks salīdzina otras latviešu skolas apstiprināšanu ar savā laikā trešās ev. lut. draudzes nodibināšanu Toronto. Arī toreiz neesot bijušas tiesības to neatļaut. Tātad, pēc J. Mežaka domām, viņš ir pareizi rīkojies, apstiprinot otru latviešu skolu. Tad nu tikai droši uz priekšu ar trešo u.t.t. latviešu skolu! Izteicienam „skaldi un valdi" ir labas sekmes latviešu dzīvē. L. P. Toronto

PATEICĪBA PAR LAIKRAKSTU

Ļoti pateicos par pagājušā gadā saņemto Latviju Amerikā Dornštates veco ļaužu mītnes vecajiem un slimajiem latviešiem kā dāvanu. Par to visu vārdā sirsnīgs paldies! No sirds novēlu laikraksta izdevniecībai un līdzstrādniekiem laimīgu un sekmēm bagātu 1978. gadu!

Pateicībā un sirsnībā Dornstates veco ļaužu mītnes pārstāvis. N. Vosciņš

Dornštatē, Rietumvācijā

DEMONSTRĀCIJU IESKATA PAR NEVĒLAMU

Bostonas Trimdas draudzes namā 8. janvārī notika ASV latviešu dziesmu svētku padomes sēde ar visai lielu dalībnieku skaitu. Pēc auglīgām un konstruktīvām debatēm par dziesmu svētku programmu pārsteigumu radīja ALA viceprieksšsēdis, paziņodams, ka viņš atsakās no polītiskas komitejas organizēšanas dziesmu svētku nacionālai demonstrācijai. To lēma rīkot ALA valdes 3. decembra sēdē Bostonā, par ALA pārstāvjiem izraugot V. Antiņu un Vilni Bērziņu, kādreizējo ALA valdes locekli. Tagad viņi ieskatīja, ka nebūtu vēlams dziesmu svētku norisē iejaukt

(Turpinājums 16. lp.)

Latviešu kultūras svētki Austrālijā

Jau 27 reizes latvieši Austrālijā pulcējušies, nu jau par tradiciju kļuvušas Kultūras dienās, kas izvērtušās par Austrālijas latviešu lielākajiem svētkiem, kuŗos pēdējā laikā ierodas arvien vairāk tautiešu arī no citiem kontinentiem. Austrālijas latviešu Kultūras dienas nekādā ziņā nevar salīdzināt ar tām izdarībām, ko ASV un Kanadā sauc par Kultūras dienām, bet gan drīzāk ar dziesmu svētkiem, tādēļ, manuprāt, pēdējais laiks būtu mainīt nosaukumu — ne Kultūras dienas, bet Kultūras svētki.

Jāatzīmē vēl viens svarīgs faktors: 27 gadu laikā Kultūras dienu aktīvo dalībnieku un apmeklētāju skaits nav vis mazinājies, kā to pirms 25 gadiem pareģoja pesimisti, bet gan palielinājies. Tikko aizvadītajās Kultūras dienās Melburnā kopējais apmeklētāju skaits pārsniedzis 13.000. Kur viņi rodas? No tiem, kas pulcējās 1. un 2. Kultūras dienās, liela daļa vairs nav dzīvajo vidū, un tie, kas vēl dzīvi, daudzi vairs nevar ierasties. Kā var pieaugt dalībnieku skaits? Atbilde: nākusi klāt jaunā audze. To pierāda vēl divi citi fakti — izpildītāju un apmeklētāju skaits tautas deju sarīkojumā: 380 izpildītāju un vairāk nekā 1800 apmeklētāju. Izpildītājos gandrīz visi jaunieši, no tiem vairākums tādu, kas dzimuši šeit, Austrālijā. Arī skatītājos vairāk jauniešu nekā jebkuŗā citā sarīkojumā. Mēs dzīvojam un dzīvosim!

Vēl tikai pirms nedaudz gadiem lielākais Kultūras dienu sarīkojums bija kopkoŗa koncerts, bet nu vairs tā nav. Kopkoŗa koncerts ir gan palicis par šo dienu galveno sarīkojumu, bet tas nav vairs lielākais. Tautas dejas stājušās tā vietā. 27. Kultūras dienās kopkoŗa koncertā bija 300 dziedātāju un ap 1700 apmeklētāju; tautas dejās — 380 dejotāju un vairāk nekā 1800 apmeklētāju. Salīdzinājuma pēc ņemsim 10. Kultūras dienas, kuŗas arī notika Melburnā. Tad kopkorī bija 160 dziedātāju un 2200 klausītāju; tautas dejās — 50 dejotāju un nepilni 2000 skatītāju. Viss mainījies un pārveidojies kvantitātīvi un kvalitātīvi.

E. Liepiņš latviešu radio raidījumos tautiešiem Sīdnejā sniedza pārskatu par 27. Kultūras dienām Melburnā. Raidījuma sākumā viņš izteicās, ka melburnieši visu grib izdarīt nevainojami. Viņi visu bija noorganizējuši pirmklasīgi. 27. Kult. dienas bija pulcinājušas tautiešus ne tikai no visām Austrālijas malām, bet arī no Zviedrijas, ASV, Kanadas, Jaunzēlandes, Anglijas un pat no okupētās Latvijas. Pirmā šo dienu aktīvitāte bija lietiskās mākslas izstādes atklāšana. Izstāde bija plaša, labi iekārtota, eksponātu kvalitāte līdzīga iepriekšējām izstādēm.

Tālāk E. Liepiņš pastāstīja par citiem sarīkojumiem, ilustrēdams savu stāstījumu ar dziesmām un citiem mūzikāliem priekšnesumiem. Tēlojošās mākslas izstādē piedalījās 51 mākslinieks ar 128 darbiem; 525 apmeklētāji. (Lietiskās mākslas izstādē — 1102 apmeklētāji). Atklāšanas koncertā, slavenajā Dallasa Bruksa zālē — 1057 apmeklētāji. Šajā koncertā, cita vidū, atskaņota arī L. Garūtas un H. Pavasara Dievs, Tava zeme deg, bet galvenais pievilkšanas spēks bijis pianists Arturs Ozoliņš, ar kuŗu šī laikraksta lasītāji nav jāiepazīstina. Viņš atskaņojis A. Kalniņa Balādi, T. Ķeniņa Sonātu, A. Šturma Sonātu un J. Mediņa 4 prelūdes—dainas. Kā piedevu viņš spēlējis Bēthovena Mēnesnīcas sonātu. „Likās, ka aplausi nekad nebeigsies," teica E. Liepiņš, „tomēr tiem reiz bija jābeidzas, un beidzot klausītāji devās mājās, pacilāti par skaisto koncertu."

Literātūras cienītāji, skaitā 154, pulcējās rakstnieku rītā, kur piedalījās četri aizjūras viesi: Valdis Zeps, Valters Nollendorfs, Pāvils Johansons un Indra Gubiņa. No dažiem sid-

(Turpinājums 18. lp.)

Svētku dalībnieku gājiens Kultūras dienās Austrālijā. Attēlā: gājiens atstāj Sv. Paula katedrāles pagalmu, lai dotos uz Sidnejas estrādi. Foto: E. Nāgels

BIBLIOGRAFIJA

Vilnis, Zinaīdas Lazdas piemiņas fonda izdevums. 5. nrs. Redakcijas kollēģijā Elvīra Staprāne, Maija Teikmane un Marija Ūdre. Izdots 1977.g. decembrī Salemā, Oregonā. 60 lp.

Minsteres latviešu ģimnazijas bijušo skolēnu un draugu biedrības Apkārtraksts, 8. nrs., 1978.g. janvāris. Valdes priekšsēdis Pēteris Purmalis. 8 lp.

ALA Žurnāls, 22. nrs., 1978.g. janvāris. rediģē Alīda Cīrule, mākslinieka Ilmāra Rumpētera modaļu virsraksti. Amerikas latviešu apvienības iekšējā informācijas biroja izdevums, biroja vad. Ilmārs Bergmanis, redakcijas vadītājs Jānis Blumbergs. Žurnāls iznāk trīs reizes gadā. Šim numuram 64 lap.

Labietis, Latv. Dievturu draudzes izdevums, 1977. gada 54. burtnīca. Radaktors Arvīds Brastiņš. Labietis iznāk divreiz gadā. Pārstāve Kanadā Jāna Kopmane, Anglijā — Jānis Kūlis. Šim numuram 1473 — 1520 lp.

Ziemeļkalifornijas Apskats, 1.(215.) nrs., Ziemeļkalifornijas latviešu biedrības izdevums. Redaktors Ojārs Celle, redakcijas kollēģijā Māra Celle, Andris un Jānis Trapāns. 20 lp.

Igauņu kalendārs Meie Elu 1978. gadam, izdevējs: Eesti Kirjastus Kanadas, Toronto, Ont., 112 lp. Izdevums līdzīgs mūsu Kreditsabiedrību kalendāram, ar igaunu konsulāro pārstāvju, centrālo un vietējo organizāciju un firmu adresēm.

Mēs visi piederam dziesmai

Tā teica diriģents Roberts Zuika Grand Rapidu latviešu biedrības namā 21. janvāŗa vakarā, kopīgajā Grand Rapidu latviešu koŗa un Kalamazū vīru koŗa sadraudzības vakarā, lai apliecinātu kopējo kalpošanu latviešu dziesmai. Vakara norisi vadīja Biruta Auziņa, ievadvārdus teicot Grand Rapidu latviešu koŗa priekšniekam Vold. Judovicam, īsumā pakavējoties arī pie R. Zuikas dzīves gaitām.

Tenors P. Lielzuika atskaņoja solo dziesmu Par katru stundu, pie klavierēm pavadot Airai Lielzuikai. Māc. J. Mednis svētbrīdī atcerējās arī dziesmu draugus, kas aizgājuši mūžības mājokļos. Kalamazū vīru koŗa pārstāvis R. Rollis pasniedza R. Zuikam grāmatu ar koŗa dalībnieku ierakstiem. No Dziesmu vairoga sveica Daina Jumiķe, no koŗa diriģentes Daces Galēnas — viņas māte Velta Galēna, no Kalamazū latviešu biedrības — R. Miervaldis, Grand Rapidu latviešu biedrības priekšnieks A. Grīnbergs. Netrūka arī vairākas veltes. Grand Rapidu latviešu koŗa dalībniekiem pasniedza piešķirtās krūšu nozīmes, kas izgatavotas pēc mākslinieka A. Sildega meta. Liela formāta noozīmes attēls bija redzams skatuves priekšplānā, ko bija izveidojis A. Lapsiņš.

Grand Rapidu latviešu koŗa priekšnieks V. Judovics krūšu nozīmi zeltā pasniedza diriģentam Rob. Zuikam. Pēdējais savukārt koŗa nozīmes izsniedza koŗa priekšniekam un koristiem. Nozīmes saņēma visi tie, kas korī dziedājuši vairāk par gadu. To vidū bija vienīgais koŗa goda biedrs bij. Latviešu biedrības priekšnieks A. Meiers.

Koncertu ar dziesmu Mūžam zili un Pie tēvu zemes ievadīja Kalamazū vīru koris. Pēc tam trīs dziesmas nodziedāja Grand Rapidu latviešu koris, dažas dziesmas bija jāatkārto, diriģēja abu šo koŗu diriģents R. Zuika. Kad dziesmas bija izskanējušas, B. Auziņa diriģentam pasniedza albumu. Pie kopējā vakariņu galda diriģentu ar rozēm sveica „trejmeitiņas..." — māsas Vanda, Monika un Lūcija Daukstes, kas visas dzied korī, ieskaitot viņu māti Annu. Jautru, ar humoru piebārstītu stāstījumu par gaitām koŗos sniedza A. Zemītis. Daudz bija rakstveida apsveikumu, arī no Latviešu koŗa apvienības, vairākiem komponistiem, diriģentiem, mūziķiem, dziesmu mīļotājiem un draugiem tuvumā un tālumā.

V. Z.

Anda Kristīne Sprudža

Otavas universitātē ieguvusi bakalaura gradu sociālās zinātnēs un turpinās studijas tās pašas universitātes likumzinību skolā. Viņa pieder pie korporācijas Gundega saimes.

DAUGAVAS VANAGU VĪRU KORIS KANADĀ

ielūdz pavadīt kopēju vakaru

ĶEMERMIESTIŅĀ

Sestdien, 25. februārī, pl. 19.00,

Lietuviešu namā, 1021 College Street.

Jautra vakara programmai (sākums 20.15) sekos BALLE ar BUFETI pie RUNČU deju mūzikas un kopējas dziesmas.

Ieejas cenas: Kopbiļete $8.00, tikai ballei $5.00

Jautra vakara programmai $4.00.

Pensionāriem un skolu jaunatnei $2.00.

Galdiņi rezervējami un ieejas kartes dabūjamas pie I. Helgūta, tel. 494-9445 un visiem koŗu dalībniekiem vai piektdienu vakaros DV namā, 125 Broadview Ave.

Vīru koŗa **Viesturs** gadskārtējais

KONCERTS

Diriģents — JĀNIS BARUŠS

sestdien, 11. februārī, pl. 19

Lietuviešu namā, 1573 Bloor St. W., Toronto

Pēc koncerta

saviesīga dzīve pie RUNČU mūzikas

Ieeja: kopbiļete $ 9; tikai koncertam $4.50, tikai dejai $6.00. Jauniešiem līdz 18 g. ieeja koncertā brīva. Biļetes iepriekš pārdod koristi. Galdiņi pasūtināmi pie A. Budžes kundzes, tel. 653-7605. Apmeklēt lūdz VIESTURIEŠI

Viktors Upeslācis

Teorija par trušiem

II

Nobeidzot šī raksta pirmajā daļā aizsākto domu par bailēm kā iemeslu t.s. „kultūras" sakaru noraidīšanai, varētu īsumā secināt: šī teorija ir neizdevies, neatbildīgs mēģinājums tikt no problēmām vaļā.

Vispirms tā ir aizkaroša un ne mazāk šķeloša doma par to, ka sakaru veicinātājus tur aizdomās par simpatijām pret padomju režīmu. Vēl joprojām trimdas latviešu vairumu veido latvieši, kas padomju dzīvi pazīst no pašu pieredzes, un viņu domas jo pilnīgi apliecina tie, kas nonāk brīvajā pasaulē ne pa diplomātijas vai padomju sakaru ceļiem, bet pāri konfrontācijas ciešanām. Par tiltiem, kas aiz viņiem ir sadedzināti, šie liecinieki ir ieguvuši dārgumu — brīvību stāstīt, kā tas ir. Un vienā daļā šīs liecības saka, ka okupācijas varas plānotie sakari nav „kultūrāli", tāpēc uz pieredzes pamata trimdas vairākums tos noraida. Šī vairākuma „vaina", ka tas noveco un kļūst klusāks ar katru gadu. Bet tas nenozīmē, ka tas savas domas ir mainījis. Kā vīri, sievas un karavīri labākos spēka gados tie ieradās apmešanās zemēs. Neatkarīgi no agrākās dzīves un izglītības veida, tiem absolūtā vienlīdzībā bija jāsāk dzīvot no apakšas ar lāpstu, arklu un raktuvju kapli, tā sakot — kamēr bērni paaug. Kamēr pamats zem kājām nostiprinās.

Pa šiem gadiem tad nu radās arī trimdas organizētā dzīve. Pēc citu tautību domām tā noorganizēta samērā teicami. Tas varētu pat tā būt, ja atceramies, ka viss tas notika tikko pārtrauktās brīvvalsts dzīves inercē, tās filozofijā, valstiskā pieredzē. To taču veidoja tāda paaudze, kādas latviešiem nav bijis kopš Viesturа laikiem, proti — paaudze, kam bijusi sava valsts. Kā jaunieši tie bija piedalījušies brīvības cīņās, kā studējuši cilvēki strādājuši valsts darbā, un, dzīves briedumu sasniedzot, piedzīvojuši tiesību un brīvības ideālu nāvi zem varas zābaka. Nevar noliegt, ka šī paaudze tādēļ ir mazliet ciniska. Ja atsevišķi individi arī dažkārt ir nodemonstrējuši ticību lielvalstu palīdzībai, tad visumā šī paaudze jau sen ir izkristallizējusi ļoti reālu skatījumu uz pasaules lietām. Gribētos teikt — ļoti veselīgu, illūziju neaptumšotu skatījumu, jo, reiz piekrāpti, tie otrreiz to piedzīvot negrib. Šādā reālā gudrībā ietilpst arī jēdzieni par brīvību un apspiešanu un kā šādas lietas viena otru ietekmē. Bet — kā jau minēts — šai paaudzei ir viena „vaina" — tai noliktais laiks iet uz beigām. Vai tāpēc drīkstam teikt, ka tā ir nobijusies?

Otrkārt — apstākļiem mainoties, jāmainās spriedumiem. Ja nu komūnisms Latvijā būtu mainījies uz maigo pusi? Diemžēl, tas tā nav. Tieši otrādi. Šodien skaidri redzams, ka Maskavas mērķis ir latviešus kā naciju iznīcināt. Maskavas ieroči — krievu kolonizācija skaitliski un padomizētā kultūra garīgā laukā. Par velti Imants Ziedonis jautā, kāpēc Rucavā un Nīcā vairs neauž. Brīvās nākotnes saucējs Andrejs Eglītis atbild: tāpēc, ka tautas dvēseli nokauj. Ziedonis varētu arī jautāt, ja drīkstētu, kas kroplo etnografisko tīrību tautas tērpos šodien Latvijā, kas rusificē gramatiku, valodas vārdu krājumu, pat teikumu uzbūvi, kam ir sagatavoti plāni ievest Latvijā rakstību ar krievu burtiem, kāpēc tautas dejās jālēkā un jādauza kājas pret grīdu kā kažačoku lecot, kāpēc bērnu lasāmās grāmatās ir gandrīz tikai tulkoti krievu gabali, kāpēc izglītotiem latviešiem jādodas strādāt ārpus Latvijas, kur tie apprecas ar krievietēm, kāpēc veicinā dzeršanu, kāpēc vispār, ar dzīvokļiem sākot un darbu beidzot, ir radies šis cietuma gaiss, kur bērni nedzimst un morāle sabrūk? U.t.t. Atbilde vienkārša: tas viss ir jaunā padomju cilvēka radīšanas process. Tajā nacionālajam elementam zināmā laikā ir jāsaplūst ar „lielo krievu tautu". Maskava par šo politiku raksta oficiāli, un tāpēc mēs drīkstētu, īpaši tie, kam nav bail, to ņemt vērā un attiecīgi rīkoties.

Protams, kaut ko mēs darām. Gandrīz visi padomju sakaru komitejas plāni brīvajā pasaulē ar mūsu palīdzību ir sekmīgi īstenojušies, t. i., esam palīdzējuši tos noorganizēt. Ilgvars Spilners jauki sadala sakarus trijos veidos: komitejas devumu pieņem bez kritikas vai arī to noraida pilnīgi. Viņš ir par trešo veidu — t. s. selektīviem sakariem. (Mēs jau zināsim, ko ņemt un ko ne.) Te — „sabiedrības vadība nedod absolūtus nosacījumus, bet gan ieteikumus sadarbībai un sniedz darbu un apciemotāju iespējami objektīvu izvērtējumu iespējami ātrā laikā." Tātad nav „absolūtu nosacījumu", kas vienkāršā valodā nozīmē — nav principiālas mērauklas rīcībai. Vadība — laikam domātas centrālās organizācijas — tikai dod objektīvus izvērtējumus ātrā laikā.

Tiktāl jauki. Vēl tikai jāatrod tā autoritāte, kas šādu cenzēšanu var sekmīgi īstenot, un stipri jācer, ka sakaru komiteja laikus informēs LNAK vai ALA valdi, ka nupat drīz atkal brauks kāda kultūras delegācija uz mūsu pusi. Bet ja nu komiteja nesadarbojas?

Otra varbūtība ir vēl pikantāka. Mēs šādu „objektīvu izvērtējumu" pagūstam izziņot un tajā sakām, ka mēs kaut ko noraidām. (Pēc Spilnera „zināmas lietas pilnīgi jānoraida un zināmi cilvēki jādeklarē par nepieņemamiem".) Vai šāds noraidījums plānoto sarīkojumu aizkavēs? Nē, jo vienmēr atradīsies cilvēki, kas šādu delegāciju sagaidīs un sarīkojumu noorganizēs. Un apmeklētāji arī būs, jo mūsu vadība (pēc šī plāna) nebūs aicinājusi to padarīt neiespējamu. Būtībā tas ir līdzšinējais stāvoklis.

Trešā iespēja ir gluži fantastiska. „Vadība" kaut ko ir atzinusi par „pieņemamu": Tātad sarīkojums notiks, piem. ar LNAK piekrišanu. Centrālā organizācija, kas deklarējusi cīņu pret tautas apspiedējiem, veicinās okupācijas iestāžu izlemtu un Maskavā apstiprinātu akciju brīvajā pasaulē. Mēs būsim oficiāli atzinuši ja ne visu padomju iekārtu, tad vismaz šo čekas iestādi, labi zinot, ka tā principā neatzīst nevienu brīvo latviešu organizāciju (ieskaitot jaunatnes apvienības), ja to statūtos ir minēts atjaunot demokratisku Latviju. Nebūtu arī ļauni atgādināt, ka šāds priekšlikums krasi saduras ar PBLA valdes rezolūciju, kas visai noteikti iezīmē brīvo latviešu poziciju pret Pad. savienību un arī saka, ka „jāuztur visi iespējamie tiešie sakari ar tautu okupētajā Latvijā". Tātad „tiešie sakari", bet nekur šīs diezgan detaļētās rezolūcijas burts vai gars nepielaiž iespēju, ka mums organizētā veidā būtu jāpalīdz varai, ar ko atrodamies cīņas stāvoklī uz dzīvību un nāvi, īstenot tās nodomus, par kuriem paši deklarējām, kā I. Spilners to pareizi saka, ka tie ir politiski un domāti trimdas aktīvitāšu jaukšanai.

Tāpēc būsim nopietni. Šis no latviešu interešu viedokļa ir bezcerīgs plāns. Varbūt tas kalkulēts uz pieredzējušās trimdas paaudzes aiziešanu un populāritātes stiprināšanu jaunāko latviešu vidū. Bet arī šeit tas nevar sekmēties, ņemot vērā jauno latviešu demokratisko audzināšanu, ar ko tie grib piepildīt savu latvisko piederību. Bet katrā ziņā šis plāns ir atmetis dažus fundamentālus priekšnoteikumus katram sekmīgam politiskam darbam. Vispirms tas salauž kontinuitāti paaudžu starpā, sējot jaunākā paaudzē neuzticību pret vecāko. Otrkārt, tas izvairās teikt, kur t. s. vadība stāv. Tālāk tas ignorē faktu, ka cīņā ir jācīnās, nevis jālaipo. Ir skumji, ja runājam par konfrontāciju un par tādu uzskatām tikšanos ar padomju pārstāvjiem viņu sekmīgajā sarīkojumā, ko paši esam kā „vadība objektīvi izvērtējuši" par labu.

Šis plāns tālāk jauc sakarus ar latviešiem Latvijā un sakarus ar padomju varu. Arī braucot uz Latviju, te ir iespējams vilkt visai skaidru robežu un tikpat bēdīgi to ar nevajadzīgu klanīšanos un brāļošanos izdzēst. Vārds „revolūcionārs" vienmēr nozīmē iet uz mērķi, cīnoties pret kaut ko. Vai desmitkārt revolūcionārāk nebūtu, ja PBLA vai LNAK aicinātu šīs komitejas darbu padarīt neiespējamu? Tas ir mūsu spēkos, vismaz tas ir mūsu pienākums. Ko mēs gribam glābt: trimdu ar padomizētu kultūru, bez kuras trimdas jaunā paaudze it kā nebūtu latvieši, vai stiprināt tautu, apkarojot visiem līdzekļiem tās iznīcinātājus?

Visur, kur valda komūnisms, pastāv divi slāņi — „mēs", t. i. tauta, un „viņi", t. i. valdošā kliķe, partija. Vai sakarā ar šiem „mēs" nav svarīgāki par sakariem ar „viņiem?" Vai ir vērts izpelnīties Rīgā līdzskrējēju slavu, jo īstā, vēl modrā latvietība Latvijā šādus oficiālus sakarus neatzīst? Ar šo plānu mēs it kā piemirstam, ka visa tauta ir opozicijā pret okupantu varu. Šī opozicija ir mūsu darba lauks un nevis pozicija, ko pārstāv „sakarnieki".

Tautas brīvā nākotne nenāks pa sadarbības vai filozofisku kompromisu ceļu. Tā, tāpat kā visā vēsturē un visām tautām, nāks tikai pa skaidro cīņas ceļu, lai kādās ormās tas notiktu. Tad arī trimdas nākotne būs drošāka, jo viņa piepildīs to, ko tauta Latvijā no mums sagaida. Tad pat Imants Ziedonis, ja viņš ir īsts latvietis (un neteiksim, ka viņš nav!) būs priecīgs, ka viņa dzeju vakars Toronto nenotiks rīkotāju vai klausītāju trūkuma dēļ. Jo viņš kā īsts latvietis negribētu būt svešas, naidīgas varas lelle. Pārbraucis mājās, viņš klusām laistu ziņu saviem tautas brāļiem — tie tur aizjūrā tiešām strādā!

Un viņš neteiks, ka mēs kā truši to darām aiz bailēm.

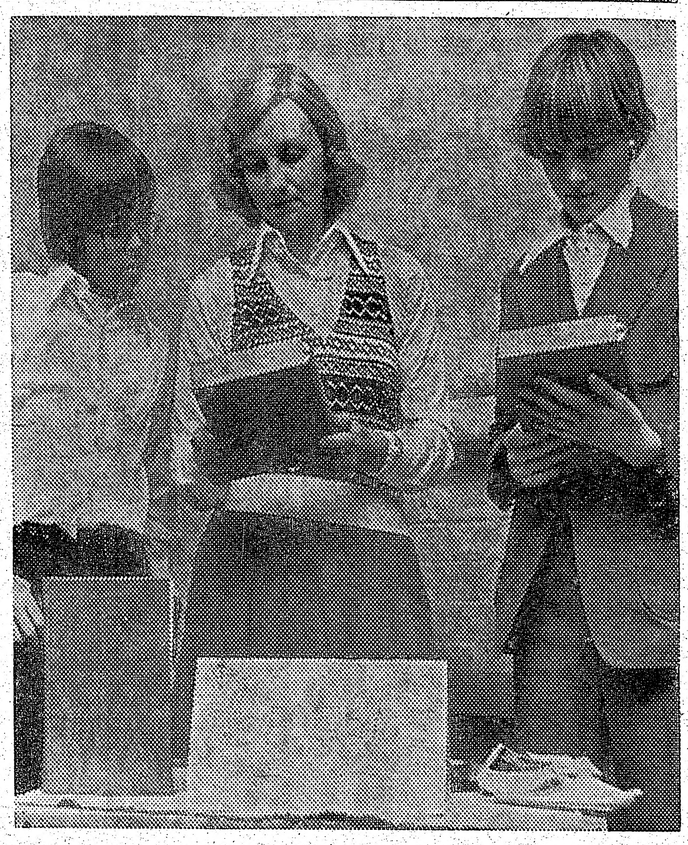

Degsme iet tautā. Grāmata Kārļa Ulmaņa piemiņai, kas iznākusi Draudzīgā aicinājuma gada dienā, guvusi lielu atsaucību. Daudzi to iegādājās dāvināšanai. Grāmata bija iegādājama arī Toronto latviešu skolas Draudzīgā aicinājuma dienā. Attēlā pie grāmatu galda, no kreisās: 6. klases audzēknis Laris Beņķis, grāmatu galda pārzine Rasma Jēkabsone un 6. kl. audzēknis Uldis Hodgins. Foto: J. Ligers

Visām organizācijām,

Latviešu nama Toronto

akciju turētājām

1978. gada 12. februārī plkst. 15.00 Latviešu namā Toronto notiks ārkārtas pilnsapulce, lai Centra plānošanas komiteja sabiedrību informētu par radušos iespēju iegūt jaunu centru (namu). Nams atrodas 4 Credit Union Dr. (Ontario Credit Union nams), Eglinton E. dienvidu pusē un Credit Union Drive stūra, austrumos no Don Valley Parkway. Nams atvērts apskatei 4. februārī no pl. 9 rītā līdz 12.

Pirms minētās sapulces valde lūdz akciju turētājas organizācijas sasaukt savu akcionāru sapulces, lai uzzinātu viņu domas par šāda īpašuma iegādi, kā arī izraudzīt pārstāvi sapulcei, kas būs tiesīgs balsot pārstāvētās organizācijas vārdā.

Darba seka:

1. Akciju turētāju reģistrēšana.
2. Centra izveidošanas komitejas ziņojumi.
3. Rezolūcija par nama iegādi.
4. Jautājumi, kas attiecas uz augšminēto namu.

Sapulcē apskatāmos jautājumus un priekšlikumus lūdzam iesniegt rakstveidā.

1978. g. 19. janvārī

E. Baumanis,
Latviešu nama Toronto valdes priekšsēdis

Sv. Andreja ev.-lut. draudze lūdz ierasties Latviešu nama akciju ieguvējus, kas savas balstiesības nodevuši Sv. Andreja draudzei, uz sapulci 12. febr. pl. 12.30 baznīcas zālē. Darba seka:

Dalībnieku reģistrācija,
Ziņojums par jaunā latv. centra izveidošanu
Rezolūcija par nama iegādi
Pārstāvja vēlēšana Latviešu nama akcionāru sapulcei.

Sapulce būs pilntiesīga, neatkarīgi no ieradušos skaita.

Propaganda un peļņa

MASKAVA OLIMPIADĀ CER IEGŪT VALŪTU UN PEĻŅU

Nākošā olimpiāda 1980. gadā notiks Padomju savienības galvaspilsētā Maskavā, ūdenssports Igaunijas galvaspilsētā Tallinā, bet dažādas citas sacīkstes Ukrainas galvaspilsētā Ķijevā.

Olimpiskās spēles Minchenē 1972. gadā prasīja piemaksas. Tāpat Kanadai bija jāpiemaksā olimpiadai Montrealā 1976. gadā. Maskava turpretī ar šīm spēlēm cer iepludināt valsts kasē daudz ārzemju valūtas un gūt arī peļņu. To apliecināja olimpiskās komitejas preses šefs Vladimirs Ševčenko sarunā ar vācu preses aģentūras dpa pārstāvi Maskavā. Ševčenko apgalvoja, ka olimpiskā komiteja no valsts neesot saņēmusi ne vienu rubli. (Kas ir tiesa, jo olimpiādu Maskavā rīko valsts). Ar visu to pēc visām aplēsēm viņi cerot olimpiādu financiāli nobeigt ar nelielu atlikumu.

Maskavas olimpiskās komitejas aplēses ir pavisam citādas nekā iepriekšējo spēļu rīkotājiem Minchenē un Montrealā. Maskavas olimpiāda tiešajos izdevumos ielēstas summas, kas būs jāizdod tieši sporta sacīkstēm par sportistu izvietošanu, un ne citas.

Olimpisko spēļu komitejas viceprezidents un finanču nozares vadītājs Vladimirs Kovals dpa pārstāvim nosauca aplēstos skaitļus: olimpiadā izmaksāšot apmēram 230 līdz 250 milj. rubļu (210 milj. dol.), bet organizēšanas izdevumi sasniegšot Minchenes olimpisko spēļu izdevumus, kas bija 400 milj. marku (220 milj. dol.) Pirmajā summā ieskaitīta 11 jaunu sporta laukumu būvēšana un tikpat daudz vecu laukumu pārbūves izdevumi. Pārējās būves un pārbūves ietilpstot pilsētas un valsts izbūves plānos, un tās sedzot visus izdevumus. Cik liela summa tiem paredzēta, Kovals neminēja, bet nosauca par fantastisku vācu laikrakstos minēto summu 20 miljardi marku (11 miljardi dol.)

Lai olimpiskās spēles Maskavā varētu sarīkoti pilsētai līdz 1980. gadam jāpagarina ielas par apmēram 1100 km, jāuzceļ 40 jaunas viesnīcas pašā Maskavā, Tallinā, Minskā un Kijevā, kur paredzēts nometināt daļu olimpisko spēļu apmeklētāju. Lielajā Šeremtjeva lidlaukā nepieciešama otra pasažieru halle, ko ceļ kāda Rietumvācijas firma un kas izmaksās 230 milj. marku. Arī citas nepieciešamās celtnes būvē dažādu citu valstu firmas, protams, uz kredīta.

Olimpiskās komitejas finanču daļas vadītājs Kovals minēja arī 11 ieņēmuma avotus: olimpiskā loterija, televīzijas pārraidīšanas tiesības, olimpiskās monētas, pastmarkas, emblēmas, ieejas kartes un atbalstītāju ziedojumi. Gluži tāpat kā kapitālistiskajās valstīs. Ieplānots, ka Padomju savienību spēļu laikā apmeklēs 300.000 tūristu, galvenokārt no rietumu zemēm, kas iepludinās valsts kasē dolārus, mārciņas, markas, frankus un citu valūtu.

Maskava citu izmantošanā un sava labuma iegūšanā ir nepārspējama. Tā izmantos olimpiskās spēles naudas izspiešanā no kapitālistiem kā neviena cita valsts. Olimpisko spēļu pārraidīšanai uz ASV televīzijas sabiedrība NBC garantējusi rekorda summu — 85 milj. dolaru. Arī no Rietumeiropas valstīm par sacīkšu pārraidīšanu televīzijā Maskava pieprasa 20 milj. dolaru, četras reizes vairāk nekā no Montrealas, kad firma "Eurovision" maksāja 4,5 milj. dolaru.

Ieejas biļešu cenas Maskava vēl nav noteikusi. Kovals vācu žurnālistam atzinās, ka komitejas stāvot grūtas izšķiršanās priekšā. Esot domāts pieturēties pie tādām cenām, kādas bija Minchenē un Montrealā, bet tas varētu padomju pilsoņus atturēt no olimpisko spēļu apmeklēšanas. Tāpēc rūpnīcām, uzņemumiem un iestādēm domāts piesūtīt biļetes par pilnu cenu, kas strādniekiem tās izsniegšot par puscenu. Līdz ar to rūpnīcas palīdzēšot olimpiskās spēles financēt. Turpretī draudzīgajām un brālīgajām "sociālistiskajām" valstīm biļetes pārdošot par pilnu cenu.

Padomju savienībā visu kārto un rīko valsts. Arī olimpiadu Maskavā organizē valsts. Olimpiskā komiteja, faktiskā spēļu rīkotāja ir tikai izkārtne uz ārieni. Tāpēc olimpiāda Maskavā 1980. gadā Padomju savienībai būs izdevīgs propagandas pasākums un arī ārzemju valūtas iegūšanas avots. P. B.

SAGATAVO DOKUMENTUS IENĀKUMU NODOKĻIEM

Mark Tuomola, B.A.

191 Eglinton Ave. E.,
Suite 206, Tornto (Somu kreditsabiedr. ēkā)
Tel. 488-1801

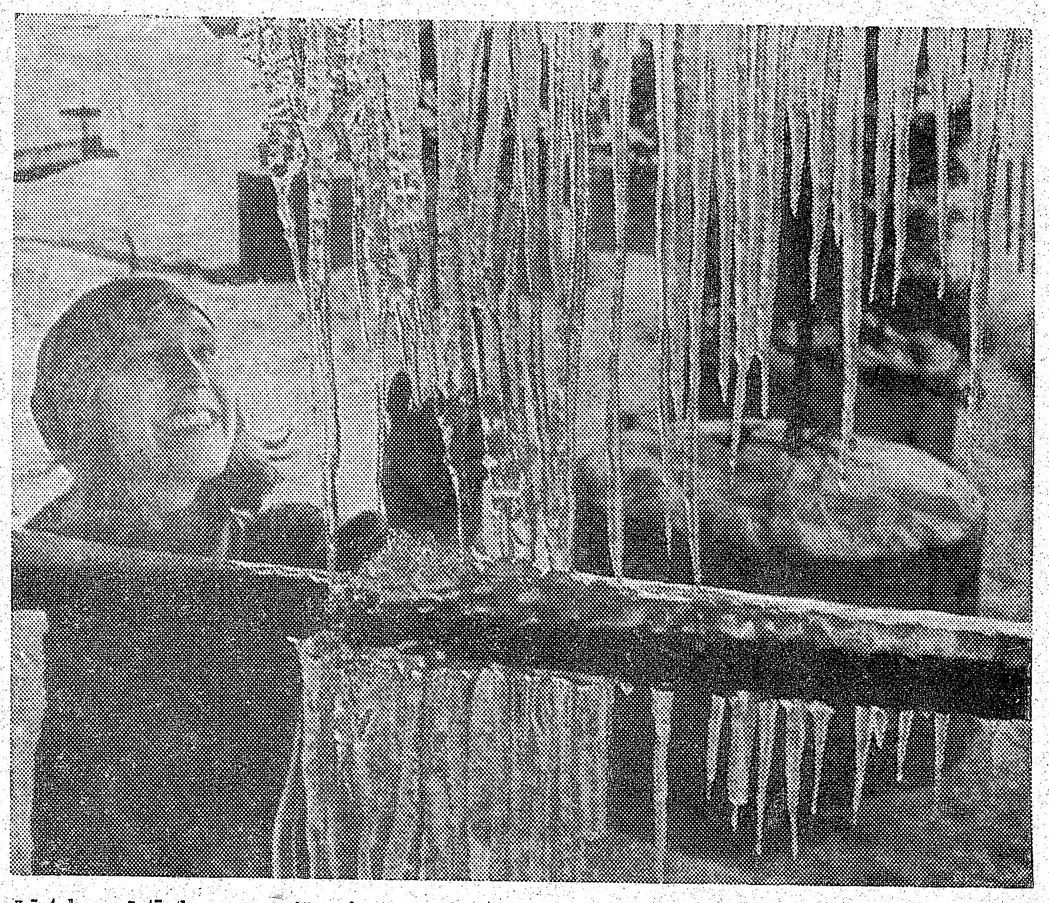

Lāstekas vēstī, ka pavasaris vairs nav aiz kalniem. Par spožajiem ledus kristalliem priecājas Rita Baruša. Viņa ir pazīstamā Toronto diriģenta Jāņa Baruša meita, kas savu talantu parādījusi arī gleznieciībā. Viņas pirmā gleznu izstāde pirms gada bija Innis kolledžā Toronto. Rita mācījusies zīmēšanu un gleznošanu Banfas mākslas skolā.

Foto: Aleksandrs Kalniņš

No testamenta izgatavošanas nebūtu jāatturas

Pa laikam šad un tad jau parādījušies mūsu organizāciju un draudžu norādījumi padomāt par testamenta sastādīšanu, lai, aizejot no dzīves, mūsu mūža pūliņi nenonāktu svešās, pat mūsu zemes okupantu rokās, kas pēc tiem kāri tiecas. Daži atturas no testamenta izgatavošanas, it kā tā būtu sagatavošanās miršanai un būtu pat it kā „izaicinājums" nāvei pasteigties. Dzīvē tomēr kārtojamas arī daudzas mums mazāk pievilcīgas un nepatīkamas lietas, kas tomēr tagadējā sabiedrībā, kur dzīvi regulē likumi un noteikumi, ir nepieciešami.

Austrālijas latviešu informācijas centrs pat sagatavojis īpašu informācijas lapu par testamenta izgatavošanu. Visumā šie norādījumi tikpat labi būtu ņemami vērā arī citās zemēs, sevišķi anglosakšu, kur noteikumi visumā līdzīgi.

Ja mirušajam ir radinieki, viņa manta pēc Austrālijas likumiem pāriet mirušā radiniekiem — sievai vai vīram, bērniem, brāļiem un māsām un viņu bērniem. Tuvākie radinieki manto pirms tālākiem; tālāki radinieki par brāļu un māsu bērniem vairs nemanto. Bet arī gadījumos, ja mirušajam paliek radinieki, testamentam ir liela nozīme: ja testamenta nav, radinieki var mantot tikai viņiem likumā noteikto mantojuma daļu, kamēr ar testamentu mirušais būtu varējis sadalīt atstāto mantojumu pēc saviem ieskatiem. Jāpiezīmē, ka Austrālijas likumi dod iespēju, galvenokārt sievai un bērniem, ja viņiem testamentā nav paredzēts pienācīgs novēlējums, lūgt tiesu testamentu grozīt, lai arī viņu intereses tiktu ievērotas.

Par testamenta atstāšanu sevišķi jārūpējas vieniniekiem, kuriem tuvāku radinieku nav, jo pretējā gadījumā mirušā īpašumi pāriet valsts rokās. Valsts ierēdņi tad pārvalda šā- vai gadīties, ka vēlāk atrodas du bezmantinieku mantu, jo kāds tuvāks radinieks. Lai cik daudz mantas mirušais būtu atstājis, apbedīšanas izdevumiem šie ierēdņi atļauj likumā paredzēto summu, kas ir tikai apmēram puse no vispieticīgākiem apbedīšanas izdevumiem. Vilstij šāda manta ir maznozīmīgs ieguvums, bet sabiedrībai, pie kuras mirušais piederējis, tas būtu liels ieguvums nacionālpolitisku vai palīdzības mērķu sekmēšanai. Šāda līdzekļu novēlētāja vārds ilgi paliek sabiedrības atmiņā un to ar pateicību piemin nākošās audzes. No teiktā izriet, ka katram latvietim nekavējoties jāizgatavo testaments, un personām, kuŗām nav tuvāku piederīgo, manta būtu jānovēl kādai latviešu organizācijai. Ar to varētu radīt ievērojamus līdzekļus mūsu nacionālpolitiskajam darbam un latviskuma saglabāšanai.

Lai testaments iegūtu likumīgu spēku, to sastādot jāievēro zināmas prasības. Tās galvenokārt ir: 1) Jāuzdod novēlētāja pilns vārds, uzvārds, datums un vieta, kur testamentu paraksta. 2) Testamentā jānozīmē vismaz viens testamenta izpildītājs, uzdodot viņa vārdu un adresi. Par testamenta izpildītāju vēlams nozīmēt personu, kam testamentā novēlēta daļa vai viss mantojums. 3) Novēlējuma tekstā skaidri jāpasaka vai visu mantu novēl vienai vai vairākām personām vai organizācijām; pēdējā gadījumā skaidri jāuzrāda, kādas naudas summas vai mantas katram saņēmējam novēlētas. Svarīgi arī minēt, kam novēlēts mantojuma atlikums, jo var gadīties, ka mantojums pēc nāves izrādās lielāks nekā testamentā minēts. Testamentā vēlams arī minēt, no kādas mantas daļas ņemami mantojuma nodokļi un apbedīšanas izdevumi. Ja mantojumu novēl kādai organizācijai vai sabiedriskam pasākumam, ļoti svarīgi ir testamentā minēt šīs organizācijas pareizo nosaukumu angļu un arī latviešu valodā; ja organizācija nav reģistrēta, minēt, kādai amatā personai nauda izmaksājama. Novēlot līdzekļus, ieteicams paredzēt novēlējuma saņēmēja substitūtu, ja mantinieks nomirtu pirms novēlētāja, vai arī, ja organizācija novēlētāja miršanas laikā vairs nepastāvētu. 4) Testaments jāparaksta pašam novēlētājam divu liecinieku klātienē, kuriem abiem arī pēc tam testaments jāparaksta, pie tam parakstīšanas laikā tiem abiem jābūt kopā un novēlētāja klātienē. Šis noteikums, ka testaments jāparaksta visām trim personām vienā laikā un ka visā parakstīšanas laikā tām jābūt kopā, ir ļoti svarīgs. Lieciniekiem testamenta teksts nav jāzina, bet vienīgi jāapliecina, ka testaments parakstīts viņu abu klātienē. Par lieciniekiem nevar būt personas, kam testamentā kaut kas novēlēts, jo ar to viņi zaudē tiesības uz šo mantojumu.

Novēlētājam dodoties laulībā, iepriekšējais testaments zaudē spēku, un tādēļ pēc laulībām jātaisa jauns testaments. Kopīpašumā esošu mantu, piem.: bankā uz diviem vārdiem noguldītu naudu, ar testamentu nevar citam novēlēt. Tā pēc viena īpašnieka nāves pāriet otra īpašnieka rīcībā. Par likumīgiem testamentiem neatzīst mutvārdu norādījumus mantas sadalīšanai, kā arī izteicienus vēstules veidā. Vienīgi aktīvā karadienestā vai gūstā esošu karavīru un atklātā jūrā esošu jūrnieku testamenti nav pakļauti formāliem noteikumiem. Testamentu vēlams rakstīt angļu valodā. Testamentu var atcelt katrā laikā, uzrakstot jaunu testamentu, to var arī vēlāk papildināt, bet arī tad, papildinājumu parakstot, vienlaicīgi jābūt klāt diviem lieciniekiem.

LOTUS FLOWERS
792 Bathurst St.,
(Pie Bloor St.) Toronto
Ont. M5R 3G1
Tel. 533-3884

PUĶES - GRĀMATAS
DAIĻAMATNIECĪBAS IZSTRĀDĀJUMI

Vienalga, kur dzīvojat: Sidnejā, Stokholmā vai Sanfrancisko — rakstiet, telegrafējiet, telefonējiet, un jūsu puķu pasūtinājumu izpildīsim nekavējoties. **Ināra un Arvīds Tīrumi**

LNJAK un ALJA kopsēde Ņujorkā

LNJAK VALDES SĒDES TURPMĀK RĪKOS ARĪ CITOS LATVIEŠU CENTROS

Latviešu nacionālās jaunatnes apvienības Kanadā valdes sēdē 14. janvārī Vaterlū, Ont., piedalījās 8 valdes un 2 revīzijas komisijas locekļi, kā arī 15 jaunieši, kas studē Vaterlū universitātē. Lai vairāk piesaistītu jauniešus citos centros, LNJAK valde rīkos savas sēdes arī ārpus Toronto.

Minsteres latviešu ģimnazijas vīru koŗa vadītājs Mārtiņš Zandbergs bija lūdzis 2000 vācu marku (ap 1000 dol.) aizdevumu viņa sagatavotās otrās dziesmu grāmatas izdevumu segšanai no Vispasaules jaunatnes fonda, kas paredzēts dažādu jaunatnes pasākumu sekmēšanai. Valde lūgumu atbalstīja. Aizdevums paredzēts bez procentiem uz vienu gadu.

Sabiedrisko lieta komitejas vadītājs vicepriekšsēdis E. Eglīte ziņoja, ka LNJAK valdes rīkotais Jaungada sarīkojums Zvaigžņu pils devis atlikumu. LNJAK 3. martā rīko vienas dienas slēpšanas izbraukumu uz Blue Mountains pie Kolingvūdas. Izbraukums īrētos autobusos. Pieteikšanās pie S. Kleperes, tālr. 767 - 7435.

Politiskās komitejas vadīt. A. Černavskis un R. Rūtītis piedalījušies Baltijas tautu federācijas rīkotā sanāksmē 6. februārī Igauņu namā, kur no Ukrainas brīvā pasaulē izkļuvušais žīdu tautības disidents Jūrijs Vudka pastāstīja par apstākļiem Pad savienībā un apcietinātiem baltiešiem, kā arī rādīja filmu par psīchiatriskām slimnīcām un cietumiem Pad. savienībā. Pēc izrādes bija pārrunas un jautājumi. LNJAK valde pārrunāja, kā aktīvāk iesaistīties palīdzības darbā un ko konkrētu varētu darīt apcietināto labā. Par to tuvāk interesēsies politiskā komiteja. A. Černavskis ziņoja, ka piedalījies PBLA Latviešu brīvības fonda sēdē.

Apvienības biedru piesaistīšanas kampaņas rezultātā apvienībā patlaban reģistrēti 224 biedri un 49 biedri veicinātāji. Februārī uzsāks šo kampaņu arī pa pastu.

LNJAK kopā ar Amerikas latviešu jaunatnes apvienību ALJA paredzējusi sasaukt Pasaules latviešu jaunatnes kongresa rīcības komitejas sēdi, lai nokārtotu kongresa budžeta jautājumu un programmas norises. LNJAK un ALJA nākamā kopsēre 11. martā Ņujorkā.

Nākošā LNJAK sēde svētdien, 5. februārī, pl. 12 Latviešu namā, korp. Frat. Lataviensis telpās. Aicināti piedalīties arī jaunieši, kas vēl nav LNJAK biedri. —ls—

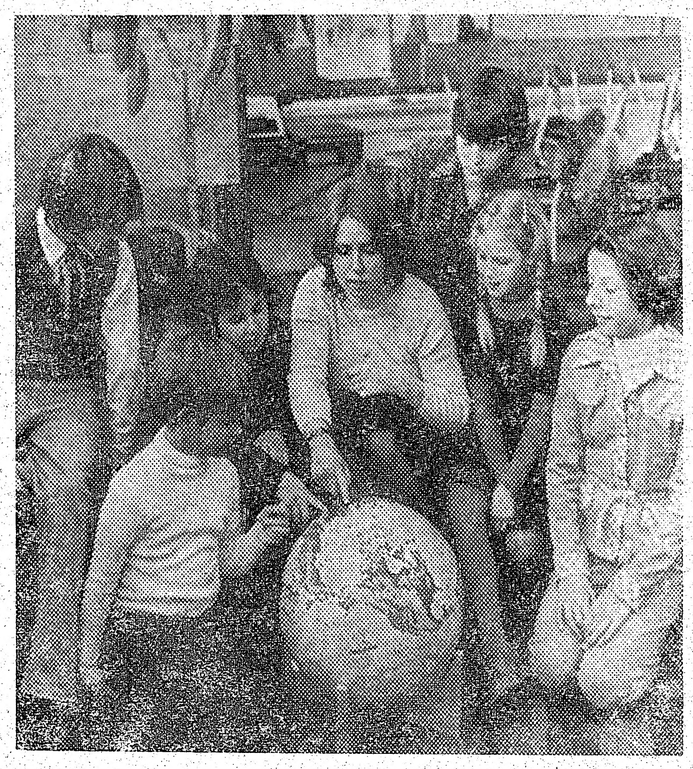

Draudzīgā aicinājuma dienā Toronto Latviešu biedrības sestdienas skolā vecāki pēc akta apciemoja klases un iepazinās ar darbu skolā. Attēlā speciālā klase, kur mācās latviešu valodas nepratēji. No kreisās: Džastins Magons, Andris Jēkabsons, Treisija Ķivle, skolotāja Silvija Nāgele, Roberts Risks, Natālija Ņukombe un Lāna Vasera. Pašreiz visi globā uzgājuši, kur atrodas Latvija un tās galvaspilsēta Rīga.

Foto: J. Liģers

Pieci karavīri no vienas ģimenes

ĶIRBĒNU SAPULCES ATCERE

Bijušie Valmieras pulka un Ziemeļvidzemes karavīri 26. janvāŗa vakarā, plosoties lielajai sniega vētrai, pulcējās DV namā Toronto, lai atcerētos vēsturiski nozīmīgo Ķirbēnu sapulci, kā arī Latvijas de jure atzīšanas dienu. Varbūt tas bija it zīmīgi un labi, ka tieši šajā vakarā sniega vētra visiem atgādināja dvēseļu puteni, kas klātesošos saistīja nozīmīgā vienotībā, atceroties visos laikos un vietās par Latvijas brīvību kritušos karavīrus.

Ziemeļvidzemes (Mazsalacas) tērpā tērpies, īsu uzrunu teica Arnis Ķeksis; pēc Latvijas valsts himnas viņš arī vadīja šo vakaru. Ar priekšnesumiem piedalījās Dr. Auseklis Pērkons, Jānis Palieps, Jānis Vandelis un Arnis Ķeksis ar kokles spēli un dziesmām, kā arī Ed. Virzas, Fr. Bārdas, Andreja Eglīša, Ilzes Kalnāres un Metimnes dzejoļu skandējumiem.

LKOK majors Alberts Ameriks svētku runā atcerējās Ķirbēnu sapulci un Latvijas brīvības cīņas Ziemeļvidzemē un citur, kur Valmieras pulks un ziemeļnieki cīnījušies pret krieviem un vāciešiem. Stāstījums bija tverts vēsturiskā skatījumā. Ķirbēnu sapulcē piedalījās Ķirbēnu apkārtnes 6 pagastu zemkopji un nolēma izdot mobilizācijas pavēli. Šie seši pagasti tieši pēc viena mēneša (26. februārī) deva 631 karavīru. Daudzi ieradās zirgos un kamanu pajūgos. Viena ģimene deva savus 5 dēlus. Ķirbēnieši pilnīgi pārvaldīja Rūjienu, kas bija uzskatāma par pirmo brīvās Latvijas galvaspilsētu. Tāds bija sirmā lāčplēša un augsta virsnieka apstākļu skatījums un vērtējums. Jautājumi un atbildes it bagāti papildināja dzirdēto.

Arnis Ķeksis savā runā jautāja: „Kas mēs bijām, kas mēs esam, kas mēs vēlamies būt, un kas mēs būsim?" Viņš uzsvēra, ka dzimtenes un trimdas latviešu neatlaidīga cīņa par Latvijas brīvību ir mūsu visu svēts pienākums. LKOK maj. Alberts Ameriks vēl aicināja atjaunot ziemeļnieku garu un norādīja, ka šī kaujas vienība nebija mazsvarīgāka par citām, kas kopēji izcīnīja Latvijas brīvību.

Majors sirsnīgi pateicās DV Toronto nodaļai par pretimnākšanu un telpu atvēlēšanu, tāpat nodaļas vanadzēm ar priekšnieci M. Dumpi par bagāto cienastu un visiem apsveicējiem un priekšnesumu sniedzējiem. Visi kopīgi nodziedāja: Padziedāsim nu, bāliņi, visi vienā pulciņā.

No Ķirbēnu sapulces pagājuši jau 59 gadi. Nākošais būs šīs sapulces jubilejas gads. Līdz 60 gadu atcerei katram būtu jāizlasa grāmata Valmieras pulka vēsture, kas vēl iegūstama.

Ziemeļnieks

GUNDARA ROBEŽGRUNTNIEKA
vitrāžu
(Stained glass)
izstāde
no 1978. g. 8. februāŗa līdz 1. martam,
„STUDIO 3", 58 King St. E., Hamiltonā.
Atklāšana 8. februārī, plkst. 8 vakarā.

Literātūras seminārs un latviešu valodas kursi Mineapolē

VIENREIZĒJA IZDEVĪBA DVĪŅU PILSĒTĀS APGŪT LATVIEŠU MANTOJUMU

Mag. phil. V. Bērziņas - Baltiņas un Balvas Caffrey ierosmē 1977.g. rudenī nodibināja latviešu valodas kursus un latviešu literātūras semināru, par ko saņem pilnu universitātes ieskaiti. Seminārs un kursi notika desmit nedēļās, reizi nedēļā, Latviešu namā, Metropolitan Community Kolledžas aizbildniecībā, ar dalības maksu 45 dol. Minētā iestāde ir valsts universitāte ar visām tiesībām.

Baltu filoloģe mag. phil. V. Bērziņa - Baltiņa apskatīja 20. g.s. latviešu literātūru, iztirzājot V. Strēlertes, A. Eglīša un M. Zīverta darbus.

Minesotas Latviešu sabiedrības atsauksme bija samērā laba, kaut gan katrā kursā varēja būt vairāk studentu. Daudzi studenti saņēma stipendijas.

Š.g. 10 janvārī atkal uzsākts latviešu literātūras seminārs, kā arī latviešu valodas kursi reizi nedēļā mag. phil. V. Bērziņas - Baltiņas vadībā. Sīku informāciju par šo semināru un latviešu valodas kursiem piesūtīja visiem tautiešiem Minesotā, tāpēc vēl ir iespējams pieteikties uz šo latviešu literātūras semināru, kas notiek katru otrdienu pl. 6.30 vakarā Latviešu namā, kā arī uz latviešu valodas kursiem, kas notiek katru trešdienu pl. 6.30 vakarā Latviešu namā. Pieteikties pie U. Treiberga Latviešu namā, 2337 Central Ave., N.E. Mineapolē, tālr. (612) 788 - 1402 vai 789 - 1575. Turpat saņemama arī tuvāka informācija.

Pavasaŗa sēmestrī iecerēts apskatīt latviešu noveles attīstību un teoriju, kā arī mūsu klasiķu R. Blaumaņa, J. Ezeriņa u.c. darbus. J. Cers, Ph.D. vēsturē, apsolījis mācīt Baltijas valstu vēsturi.

Šī ir vienreizēja izdevība visiem latviešiem Minesotā gūt dziļāku ieskatu mūsu literātūrā un mūsu valodā. Izmantosim to! J. D.

Sabiedrības atbalsts skolai pieaug

Toronto Latviešu biedrības sestdienas skolas audzēkņi, skolotāji un vecāki 28. janvārī skolā atzīmēja Draudzīgā aicinājuma dienu, ko ar svētbrīdi ievadīja māc. I. Gaide. Skolas pārzinis J. Ozols, uzrunājot akta dalībniekus, norādīja, ka skola saņēmusi bagātīgas dāvanas un daudz morāla atbalsta, vairāk nekā iepriekšējā gadā, jo ziedojumi naudā vien jau pārsniedz 2000 dol., tad vēl grāmatas un dāvinājumi mācību līdzekļu veidā. Pārzinis mudināja vecākus sūtīt bērnus latviešu skolā, lai tie mācītos latviešu valodu un izaugtu par latviešiem, kas turpinātu cīņu par mūsu tautas brīvības atgūšanu.

LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs uzrunāja skolas saimi ar vārdiem: „Šī ir prieka diena. Jau 28 gadus skan latviešu bērnu čalas latviešu skolā." Savā uzrunā T. Kronbergs mudināja vecākus un skolas labvēļus atbalstīt tautas lepnumu svešumā —latviešu lielāko skolu brīvajā pasaulē. Daudzi vecāki, kas paši beiguši šo skolu, tagad sūta šajā skolā savus bērnus. „Kanadā pašreiz vērojams 'separātisms', un var gadīties, ka Kvebeka atdalās no Kanadas. Arī latviešu sabiedrībā, tāpat skolas gaitās nevar aizkavēt šādu saskaldīšanos, bet ar to mēs atbalstām mūsu tautas apspiedēju plānus, kuŗu nolūks vājināt latviešu sabiedrību un latviešu skolu." LNAK priekšsēdis aicināja atbalstīt lielāko latviešu sestdienas skolu Toronto. Ja šī skola nebūs, nebūs arī LNAK darba turpinātāju nākotnē, par ko varēs priecāties Rīgas kungi. Tāpēc nedosim viņiem šo iespēju. T. Kronbergs nodeva skolas pārzinim LNAK velti — aploksni.

Skolas pārzinis J. Ozols apbalvoja čaklākos skolas bibliotēkas grāmatu lasītājus, katram dāvinot Mirdzas Timmas grāmatu Miglas kamoliņš. To saņēma Sandra Ēmsiņa, Gundars Roze, Sandra Ozola, Baiba Blūma un Maira Krastiņa. Skolēnu priekšnesumos piedalījās 5., 6. un 7. kl. audzēkņi. Akts beidzās ar skolas himnu. Pēc tam vecāki devās klasēs, lai iepazītos ar mācību gaitu. Skolotāji izsauca katras klases sekmīgākos audzēkņus, kā arī tos, kas nebija kavējuši nevienu mācību stundu.

Skolas pārzinis J. Ozols pateicās visām organizācijām un privātiem ziedotājiem, kas atbalstījuši skolu ar ziedojumiem naudā vai to citādi atbalstījuši jau kopš mācību gada sākuma. No organizācijām līdz šim, ar lielāko 500 dol ziedojumu katra, atsaukusies Latviešu biedrība Toronto un Toronto korporāciju kopa. LNAK ziedojusi 250 dol., Sv. Jāņa draudze 150 dol., Austrumu draudzes dāmu komiteja 100 dol., Toronto latviešu katoļu vienība 100 dol., Latviešu nama dāmu komiteja — 100 dol., Latviešu kaŗa veterānu strēlnieku biedrība — 50 dol. No individuāliem ziedojumiem aptuveni sanāks 270 dol., dodot kopīgo ienākumu 2090 dol. —ls—

ASV ieroči ārvalstīm par 13 biljoniem

Pēc ASV aizsardzības ministrijas aplēsuma šogad ASV apgādās ieročus un citus kaŗa materiālus ārvalstīm par 13,2 bilj. dolariem, uzrādot šo summu ārvalstu palīdzības programmā, ko iesniegs ASV kongresam. Kaut gan prezidents Kārters apņēmās samazināt bruņošanās izdevumus, šī summa tomēr ir par 2 bilj. dolariem lielāka nekā iepriekšējā budžeta gadā, tādēļ ka paaugstināti izdevumi Eiropas aizsardzībai NATO ietvaros. Bez tam ASV pastāv aizsardzības līgumi ar Austrāliju, Jaunzēlandi un Japānu, kur ierobežojumi neiespējami. Apm. 1. bilj. dolaru aizies Izraēlai.

Toronto latviešu kreditsabiedrība

491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5

Birojs atvērts no pirmdienas—ceturtd. no 10 rītā — 7.30 vak., piektd. no 10 rītā — 8.00 vak. Sestdienās no pl. 10 rītā līdz 1 pēcp. Vasaras brīvlaikā, no 15. jūnija līdz 15. sept., birojs sestdienās slēgts.

Tālrunis 922-2551

T. L. Kred. sav.
HAMILTONAS NODAĻA
16 Queen Street North, Hamilton, Ont. L8R 2T8

Birojs atvērts otrd. un ceturtd. no 6.30 vak.—9 vak. Tel 529-7939

T. L. Kred. sab.
LONDONAS NODAĻA
162 Huron St., London, Ont. N6A 2J4

Birojs atvērts trešd. no pl. 7—9 vak. Tel. 439-2569.

M A K S Ā

A) 8% pensionāriem par ne mazāk kā $2000.00 noguldījumu bez dzīvības apdrošinājuma, aprēķinot proc. katru mēnesi.

B) 7¾% par 1 g. termija noguldījumu ne mazāk par $1000.-.

8% par 3 g. termiņa noguldījumiem ne mazāk par $1000.-.

Procentus aprēķina par ceturkšņiem, dzīvības apdrošinājums līdz $2000.- procentuāli atkarīgs no biedra vecuma iemaksas brīdī. Naudu var izņemt pirms termiņa, maksājot 1% šodu pa izņemto summu.

9% par 3 g termiņa noguldījumu ne mazāk par $1000.- (% saņemot termiņa beigās). Dzīvības apdrošinājums ar tiem pašiem noteikumiem kā iepriekšējiem noguldījumiem.

C) 8% par 1 g. termiņa noguldījumu ne mazāk kā $2000.-.

8,5% par 3 g. termiņa noguld. ne magāk kā $1000.00.

9,25% par 5 g. termiņa noguldījumu ne mazāk par $1000.00. Procentus pieskaita vienreiz gadā bez dzīvības apdrošinājuma. Noguldījumus var izņemt tikai pēc termiņa izbeigšanās.

I Z S N I E D Z

apdrošinātus personiskus aizdevumus līdz $10.000,00, māju obligācijas līdz $75.000.

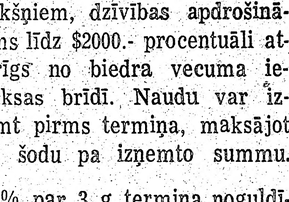

PIEMINEKĻI

497-2147, vakaros 445-8935

Kvalitātes darbs un cirpļošu metu

Igauņu uzņēmums

YONGE MEMORIAL LTD.

2019 Yonge St., Toronto

Starp Eglinton un Davisville

Prasīt pēc E. J. Hopp

(34. turpinājums)

Vēl dažas papildziņas par Segodņas cilvēkiem: bagātā Šechtera znotam Edgaram Machtusam kā sākusies, tā bija „laime". Švītīgais korporācijas „Vestulija" loceklis apkalpoja Valsts kanceleju un Ārlietu ministriju, tātad reprezentablākās iestādes. Dzīvoja kopā ar citiem dzimtas locekļiem Jūrniecības departamenta mājā Ausekļa ielā, pretī ģenerāļa Baloža kundzes namam. Viņu deportēja, bet varbūt bija izdevies paņemt līdz kādu zelta gabalu no sievastēva? Viņš neaizbrauca uz Gulagu, bet kā neaizstājams speciālists elektrotechnikā visus šos gadus nostrādāja Urālos. Tagad viņam vienīgajam no Rīgas žīdiem, cik man zināms, esot izredzes atgriezties dzimtenē.

Ne jau Rīga vien mitināja presi: Latvijā vienmēr bijis daudz dažādu periodisku izdevumu, protams, pirmkārt pārējās lielākajās pilsētās. Liepājas un Valkas nozīme brīvības cīņu laikmetā jau pieminēta. Dižs, sens laikrakstu un grāmatu centrs ar vairākiem apgādiem bija Jelgava. Te iznāca Māteru Juŗa Baltijas Zemkopis, un Tiesu Vēstnesis, bet no 1888. līdz 1906. gadam Jāņa Čakstes — zvērināta advokāta, Krievijas valsts domnieka, 4. Vispārējo dziesmu svētku rīkotāja, Bēgļu Centrālkomitejas priekšsēža un Latvijas valsts prezidenta plašā Tēvija. Čakste vairs nevarēja būt par redaktoru, kad cars viņam atņēma tiesības pēc tā sauktā Vīpuru protesta. Latvijas patstāvības laikā Jelgavā bija tikai divas mazākas avīzītes, Zemgales Balss un Jaunais Zemgalietis. Avīžniecības centrs pārgāja uz Liepāju, kur iznāca Ukstiņa Latvietis, Kovaļevska (Paula tēva) Liepājas Atbalss, bet galveno vietu iekaŗoja Kurzemes Vārds, ko izdeva Kristaps Grāmatnieks. Tam palaikam bija spējīgi, intelliģenti redaktori (rakstnieks Haralds Eldgasts līdz savai nāvei 1926. gadā, Ernests Blanks u.c.). Te arī savus „bruņinieka piešus" nopelnīja trimdas ilggadējais laikraksta Latvija Amerikā redaktors Krišs Sidars. Avīzei bija pie pārdesmit tūkstoš abonentu, un tā varēja labi pastāvēt.

Kristapam Grāmatniekam „Baltijas jūŗas pērlē" bija vēl citi svarīgi sabiedriski amati, viņš bija dzīvokļu inspektors, domnieks. Sarakstījis atmiņas par savu jaunību un gaitām Pirmā pasaules kaŗa laikā, kā arī Latvijas neatkarības gados. Kādreiz bija izmācījies par mēbeļu popētāju. Tāds amats lieti noderēja Amerikas trimdā, kur viņš beidza savas gaitas auto negadījumā. Viņa dzīvesbiedre Evelīna kādus gadus darbojās par Kurzemes Vārda Letas korespondenti Rīgā, tagad, būdama bostoniete, pārgājusi uz dzejošanu (pseudonims Sibila) un gleznošanu, sacerējusi dažas lugas. Arī Evelīnas brālis Vindavs bija žurnālists Kurzemē, Ventspilī.

Pavisam dīvainas lietas notika pašā Ulmaņa laika beigu posmā. Lai par to pastāstītu, jāpiemin drāmaturga un drāmatizētāja Voldemāra Zonberga-Sauleskalna mūžs. Viņš bija tikai vienu gadu par mani vecāks, no tās pašas puses kā mana māte (kuldīdznieks). Pāris reizes atnācis uz Latvja redakciju, kad tur sāku strādāt, jau uzstājās par ciešāko draugu, atnesa lauku korespondences un tūlīt arī salīga, laikam ar Asaru, par Berga partijas aģitātoru lauku sapulcēs. Drīz enerģiskais jauneklis tomēr aptvēra, ka bergistiem pagastos un draudzēs tikpat kā nav izredžu, jo šai partijai juta līdz vieņīgi studētie: mācītājs, ārsts, aptiekārs, varbūt skolotājs, bet viss vairums pilsoņu turējās pie Zemnieku savienības. Zonbergs ar savām korespondencēm un aģitācijām tad pārgāja uz Brīvo Zemi.

Instinkts Zonbergam bija licis sen jau nojaust K. Ulmaņa interesi par Kurzemes un Zemgales hercogiem (arī Kuldīga kādu laiku bija hercogu pilsēta), un viņš sarakstīja veselu lugu triloģiju par „Kurzemes lielo hercogu" un „Jelgavas pils cēlēju". Laikam kaut kādā veidā šīs lugas būs aizgājušas līdz Ulmanim. Viņš bija Zonbergam izteikti labvēlīgs, un tā viņš kļuva par Nacionālā teātŗa drāmaturgu, Feinberga vietā, sarakstīdams virkni lugu un drāmatizējumu pēc episkiem „viegli skatāmiem" darbiem, līdz ar to pamatīgi nodzīdams zemē valsts teātŗa mākslas līmeni. Biju klāt kādā mielastā Virsnieku klubā, kad jau pie apvāršņa varēja saskatīt 15. maija zaļo ausmu. Pazīstamais kritiķis un aistēts Roberts Kroders runāja, slavēdams Ulmani par „renesanses figūru", un nobeigdams ar vārdiem: „Tā jā, Voldemār Zonberg!" Zonbergs neatbildēja, bet nebija šaubu, ka Kroders to uzskatīja par pretstatu īstai kultūrai.

Nākamā posmā Zonberga vara vēl paplašinājās. Viņš palika par drāmaturgu līdz pat direktora Grīna laikam 1938. g., un pats prezidents bija apjautājies ministriem, vai iešot uz Zonberga Rožaino dienu pirmizrādi, kur bija attēlota skaņraža Emīla Dārziņa dzīve.

Ne gluži bez talanta bija Zonbergs. Trimdinieki vēl tagad dzied kādu Zonberga sacerētu dziesmiņu lugas drāmatizējumā, ko komponējis Kārlis Lietiņš:

Tie, kas tālu aizklīst pasaulē,
Dzimto zemi karstāk iemīlē:
Visu skaistā dziesma dzimtenei,
Krūtīs skan, lai kurp tu ej...

Pēc Grīna vēlēšanās no teātŗa Zonbergs šķīrās. Viņa vietā par drāmaturgu Grīns pieņēma sev draudzīgo Jūliju Rozi. Zonbergu iecēla par jaunās valsts akciju sabiedrības „Pašu darbi" vadītāju, kuŗai vajadzēja sagatavot zemi kaŗam, pēc iespējas aizstājot ārzemju ievedumus ar Latvijas ražojumiem.

Latvijas autoritārie vadītāji īpaši cienīja kurzemniekus un zemgaliešus. Druva komplektēja tos ne vien redakcijās (V. Žibelis no Jelgavas, A. Graiksts no Liepājas Rīta, talsinieks Ādolfs Mežmalietis Brīvajā Zemē). Zemnieku savienības Jelgavas organa redaktoru klibo Krišjāni Mīlgrāvi iecēla par Rīgas pilsētas Izglītības valdes priekšnieku. Zonbergam savukārt bija jādodas īpašā uzdevumā uz Liepāju par tādu kā „gauleiteru". To viņš arī pilnā mērā apzinājās un uz savu galveno mitekli Kurzemes Vārda redakcijā jau pirmajā vakarā uzaicināja skaistākās Liepājas aktrises un lika saklāt lepnākos mielasta un uzkožamo galdus līdz ar vajadzīgo skaitu pudeļu bateriju. Boļševiku laikā viņš arī tūlīt atrada īsto vietu. Satiku viņu Rīgā, iebraukušu no dzirnavām, ko bija nopelnījis ar bagātīgi par algām un honorāriem ienākušo naudu. Lielījās, ka ievedis lielāku daudzumu olu, ko izdevīgi pārdevis. Rīgā krievu virsnieku netrūka, tiem olas garšoja. 14. jūnijā gan tika deportēts, bet trīs gadus vēlāk ieradās Latvijā, tūlīt pēc krievu atgriešanās. Atkal uzņēmās lugu rakstīšanu. taču šoreiz bolševiku vajadzībām, izlietojot pat kādu savu agrāko Mazpulku uzvedumu sarkano pionieŗu vajadzībām. Boševikiem bija vienalga, kad tikai ir ko rādīt tautai. Ļoti precīzi Z. Unāma „Es viņu pazīstu" jaunajā izdevumā par V. Zonbergu teikts: „Pārgājis Padomijas dienestā. Atlaists uz Latviju, kur strādājis partijas garā."

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

● Literāru sarīkojumu Balsis un atbalsis Kanadas latviešu kultūras dienu ietvaros organizē LNAK kultūras nozare kopīgi ar LPB Kanadas kopu 12. februārī pl. 17 Latviešu namā, kuŗā ar lasījumiem piedalīsies prof. A. Dreimanis no Londonas, Latvija Amerikā redaktors K. Sidars un komponists A. Purvs. Viņu darbu un personības raksturojumu vispārējos vilcienos sniegs LNAK kultūras nozares vadītāja Inta Purva. Drāmas maģistra J. Valtera referāts par tematu Anšlava Eglīša drāma un I. Vīksnas ievads: Anšlavs Eglītis — cilvēks. Pēc tam sekos panelis un diskusijas, kuŗās varēs piedalīties arī publika. Panelī vēl darbosies LPB Kanadas kopas priekšsēža vietnieks Dr. H. Tichovskis un LNAK kultūras nozares vadītāja Inta Purva.

● Tautas augstskolas sestdienas ģimnazijas žurnāls Sīkumi, kas iznāk katru gadu Draudzīgā aicinājuma dienā, abitūrientu klases audzēkņu redakcijā un apdarē, aptver 40 lapuses. Šogad šis ir skolas izdevuma desmitais gads. Šogad Sīkumu atbildīgais redaktors ir Pauls Legzdiņš, kas zīmējis vāku un devis grafisko ietērpu, pārējie redaktori: Zinta Gregore, Astrida Kaņķe, Diana Lapiņa, Zaiga Pērkone, Ēriks Ruģelis, Ingrīda Tauriņa un Ilze Villere; fotografi — Arnis Korolkēvics, Ēriks un Ivars Mikelšteini un Ēriks Ruģelis. Saturā pirmajā lappusē foto montāža un pāri par 30 foto uzņēmumu, ieskaitot skolotāju un visu septiņu klašu grupu uzņēmumus, dzejoļi, dažāda satura īsapcerējumi — gan personiski pārdzīvojumi, gan latviešiem nozīmīgu vēsturisku dienu apraksti, kā 18. novembŗa, Varoņu piemiņu dienas, Kārļa Ulmaņa atceres aktu apraksti, politiska rakstura domraksti — Gaismas akcija, Belgradas konference, Kā Latvija zaudēja brīvību, kā arī humoristiski zīmējumi. Techniskā apdarē attēli, viņetes un teksti glīti sakārtoti.

● Toronto latviešu koncertapvienības šās sezonas trešajā koncertā 26. janvārī Sv. Loreņsa centrā koncertēja jaunās paaudzes māksliniece Linda Alļe no ASV. Māksliniece atskaņoja 6 koncertgabalus un deva vienu piedevu Stīvena Masī klavierpavadījumā. Toronto ilgi nepiedzīvotā stiprā sniega vētra bija kavējusi ierasties apmeklētājus, no pāri par 400 koncertu abonentiem bija nepilna ceturtā daļa klausītāju. Čelliste sestdien, 28. janvārī, izlidoja uz Ņujorku, kur viņai Karnegī koncertzālē bija paredzēta piedalīšanās koncertā. Nākošais koncertapvienības koncerts 20. aprīlī pl. 20 ar vijolnieces Rasmas Lielmanes, no Meksikas, piedalīšanos, pie klavierēm Marina Baltere.

● Latviešu biedrība rīko svētdien, 12. februārī, pl. 14 Latviešu namā paneļdiskusijas par tematu: Cilvēks kristīgā izpratnē, kas sadalās divos apakštematos — Sekss un mīlestība (referēs Dr. E. Upenieks) un Aborts un morāle (Dr. G. Zepe). Panelī piedalās Dr. G. Zepe, Dr. E. Upenieks, Dr. K. Koblens un māc. J. Cālītis. Paneli vadīs V. Slaviešа. Sekos debates.

● Toronto Latviešu biedrības dāmu komiteja rīko 4. februārī pl. 20 Ukraiņu baznīcas zālē, 515 Brodview Ave, Ilmāra Dzeņa ansambļa jautru dziesmu un mūzikas kabarē vakaru. Pirms priekšnesumiem paredzēta kokteiļa stunda. Deju mūziku spēlēs Runči no Hamiltonas.

● Toronto Latviešu biedrības literāri mūzikālā talka paredzēta 9. aprīlī pl. 17 Latviešu namā. Ar savu darbu lasījumiem aicināti piedalīties Toronto un citi Kanadas latviešu literāti. Ar mūzikāliem priekšnesumiem piedalīsies vokāls ansamblis. Atlikums par labu TLB sestdienas skolai.

● Latviešu dievturu sadraudzes Burtnieki Toronto gada sapulcē 17. janvārī J. Paliepa mājā ievēlēja jaunu sadraudzes valdi un pieņēma darbības plānu. Valdes sastāvs palielināts no 7 uz 13 locekļiem, bet revīzijas komisija no 2 uz 3 locekļiem. Sadraudzes vadonis Dr. A. Pērkons un viņa vietn. inž. J. Palieps ir dievturu augstākās vadības iecelti un nav pārvēlami, bet draudzes valdē šai gadā darbosies līdzšinējais pr-ks A. Memenis, sekretārs K. Puriņš, kasieris J. Vandelis un informācijas vadītāja G. Blūma. Sapulce nolēma 1978. gadā rīkot 6 publiskus daudzinājumus un 5 internus saietus. Lieldienu daudzinājumu rīkos 19. martā pl. 16 DV namā, 16. aprīlī izkārtos Dr. J. Tupeša no ASV referātu par tematu Latviskās dievestības izpratne, 6. maijā pl. 14 Ūsiņa saiets K. Puriņa saimniecībā, 17. jūnijā Jāņu svinības Jumalās, 12. augustā, pl. 14 notiks Māras saiets J. Vandeļa vasarnīcā, Jumja lieluzvedums — 23. septembrī Toronto, 22. oktobrī veļu daudzinājums, 11. novembrī Mārtiņu saiets un 26. decembrī Ziemas svētki. Vēl paredzēts viens daudzinājums Detroitā.

● Toronto korporāciju kopā notikusi prezidija maiņa. Šā gada prezidiju seniors ir Dr. Alfreds Vanags (Latvia), sekretārs Alberts Linē (Tervetia), sekretārs Imants Magons (Beveronija) un oldermanis Kārlis Vasarājs (Latvia).

● Vīru koŗa Viesturs koncerts 11. februārī pl. 19 Lietuviešu namā, 1573 Bloor Str. W. Programmā Bostonas dziesmu svētku vīru koŗa dziesmas un jaundarbi, pēc koncerta balle.

● Toronto Latviešu kreditsabiedrības ārkārtas sapulce 9. februārī pl. 19 Latviešu namā. Biroju šinī dienā slēgs pl. 16 Sapulcē pieņems arī jaunos statūtus. Tajos no jauna definēs biedru saistības ar kreditsabiedrību, valdes un komisiju locekļu aizsargāšanu no personiskas atbildības kreditsabiedrības lietās, palielināt aizdevumu apmērus un tiesības valdei izdarīt aizņēmumus kreditsabiedrības vajadzībām. Ar jauno statūtu pieņemšanu kreditsabiedrība piemērosies Ontario valdības izdotajiem kreditsabiedrību likumiem. Apspriedīs un pieņems arī lēmumu, ka Latviešu kreditsabiedrība var pārņemt hipotēkāro aizdevumu līdz 500.000 dol. uz nekustamo īpašumu, kas atrodas 4 Credit Union Drive, Toronto, jo kreditsabiedrības galvenajam birojam būtu jāatrodas jaunajā Latviešu centrā. Sākot ar šā gada 1. aprīlī, kreditsabiedrība atvērs Toronto jaunu nodaļu, 1539 Bloor St. W. Hamiltonas birojs turpmāk būs atvērts piecas dienas nedēļā, arī sestdienās.

● Plkv. O. Kalpaka un Latvijas brīvības cīnītāju piemiņas dievkalpojums Toronto korporāciju kopas izkārtojumā 5. martā pl. 18. Sv. Jāņa baznīcā.

● Latviešu virsnieku apvienības Kanadā gada saulce 19. febr. pl. 13 Latviešu nama augšējā zālē. Pēc sapulces valdes rīkotās kopējās biedru pusdiena.s

● Riverdēles slimnīcā Toronto 18. janvārī mūžībā aizgājusi Alma Lūse, dzim Kļaviņa. Viņa 26. martā būtu piedzīvojusi 81 mūža gadu. Nelaikes dzimtā vieta ir Jaungulbene. Bēgļu gaitas vadījusi Vācijā, Bavārijā, Traunšteinas nometnē, no kurienas ar vīru izceļojusi uz ASV. Vēlāk no Minesotas pārcēlusies uz Kanadu. Aizgājēju pēdējā gaitā Sv. Džēmsa kremātorijā izvadīja māc. Ā. Čops, sēru mūziku spēlēja Edite Timermane-Ozola. Aizgājēja atstāj meitu Veltu, mazmeitu Karinu un znotu Glenu Martinu, brāli Rīgā un māsu Stāmerienā, Latvijā. Viņi bija vēlējušies apciemot māsu Kanadā, bet ieceres neīstenojās. Nelaikes pelnu urnu apbedīs maija beigās Brāļu kapos Katskiļu kalnos, kur atdusas arī viņas vīrs LK OK kalpakietis vltn. Edvards Lūsis, kas aizgāja mūžībā pirms 7 gadiem.

● Mūsu laikraksta iepriekšējā numurā kļūdas dēļ trīs Nīla Saimona lugas tēlotāju uzņēmumā parakstā Gunta Krūmiņa „pārvērsta" par vīrieti. Daži lasītāji savā laikā protestējuši, ka sieviešu vārdus neraksta ar vīriešu dzimtes galotni. Cik viņu iebildumi bijuši dibināti, rāda minētais miseklis: kas iznāk, ja arī sievietes priekšvārdu raksta ar vīriešu dzimtes galotni...

Pā draudzīgam ziedam jaunajiem Toronto latviešu ģimnazijas žurnāla Sīkumi līdzstrādniekiem, no kreisās: Ilze Villere, Ēriks Ruģelis, Diana Lapiņa, Astrīde Kaņķe un Ingrīda Tauriņa. Ziedus pasniedz Sandra Kuze. Pārējie līdzstrādnieki piedalījās teātŗa izrādē:: Zaiga Pērkone, Paulis Legzdiņš un Arnis Korolkēvics. Foto: J. Ligers

Lielākās summas ceļa izdevumiem

VALSTSSVĒTKU RĪCĪBAS KOMITEJAS SĒDE TORONTO

Latvijas valstssvētku sarīkojuma rīcības komitejas sēdē 24. janvārī Latviešu namā piedalījās 13 organizāciju un draudžu pārstāvji: priekšsēdis G. Sukse (LNAK), vicepriekšsēdis A. Budrēvics (Skautu jenda un saimnieciskie darbinieki), sekretārs O. Kļavenieks (DV Toronto nodaļa), kasieris V. Miklašēvics (Toronto latv. katoļu vienība), rīcības komit. loc. S. Gabrāns (Kanadas latv. katoļu apvienība), Alma Ozoliņa (Gaujas gaidu vienība), Biruta Senkēviča (LPB Kanadas kopa), M. Prikulis (Pensionāru apvienība), E. Bērziņš (TLB), J. Ozols (TLB sestdienas skola), V. Vāgners (Sv. Andreja draudze), O. Indzers (Koncertapvienība) un atceres sarīkojuma administrātors R. Roze.

V. Miklašēvics informēja, ka valstssvētku 59. gadu atceres sarīkojumā aizvadītā gada 20. novembrī ieņemti 3.663 dol. Lielāko ieņēmumu, 3.329 dol., devušas ieejas maksas. No 2.961 dol. izdevumiem lielākā summa saistās ar ceļa izdevumiem svētku akta galvenajam runātājam dzejniekam Andrejam Eglītim (969 dol.) no Zviedrijas, vijolniecei Rasmai Lielmanei ar pianisti I. Balteri (500 dol.), universitātes auditorijas īres maksa 414 dol. u. c.

No atlikuma vīru ansamblim Kalvis piešķīra 100 dol., gaidām 100 dol. un skautiem 50 dol. Autoru honorāriem atvēlēja 25 dol. 18. novembŗa sarīkojums, pēc rīcības komitejas vērtējuma, pulcējis 1500 apmeklētāju.

Par sarīkojuma labo izdošanos rīcības komiteja pateicās visiem darba darītājiem un atbalstītājiem. Tā, piem. Gaujas gaidu vienības dalībnieces bija sagatavojušas pāri par 2000 nacionālās lentītes svētku apmeklētājiem un rozetes rīcības komitejas darbiniekiem. Ziedus skatuves dekorējumam bija dāvājusi Crest Florist veikala īpašniece Elmāra Gulbe.

Dzirdēti arī iebildumi par lielo ļaužu sastrēgumu pie ieejas, kas galvenokārt izskaidrojams ar jauno telpu nepārzināšanu. Izskanēja vēlējums, lai valstssvētku programmas mākslinieciskā daļā uzņemtu tikai latviešu autoru darbus.

Latvim pārvēlēta valde

Mākslinieku vienības Latvis biedru gada sapulcē 27. janvārī E. Krūmiņa studijā sapulce noklausījās valdes priekšsēža E. Krūmiņa un kasieŗa A. Struča ziņojumus. Pagājušā gadā rīkotā tēlotājas mākslas izstāde un sadarbībā ar LPB Kanadas kopu rīkotā Preses balle labi izdevusies. Revīzijas komisijas priekšsēdis A. Kerāns ziņoja, ka kases stāvoklis atrasts labā kārtībā. Darbības gads bijis rosīgs. Pašreizējais Latvja biedru skaits ir 40.

Valdē ar aklamāciju ievēlēja līdzšinējos — priekšsēdis Edgars Krūmiņš, priekšsēža vietnieks Zigfrīds Jurševskis, sekretāre Emma Dzeguze, kasieris Arvīds Strucis, bet no jauna ievēlēja biedrzini, informācijas lietu vadītāju J. Zuntaku, līdzšinējam I. Šteinam vairs nekandidējot.

Revīzijas komisijā ievēlēja līdzšinējos — priekšsēdi Ādolfu Kerānu un Valiju Mērnieci.

Biedru gada sapulce pārrunāja Latvja mākslinieku izstādi Kultūras dienās no 24 - 26. februārim. Sv. Jāņa baznīcas izstāžu telpās. Darbus izstādei varēs iesniegt arī pārējie latviešu mākslinieki Kanadā, kas nav Latvja biedri. Katrs biedrs var iesniegt izstādīšanai līdz 5 darbiem, nebiedri līdz 2 darbiem. Visi darbi jānogādā izstādes telpās 9. februārī, no pl. 17 - 21. Lai palīdzētu segt izstādes izdevumus, noteikts 5 proc. atvilkums no visiem izstādē pārdotiem darbiem. Iesniegt var tikai tādus darbus, kas Toronto latviešu izstādēs vēl nav rādīti.

Izstādes žūrijā izraudzīja: Zigfrīdu Jurševski, Edgaru Krūmiņu, Daini Miezāju, Ilgvaru Šteinu un Jāni Zuntaku. Izstādi 24. februārī pl. 20 atklās LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs. Tā vēl būs atvērta 25. februārī no pl. 12-21 un 26. februārī no pl. 14. - 20. Gada sapulcē vēl pārrunāja Baltiešu tēlotājas mākslas izstādi, par kuŗu jau ziņots agrāk.

—ls—

ASTRAS apgādā iznākusi jauna grāmata

VELTIJUMS Dr. Zentai Maurinai

80 g. dz. dienā

Cena $12.00. Dabūjama latv. grāmatnīcās vai Astras apgādā. Astras apgāds C/o Mrs. A. Tichovskis P.O. Box 365, Postal St. D. Toronto, Ont. M6P 3J9. Fel. (416) 767-1334.

Turpat pasūtināma arī grāmata Bīskapa Jāzepa Rancāna RAKSTU IZLASE, cena $12.50. Vēl ir krājumā dažas agrāk izdotās Astras grāmatas.

SV. KATRĪNAS

● Mednieku un makšķernieku kluba makšķernieku sekcija organizē 5. februaŗa rītā (pl. 7) asaru žibulēšanas sacensības uz ledus, Simko ezera Les Roy līcī (braucot pa 11. ceļu jānogriežas uz 4. līniju). Sacīkstēs piedalīsies arī Toronto un Hamiltonas latv. mednieku un makšķernieku klubi.

O. K.

Zentas Mauriņas fonds darbojas ar panākumiem

TĀLEJOŠI PLĀNI ZENTAS MAURIŅAS UN KONSTANTĪNA RAUDIVES MANTOJUMA SAGLABĀŠANAI

Zentas Mauriņas fonda valdes sēdē 18. janvārī Toronto piedalījās fonda valdes priekšsēdis Dr. E. Upenieks, vietnieks māc. I. Gaide, kasiere I. Purva, un revīzijas komisijas loceklis J. Grodnis. Priekšsēdis ziņoja, ka rakstnieces Zentas Mauriņas Tautas balvai izmaksāti jau 9000 dol. Tā ir lielākā balva, kādu latviešu sabiedrība jebkad kādam būtu veltījusi.

Blakus Zentas Mauriņas fondam pastāv arī nodaļa, kas rūpējas par balvu piešķiršanu daudzbērnu ģimenēm trimdā un dzimtenē. Līdzekļi ienāk no īpašiem ziedojumiem, kas domāti tieši šim mērķim. Lielākas summas ienākušas no nelatviešu ziedotājiem. Priekšsēdis nožēloja, ka pagājušā gadā ierosinātais plāns par literāro konkursu nav īstenojies, jo nav ienākuši vajadzīgie līdzekļi.

Ar fonda aizdevumu sagatavota un Astras apgādā izdota grāmata par Zentu Mauriņu viņas 80 gadu jubilejas gadījumā, piedaloties latviešu un cittautu autoriem.

J. Grodnis ziņoja, ka no 1975. g. februāra līdz 1977. g. 31. decembrim fondā ziedojumos ienācis 14.377,25 dol. Zentas Mauriņas balvai izmaksāts 9000 dol., daudzbērnu ģimeņu apbalvošanai trimdā un dzimtenē 3.500 dol., bet dažādiem citiem mērķiem — 709,58 dol. Uz pagājušā gada 31. decembri atlikums kasē bijis 1.167,67 dol.

Valde sava sastāva paplašināšanai nolēma vēl pieaicināt Regīnu Upenieci, tāpat nolēma aicināt Albertu Spoģi Minsterē uzņemties pārstāvēt Fonda valdi Vācijā. Jaunās valdes sastāvs tagad būs šāds: priekšsēdis Dr. E. Upenieks, vietnieki māc. I. Gaide un E. Klīdzēja, kasiere I. Purva, sekretāre M. Jonāne, valdes locekle R. Upeniece, valdes loceklis un Fonda pārstāvis Vācijā A. Spoģis. Revīzijas komisijā turpinās darboties J. Grodnis.

Mācītāja J. Šmita ģimenei piešķirti 750 dol., tāpat paredzēts apbalvot kādu daudzbērnu ģimeni dzimtenē, kas lūgusi palīdzību.

LNAK kultūras nozares vadītāja Inta Purva ziņoja, ka Kultūras dienu ietvaros 26. februārī paredzēts Zentas Mauriņas literārais vakars ar Dr. H. Tichovska referātu un Leo Lipomaņa operu āriju koncertu. Sarīkojumu ar filmas izrādi par Zentu Mauriņu atkārtos Otavā, Montrealā un Hamiltonā.

Lai saglabātu Zentas Mauriņas un Konstantīna Raudives atstāto mantojumu, nolēma apsvērt sakaru nodibināšanu ar Rietumvācijas valdības attiecīgajām kultūras iestādēm. Zentas Mauriņas vārdam liela popularitāte arī Zviedrijā un Šveicē, kas varētu iecerēto projektu atbalstīt. Māc. I. Gaide ierosināja piešķirt literāro stipendiju mūsu studējošai jaunatnei, kas būtu ieinteresēta pētīt Zentas Mauriņas literārās vērtības. Praktiski tas varētu īstenoties, samaksājot ceļojumu uz Bad Krocingenu, kur rakstniece dzīvo, paredzot tur divu nedēļu uzturēšanos. Papildlīdzekļus varētu pieprasīt no Latviešu fonda. Šīs idejas plānošanu uzņēmusies Inta Purva.

—ls—

Zentas Mauriņas fonda valdes sēdē. No kreisās: māc. I. Gaide, Regīna Upeniece, fonda valdes priekšsēdis Dr. E. Upenieks, Inta Purva un J. Grodnis.

Somijai krievi draudēja ar trešo karu

Maskavas pārstāvis ģenerālis Ždanovs 1945. gadā draudējis sākt pret Somiju jaunu karu, ja somi netiesās atbildīgos politiķus, kas karā ar Padomju savienību vadīja Somijas valdību. Šādu atklājumu deva Somijas prezidents Kekonens, runādams agrākā prezidenta Pāsikivi atcerē. Somi kara noziedznieku tiesāšanu visādi vilcināja, bet viņus uz to spieda sabiedroto kontrolkomisija, kuŗu Somijā vadīja krievu ģenerālis Ždanovs. Tiesas procesu šā spiediena dēļ beidzot sāka, un tajā notiesāja veselu rindu somu karalaika politiķu. Bijušais valsts prezidents Riti dabūja 10 gadus spaidu darbos, divi ministru prezidenti, ārlietu ministrs, finanču ministrs, finanču viceministrs un agrākais sūtnis Vācijā saņēma 2-6 gadus cietuma sodu.

Kekonens, kas pēckara valdībā bija finanču ministrs, savā runā tagad atklāja, ka somu sākotnējā pretestība savu politiķu tiesāšanai 1945. gadā beigusies, kad Ždanovs izsaucis pie sevis Pāsikivi un piedraudējis somiem ar jaunu karu, ja viņi atteiktos no kara noziedznieku tiesāšanas.

Kekonens, labi apzinādamies šī jautājuma jūtīgumu, savā runā izskaidroja, ka Somijai saskaņā ar pamiera līguma 13. paragrafu vajadzējis tiesāt cilvēkus, kas bija apsūdzēti par kaŗa laika noziegumiem. Somu uztverē tas nozīmēja — kaŗa noziedzniekus; krievi ar to domāja Somijas politiķus, kas bija atbildīgi par kaŗa sākšanu.

Somijas valdības toreiz izstrādāto likumu, kas vispār deva iespēju šādu tiesāšanu sākt, somu juristi un parlamenta locekļi — noraidīja. To neatzina arī Somijas Augstākā tiesa. Ždanovs tad Pāsikivi pateicis: "Ja Augstākā tiesa savu viedokli nemaina, tad atliek vienīgi trešais kaŗš, kas tad ļaus nokārtot jautājumus starp Somiju un Padomju savienību uz visiem laikiem."

"Likumu tad pieņēma, un prāva varēja sākties," teica Kekonens. Viņš tad paskaidroja, ka viņa runas nolūks esot izskaust vēl pāri palikušo rūgtumu pret Padomju savienību, kāds somu cilvēkos manāms. "Nepatika ir saprotama, ciktāl tā attiecas uz pagātni", prezidents teica. "Bet no visas nācijas viedokļa šāda nostāja nav pareiza. Ja sadarbošanās gribas trūkums vēl ir kaŗa laika naida mantojums, tad mums jāmēģina no tā atbrīvoties. Mums jāmaina mūsu domāšana, un tikai tāpēc es šodien šajā sakarībā par šo jautājumu runāju", nobeigumā ar uzsvaru teica Kekonens.

NATO PRASA EIROPAI STANDARTIZĒTUS IEROČUS

Eiropas aizsardzība balstās uz 14 NATO valstu bruņotajiem spēkiem, kas lieto 23 dažāda tipa kaŗa lidmašīnas un vairāk par 100 dažāda tipa taktisko ieroču sistēmas. Kāds NATO komandieris jokodamies šo lielo ieroču dažādību bija nosaucis par "militāro mūzeju". Kaŗa gadījumā ieroču lielās dažādības dēļ viens sabiedrotais nevarēs lietot otra municiju. Lai tikai atceramies līdzīgus notikumus mūsu brīvības cīņās, kad, piem., vēsturiskajā 1919.g. 18. maija kaujā pie Kaugurciema, Slokas jūrmalā, kalpakiešu kapt P. Zolta vīriem kaujā pret septiņkārtējo pārspēku — 1500 lieliniekiem, kritiskajā brīdī vācu sistēmas ložmetējiem bija piegādātas krievu patronas, bet krievu tipa šautenēm — vācu patronas. Izmisumā un niknumā Zolta vīri devās durkļu cīņā un sarkanie pānikā aizbēga. NATO tagad atzinusi, ka vajadzīga lielāka ieroču un municijas standartizēšana un vienkāršošana, kas gadā dotu arī 6-11 milj. dolaru ietaupījumu.

(vgs)

Atbalsta Minsteres ģimnaziju un Patiesības fondu

DV DRUVAS NODAĻAS GADA SAPULCE

Īss sniegputeņa atelpas brīdis deva iespēju 15. janvārī Druvas nodaļas vanagiem un vanadzēm Latviešu pagastā pulcēties Al. Kalniņa mājā savā gadskārtējā biedru sapulcē. Klātesošie ar klusuma brīdi atcerējās savu mūžībā aizgājušo vanadzi Mildu Purmali.

Valde priekšsēža Al. Kalniņa un vanadžu priekšnieces M. Beņķītes ziņojumi liecināja, ka nodaļas vadība piedalījusies visos DV Kanadā rīkotajos pasākumos, viesojusies arī kaimiņu nodaļu sarīkojumos, apmeklējusi slimos biedrus u.t.t. Aizvadītajā gadā notikuši trīs sarīkojumi. Pēc kasieres T. Plūdumas ziņojuma atlikums no sarīkojumiem bijis 402 dol.

Nolēma tradicionālo zaļumballi šogad rīkot augusta otrā sestdienā, piedaloties visām nodaļas vanadzēm. Kopējais ienākums uz pilnsapulces dienu bija 1706 dol., bet kopā ar 1976. g. atlikumu 4.511 dol. Atskaitot 2.426 dol., nodaļas kasē ir 2.085 dol.

Ar aklamāciju ievēlēja iepriekšējo valdi: priekšsēdis Al. Kalniņš, vietnieks V. Jēgers, kasiere T. Plūduma. No jauna valdē par sekretāri vienbalsīgi ievēlēja pag. gada oktobrī uzņemto vanadzi I. Dumpi saslimušā J. Plūduma vietā. Par vanadžu priekšnieci ar aklamāciju ievēlēja Mariju Beņķīti. TTāpat revīzijas komisijā ar aklamāciju ievēlēja Mārtiņu Kalniņu, Austru Lukovski un Astrīdu Beņķīti. Par delegātiem DV Kanadā pilnsapulcei ievēlēja Al. Kalniņu un Mariju Beņķīti.

Biedru naudu noteica līdzšinējo; arī pensionāri to vēlas maksāt pilnā apmērā.

Nolēma atbalstīt Minsteres ģimnaziju, katru gadu atvēlot 50 dol. Patiesības fondam atvēlēja 200 dol.

Nodaļā pašreiz ir 27 biedri.

I.D.

Ziedotāji Z. Mauriņas fonda ģimenes balvām

	$
Jāzeps Dzenis	10
Ernests Grīnbergs	10
Toronto katoļu draudze	100
Dr. G. Zeps	50
Virsnieku apv. Toronto	100
Zelma Brezinskis	10
LPB Toronto	50
Kārlis Kļaviņš	20
Jāzeps Grodnis	50
Ēvalds Lejiņš	100
Benjamiņa filmu lab.	200
Mirdza Gailīte	20
Arturs Zutis	50
Pavels Vasariņš, Hamiltonā	40
Eglītis T.V.	10
Lonija Turlais	20
Karlīne Mauriņa	5
E. Grīnbaums	10
Anonīms ziedot. Toronto	1,500
Latv. kreditsab. Toronto	300
Voldemārs Vilišķis	50
LKSA Dzintars Toronto	25
Anonims ziedot. Toronto	700

Mūsu mīļā un neaizmirstamā vīra un tētiņa

ALBERTA JĒRUMA

pēkšņā aiziešanā aizsaulē mums daudz, daudz mīlestības parādījušas latviešu organizācijas, koŗi un draugi visās pasaules malās. Nespēdamas visiem personīgi pateikties, ar šo izsakām savu visdziļāko pateicību visiem, kas mūs šai bēdu brīdī atcerējās.

Lauma Jēruma
Jana Grīnberga

Pēc nakts kontroles jāatstāj Latvija

ASV kongresa komiteja Eiropas drošībai un sadarbībai ziņoja, ka no kongresa locekļa Herberta Harisa saņemti dokumenti Viktora Kalniņa un Hēlēnas Celmiņas lietā, tapat no Apvienotās baltiešu nacionālās komitejas Amerikā. Viktoram Kalniņam, kas sadarbojies ar Gunāru Rodi, okupētās Latvijas iestādes noraidījušas pieprasīto izbraukšanas atļauju uz rietumiem. Šie dokumenti atzīti par vērtīgiem, lai reģistrētu faktus, kā Pad. savienība īsteno Helsinku beigu akta lēmumus, ko ņems vērā arī Belgradas konferencē. Viktoram Kalniņam un Helēnai Celmiņai ir tiesības iekļūt komisijas sarakstos par neatrisinātiem padomju ģimeņu apvienošanās gadījumiem, ko apspriež Belgradā. Šī komisija rūpējas par sadarbošanos starp valdībām, kas parakstījušas Helsinku beigu akta nodrošināšanu, interesējoties par šķirto ģimeņu apvienošanos. Komisija atbalsta arī Viktora Kalniņa un Helēnas Celmiņas pūles izceļot no Pad. savienības.

Kā ziņo no Bonnas, Gaismas akcija saņēmusi Gunāra Rodes ziņojumu no Rīgas, ka no Rīgas viesnīcas steidzīgi izraidīta Rodes paziņa Ieva Strauberga, kas tur ciemojusies kā tūriste. Vīza pagarināta līdz 28. decembrim, bet izraidīšana jau notikusi 17. decembrī, jo pēc ārzemnieku pārbaudes viņa iepriekšējā naktī Rīgas viesnīcā nav uzturējusies. Otrā dienā saņēmusi jau izraidīšanas paziņojumu. Arī Straubergas lūgums braukt uz Maskavu pie Zviedrijas sūtniecības noraidīts. Pēc paziņojumu saņemšanas viņai vajadzējis Rīgu atstāt jau dažu stundu laikā.

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZĪRĒ TELPAS
sarīkojumiem - viesībām
klāj viesību galdus
Tel. 922-2931

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

4. februārī, pl. 20 Ukraiņu zālē, 515 Broadview Ave. kabarē „Dzenis un kompānija".

4. februārī no pl. 9—12 Ontario Kreditlīgas nama apskate, 4 Credit Union Drive (Eglinton Don Valley).

4. februārī pl. 19 Latviešu namā Toronto latv. katoļu draudzes dāmu komitejas aizgaveņa vakars ar gaismas bildēm. Piedalās Biruta Senkēviča.

5. februārī pl. 16.30 Sv. Andreja baznīcas telpās Gaujas Gaidu un Rīgas skautu vien. gada svētki.

5. februārī, apm. 12.30 (pēc dievkalpojuma) Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu telpās draudzes pēcpusdiena ar māc. J. Cālīša referātu „Jēzus brīnumdarbi".

9. februārī pl. 19 Latviešu namā Toronto latv. centra sanāksme. Visi ieinteresētie laipni aicināti.

11. februārī pl. 19 vīru koŗa Viesturs koncerts Lietuviešu zālē Bloor ielā.

12. februārī pl. 11 Latviešu namā Latviešu sporta apvienības Kanadā kongress.

12. februārī pl. 14 Latviešu namā ārstu panelis „Kas ir cilvēks", TLB sarīkojums.

12. februārī Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu telpās pēc dievkalpojuma, apm. 12.30, draudzes dāmu gada sapulce un dāmu komitejas vēlēšanas.

12. februārī pl. 17 Latviešu namā LNAK kultūras nozares un LPB KK kopējais gadskārtējais sarīkojums „Balsis un atbalsis". Referenti J. Valters un I. Vīksna, piedalās A. Purvs, K. Sidars, prof. A. Dreimanis, prof. H. Tichovskis un I. Purva.

17. februārī pl. 19.30 Sv. Jāņa baznīcas telpās Saulaines pārvalde rīko Saulaines vakariņas un jautro stundu.

17. — 19. februārim LNJAK rīko Šī māksla ir jauna sarīkojumu virkni un balli.

18. februārī pl. 18.30 Latviešu namā tradicionālā pankūku balle nama dāmu komitejas sarīkojumā. Ieeja brīva.

19. februārī pl. 17, Sv. Andreja baznīcas zālē latviešu komponistu un tautasdziesmu koncerts. Piedalās Ingeborga Birne-Veinberga (soprāns), Martha MacVicar (soprāns), Juris Cīruls (baritons).

24. februārī pl. 20 Sv. Jāņa baznīcas zālē Mākslinieku vienības Latvis izstādes atklāšana. 25. febr. izstāde atvērta no pl. 12—21, 26. febr. no pl. 14—20.

25. februārī Ķemermiestiņā — DV vīru koŗa Ķanadā sarīkojums.

25. februārī pl. 19.30 Latviešu namā kostīmu balle „Pasaku pilī". TLB sarīkojums. Ieeja $7; maskās un pensionāriem $5.

11. martā Toronto korp. kopas rīkotā Kalpaka bataljona pieminas balle ar lūgtiem viesiem Harbour Castle viesnīcā pl. 18.30. Pieteikšanās pie I. Magona, 63 Rockport Cr., Richmond Hill, Ont. L4C 2L7, tel. 884-2643 līdz 18. febr., pēc tam „Lotus" puķu veikalā 792 Bathurst St., Toronto, Ont. M5R 3G1, tel. 533-3884 līdz 9. martam.

1. aprīlī, sestdien, pl. 19 Toronto vanadžu koŗa Zīle 6. gadskārtējais koncerts Lietuviešu zālē, 1021 College St.

14. un 15. aprīlī pl. 19 Bickford Park vidusskolā Larisas koncerts. Rīko DV Toronto nod.

16. aprīlī Sv. Andreja draudzes koŗa gadskārtējais koncerts.

15. aprīlī — Seneca kolledžā, **Minklera auditorijā starptautisks vakars deju kopas Daugaviņas sarīkojumā.**

TORONTO KONCERTU APVIENĪBAS 1977./1978. G. SEZONAS KONCERTI

20. aprīlī, 1978. g., pl. 8 vak. Town Hall, Rasma Lielmane, vijole.

23. aprīlī DV vīru koŗa Kanadā sarīkojums.

28. — 30. jūlijā Sīdrabenē lielsarīkojums.

HAMILTONA

11. februārī plkst. 19.30 gadskārtējais karnevāls Pigbridžā, Robert's restorānā, Sanford un King ielu stūrī. DV Hamiltonas nod. sarīkojums.

SV. KATRĪNAS

18. februārī pl. 19 JANDĀLVAKARS Folksart telpās, 185 Bunting Rd. (pie Queen Elisabeth Way) Piedalās: Aldas Henišas baleta studijas audzēkņi ar uzvedumu Livingstona „Kaijas'. DV Sv. Katrīnu nod. vanadžu kopas ansamblis Senatne un tautas deju kopas Jandāls un Jandāliņš u.c. priekšnesumi. Pēc tam deja un bufete.Spēlēs Runči. Ieeja $5, pensionāriem un studentiem $3. No Toronto braucot, lietot Niagaras ielas nobrauktuvi, pa Service Rd. līdz Bunting Rd., tad pa kreisi.

Sacensības lugu rakstītājiem

Kultūras dienu Kanadā oficiālā atklāšanā 28. janvārī Toronto Latviešu nacionālās apvienības Kanadā kultūras nozares vadītāja Inta Purva paziņoja Globālās drāmas sacensības jaunu lugu sagādei latviešu teātriem brīvajā pasaulē. Sacensības financē Pasaules brīvo latviešu apvienības kultūras fonds kopā ar LNAK kultūras nozari, ALA kultūras nozari un Latviešu apvienības Austrālijā un Jaunzēlandē kultūras nozari, izsludinot 1978. gadā kultūras dienu laikā visās zemēs lugu sacensības, paredzot trīs godalgas: 1. godalga 1000 dol., 2. godalga 500 dol. un 3. godalgu 250 dol. apmērā.

Sacensību nobeigums ir 1979. g. 1. jūnijs. Lugas sacensībai iesūtāmas trijos eksemplāros: ASV — Latviešu teātŗu apvienības sekretārei Aleksandrai Gēriņai, 1009 Spring Ave. NE, Grand Rapids, MI. 49503, USA; Kanadā — teātŗa sekcijas vadītājai Intai Purvai, 160 Woburn Ave, Toronto, M5M 1K7, Canada; Austrālijā — teātŗa sekcijas vadītājam Imantam Sveilim, 28 Robb St., Revesby 2212 NSW, Australia.

Lugas sacensībai iesūtamas aploksnēs ar segvārdu, pievienojot slēgtā aploksnē autora īsto vārdu un adresi. Uz šīs aploksnes uzrakstāms tikai lugas nosaukums.

Vērtēšanas komisijā darbojas ASV — Māris Ubāns un Juris Valters, Kanadā — Hugo Miķelsons un Osvalds Liepa, Austrālijā — Ņīna Luce un Hugo Kaupmanis. Vērtēšanas komisijai tiesības godalgu sadalījumu grozīt vai nepiešķirt 1. godalgu nemaz, ja lugas kvalitāte nav pietiekami augsta un tai nav paliekama vieta drāmas literātūrā. (Is)

Otavas Miera draudzes agrākie un tagadējie darbinieki, atzīmējot mācītāja E. Langes 25 draudzē nokalpotos gadus. Pirmās rindas vidū jubilārs ar dzīvesbiedri.

Foto: J. Liģers

Sikumi nav sikums

TORONTO ĢIMNAZIJAS SKOLĒNU IZRĀDES

"Vai nevēlaties mūsu Sīkumus?" — jauna balss vaicā, un divas laipnas acis smaida, sniedzot zaļā apvalkā ielocītu burtnīciņu Sīkumi. Tas ir ģimnazistu gadskārtējais žurnāls, ko jaunieši paši raksta, redīģē, izdaiļo saviem zīmējumiem, foto uzņēmumiem no latviešu ģimnazijas dzīves nopietniem un komiskiem notikumiem. Pēdējā lappusē zīmejums: vainags ar skaitli 10 vidū. Tātad žurnālam Sīkumi 10 gadu darbības atcere. Redakcija, ziņodama par šo jubilejas izdevumu, saka: Tiešām, tas nav sīkums starp Sīkumiem. Viņiem taisnība. Skolas darbs, kopojot valodu nenogurstošu skolotāju vadībā, darbojoties dažādu nozaŗu pašdarbības pulciņos latviešu valodā līdztekus izglītības gaitām šīszemes skolās, nē, Sīkumi nav sīkums. Zaļais žurnālina apvalks ir kā maza liepas lapa, ar ko mazā latviešu grupiņa noslauka sviedrus no tautas pasakās minētā milža pieres... Mūsu milzis nav ņemams ar vieglu roku, lai tam dod kādu vārdu grib. Jaunā audze pateikusi ar savu darbu, ka viņu Sīkums ir vairāk nekā izteic vārds.

Latviešu pacietības un izturības milzis vairāk nekā 20 gadu aicinājis skolas draugus gadskārtējā Draudzīgā aicinājuma izrādēs, dziesmu un deju priekšnesumos, priekšlasījumos par skolas dzīvi un darbu.

Vakaru ievadot, 4. kl. audzēkne Sandra Markitante izcilā priekšnesumā pastāstīja par Draudzīgā aicinājuma idejas svētību vēl šinīs laikos trimdā.

Šogad skolas drāmatiskais pulciņš Hugo Miķelsona un Juŗa Brammaņa — (kādreizē jais skolas audzēknis — drāmatiskā pulciņa sekmīgs tēlotājs) vadībā bija sagatavojuši Voldemāra Richtera komēdiju Nebēdnieki. Ja arī komēdija nav no viegli veicamiem uzdevumiem ne visai veiklā notikumu savirknējumu dēļ, tēlotāji to glāba ar skolēnu izrādē reti redzētu vieglumu un, galvenais, vēl retāk sastopamu šai zemē dzimušo un augušo jauniešu latviešu valodas skaidrību. Pēc skolotāju stāstiem, tēlotāji izraudzīti no labākiem runātājiem. Tas piešķīra izrādei sekmes. Precību kāras meitas, dūšīgas sievas un puiši, visi bija — gandrīz bez vienas nedzirdadamas un nesaprotamas vārda galotnes, tikpat kā bez vienas neizteiktas gaŗumzīmes. Viegli ritošā valoda arī padarīja komēdijā jūtamos trūkumus tikpat kā nemanāmus.

Gandrīz katru gadu ģimnazijas drāmatiskā pulciņa sastāvs mainās, atkarā no skolas sāceju, beidzēju vai katra tēlotāja individuālajiem apstākļiem. Tā lugu sagatavotājam H. Miķelsonam viņa darbā mainās labvēlīgāki vai nelabvēlīgāki apstākļi. Savā ziņā zīmīgs ir notikums, ka katrā lugā parādās kāds jauns tēlotajs, kas piesaista uzmanību ar saviem teātrinieka dotumiem. Arī šoreiz tā bija. 15 gadus vecā pusaudze Ieva Ose valdonīgas, bagātas saimnieces Klimpenes lomā parādījās kā redzama raksturlomu tēlotāja. Pastāstīdama par savu izvēli, meklējot dēlam sievu, jaunā meitene to darījā tā, ka nebija šaubu, savā saimniecībā tā tikai durvīs parādoties ar skatu un rokas mājienu var parādīt, kur katram jabūt, — sunim, kaķim, kur nu vēl nevarīgam sievas meklētājam dēlam. Tēlotāja tik jaunos gados pusmūža sievas lomā ir ar redzamām personības iezīmem un skatuves dotumiem.

Nebēdnieki ir viena no raitāk vadītām izrādēm pēdējos skolēnu uzvedumos. Diezgan lielais tēlotāju pulciņš pēc izrādes saposušies rotaļām un dejām „zosu gājienā", katrs nesdams rokā ziedu, iesoļoja viesu telpā. Katrs nesa ziedu savam padarītajam darbam, savai jaunībai, savai valodai un tālajai, nekad neredzētajai tēvu zemei.

Rokas cieši saspiež skolas mazo žurnāliņu. Jaunieši paši pasaka, ka tautas spēks latviešiem nekad nebūs tikai sīkums starp sīkumiem.

Emma Kalniņa-Znotiņa

Ko visu nedara veselības dēļ . . .

Cīņa pret tuklumu Amerikā izvērtusies par ienesīgu veikalu. Lai atgūtu slaido līniju vai zaudētu svaru, 70 milj. amerikāņu gadā priecīgi izdod 10 bilj. dolaru. Ārstu apvienības veltīgi brīdina, ka tukluma apkaŗošana ar nezinātniskām metodēm nodara veselībai tikai ļaunu. Visvairāk visādu „veselības centru" saplaukuši Kalifornijā. Eskondrato veselības centrā par 1200 dol. nedēļā garantēti „nodzenot taukus" ar speciālu diētu un īpašiem vingrojumiem, tai pašā laikā rūpējoties arī par skaistuma atjaunošanu. Kādā citā centrā to pašu sola jau par 45 dol. dienā, ar jogisma un diētas palīdzību. Citur „tauku nodzīšanas" režīmā ietelp arī teniss un golfs. Ieslavētas arī kādas injekcijas, kuŗām saturs pagatavots no grūtnieču urīna. Šo „atradumu" amerikāņu medikamentu pārvalde atzinusi par bezvērtīgu. Šika laboratorijas Beverlīhilā tukliem savukārt dod elektriskos šokus, kas attur tos no ēdieniem, kas aptauko. Uzplaukusi arī senā ķīniešu tautas ārstniecība ar adatām — akupunktūra, kas arī spējot ierobežot ēstgribu, tā palīdzot visiem tiem, kam miesas virssvars,

Pēc ASV prezidenta Kārtera viesošanās Indijā, pasaules presē uzmanību atkal ieguvis tās ministru prezidents Morarji Desai, kas ir 81 gadu vecs, strādā 12 stundas dienā, rosīgi ceļo pa provinci, tautai turēdams dzirkstošas runas. Jautāts, kas ir viņa lieliskās veselības noslēpums, premjērs paskaidrojis, ka viņš pārtiekot tikai no svaigiem augļiem, riekstiem un jogurta, ēdot piecus ķiplokus dienā un dzeŗot tikai ābolu un burkānu sulas un pienu.

Lucernas konference

LATVIEŠU NACIONĀLĀ FONDA PĀRSTĀVJA MAG. OEC. A. LUNDSMAŅA ZIŅOJUMS

Laikā no 13. — 15. janvārim Šveices pilsētā Lucernā atkal notika sarīkojums ar nosaukumu Eiropas konference par cilvēka tiesībām un tautu pašnoteikšanos. Salīdzinot ar pirmo konferenci 1974. g., rodas iespaids, ka rīkotājiem vairs nelieekas svarīgi slaveni starptautiski pazīstami vārdi, bet tie koncentrējas uz pārdomātu, līdzsvarotu saturu. Tā ir zīme pašapziņas pieaugumam.

Šī gada konference bija veltīta Pad. savienībā apspiesto nekrievu tautu stāvoklim un viņu centieniem pēc brīvības un neatkarības. Savus liecinājumus nodeva daudzu tautu pārstāvji: ukraiņi, baltkrievi, Turkestanas tautas, lietuvieši, latvieši, igauņi, kareļi, Krimas tatāri, Volgas vācieši, azerbeidžāņi, baškīri, Austrumprūsijas vācieši u. c. Tādā veidā šī konference atgādināja kādu citu vēsturē pieminētu sanāksmi — Lozannas 1916. g. konferenci, kam bija nozīme tautu tiesību formulēšanā pirmā pasaules kara laikā un laikmetā pēc tam. Uz šo parallēli norādīja vairāki runātāji.

Konferenci atklāja organizāciju prezidents Šveices parlam. locekļ Dr. Edgars Ēlers (Oehler). Piedalījās arī agrāko konferenču vadītājs goda prezidents Dr. F. Leu. Ievada referātu lasīja Vācijas bundestaga deputāts Klauss Jēgers par cilvēku tiesībām un tautu pašnoteikšanos šīsdienas pasaules politikā. Referātā bija formulēti konferences ieskati par šiem pamatjautājumiem, tie izteica sanāksmes credo. Viņa domas papildināja Bernes profesora L. Reveša referāts „Padomju nacionālitāšu politika teorijā un praksē", un lietuviešu diplomāta Dr. A. Geruša referāts par nekrievu tautu apspiešanu. Par stāvokli Lietuvā ziņoja S. Lozoraitis, izceļot baznīcas cīņu par reliģiju un tautas tiesībām. Latviešu vārdā runāja PBLA valdes loceklis J. Kadelis. Viņš īpaši uzsvēra pārkrievināšanas draudus, kas rodas nesamērīgās industriālizācijas, urbanizācijas un mērķtiecīgas krievu strādnieku iepludināšanas rezultātā. Latviešu Nacionālais Fonds bija nodevis izdalīšanai savu publikāciju „Persist or Perish", kas tuvāk illustrēja stāvokli Latvijā un pārējās Baltijas valstīs. Igauņu vārdā runāja jurists Ants Luiks, īpaši izceļot Igaunijas dabas bagātību izsaimniekošanu. Eļļas šifera krājumi, kas kādreiz tika aprēķināti 1000 gadiem, draud izsīkt apm. 70 gados, toties atkritumu kalni pārvērš visu novadu mēnesim līdzīgā ainavā.

Vispār baltieši konferencē parādīja lielu rosību, un tie darbojās saskaņoti. Igauņi bija sūtījuši 9 pārstāvjus, latvieši 5: A. Šildi, J. Kadeli, A. Homku, P. Kļaviņu un A. Landsmani.

Konferenci beidza ar simpoziju un diskusijām par ticības vajāšanu Pad. savienībā. Ziņojumos dzirdēja daudz interesanta materiāla. Referents par pareizticīgo baznīcu atzīmēja, ka arī jaunatnē mostas interese par reliģiju. Baznīca māca ticīgiem nostāties pret meliem, izlikšanos un māca pārvarēt bailes. Tam var būt arī politiska nozīme, jo komūnisma sistēmā meli un izlikšanās ir būtiska sastāvdaļa, un tā valda par tautu ar baiļu palīdzību. Pamazām šie ieroči kļūst neasi.

Simpozijā paziņoja, ka konferences prezidijs nolēmis ierosināt piešķirt šīgada Nobela miera prēmiju Polijas katoļu baznīcas galvam kardinālam Višinskim par baznīcas stāvokļa nodrošināšanu Polijā un valsts un baznīcas koeksistences izveidošanu. Šim darbam ir nozīme pasaules miera veicināšanā.

Runājot par Pad. savienību, tika norādīts, ka tur nekāda koeksistence nav domājama, jo komūnistu partijai ir mērķis reliģiju iznīcināt. Simpozija sākumā rādīja Rīgā amatieru uzņemto šaurfilmu par piespiedu darba nometnēm Rīgas pievārtē, paskaidrojumus sniedzot P. Kļaviņam. Filma izraisīja lielu interesi.

Konferenci diezgan plaši pieminēja arī Eiropas presē. Tā vērtējama kā zināms panākums cīņā par cilvēka tiesībām un tautu pašnoteikšanos. Izveidojamas līdzstrādnieku un atbalstītāju grupas dažādās Eiropas zemēs. Ar to konferences idejas iegūs vēl plašāku atbalsi.

Mag oec. A. Landsmanis

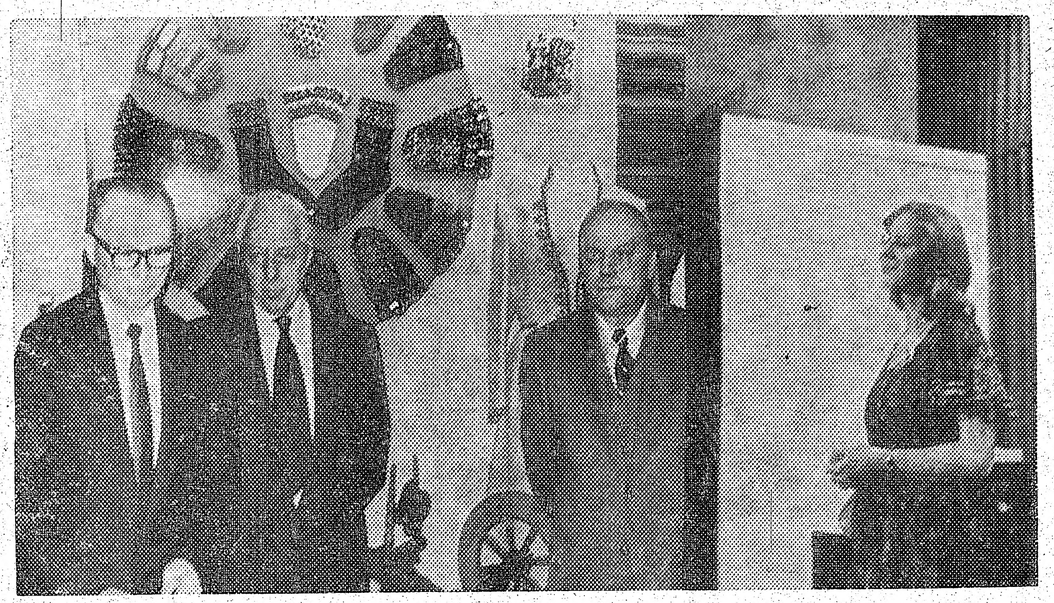

Tautas mākslas mūzeja atklāšana Čikagā. Attēlā no kreisās: mūzeja pārziņa palīgs — P. Rieksts, mūzeja pārzinis O. Grīns un Čikagas Latviešu biedrības priekšnieks V. Vīksniņš. Labajā pusē soprāns Māra Mozga, kas dziedāja Latviešu biedrības sarīkojumā. Pie klavierēm pavadīja Zaiga Ore. Čikagas Latviešu biedrība dibināta 1935. g. 13. janvārī, bet Čikagas latvieši savā namā iegāja 1958. g. 11. janvārī. No tā laika pagājuši jau 20 gadi, ko atzīmēja 14. janvārī, atklājot arī jauniekārtoto tautas mākslas mūzeju. Bija iekārtota arī daiļamatniecības izstāde. Nama Viestura zālē notika saviesīgs vakars, kur biedrību jubilejā sveica Ilinojas tautas vietnieku nama locekļi Vulfs un Penija Pullena un Čikagas pilsētas pārstāvis S. Partī, tāpat vietējo latviešu organizāciju un draudžu , kā arī igauņu, lietuviešu un poļu pārstāvji. Pēc mūzikāliem priekšnesumiem notika saviesīgs vakars.

Foto: V. Jaunkalnietis

Apmaiņas studenti un čeka

Jau vairākus gadus starp ASV un Pad. savienību pastāv studentu apmaiņas programma. FBI, kuŗai piekrīt spiegu atklāšana ASV, uzmanīgi vēro, vai starp maskaviešu izsijātiem studentiem šeit netiek iefiltrēti arī čekas — KGB spiegi.

Šoreiz runa ir par Pad. savienības atsūtīto doktorandu, 37 gadus veco Andreju Lūsi, kas Kornelas universitātē veicis zinātnisku pētniecības darbu par metallu oksīdiem. Par to tuvāk ziņoja populārais amerikāņu žurnāls Times. Kad FBI šķitis, ka Andreja Lūša vecums ir tā kā drusku par neparastu studenta gadiem, viņš izsekots.

Pēc tam kad FBI ievākusi ziņas, ka Lūsis dosies uz Bostonu, lai tur apciemotu trīs apmaiņas studentus, izdomāti slazdi viņa ievilināšanai, palīgos iesaistot kādu Bostonas kolledžu beigušu jaunavu, kas jau agrāk, atsevišķos gadījumos, pakalpojusi amerikāņu pretizlūkošanas dienestam. Plāns veicies sekmīgi, meitietis iekļuva padomju studentu sabiedrībā, piedalījās viņu dzeršanas plostos, kas beidzies ar viņas ziņojumu uzraugiestādēm, ka sadraudzības vakarā viņa laikam apdullināta ar narkotiku, pēc tam Lūsis viņai uzmācies, bet pēdīgā aizbēgusi. Bostonas FBI par incidentu ziņojusi Vašingtonas centrālei, bet Lūsis savukārt pad. sūtniecībai Vašingtonā, ka FBI mēģinājis viņu iesaistīt savā dienestā, lai ziņotu par padomju aktīvitātēm Amerikā, it kā soloties noklusēt viņa rīcību „apmaiņas studentu" sadraudzības vakarā, par ko citādi draudētu sods par amerikāņu jaunavas apdraudēšanu.

Padomju sūtniecība iesniegusi protestu ASV ārlietu ministrijai, pēc tam ārlietu ministram Vēnsam bijusi konference ar prezidenta padomnieku Brežezinski, ka ārzemju studentus FBI būtu jāliek mierā. Pret Lūsi nekas nav pasākts, un tas aizlidojis tur, no kurienes bija nācis. Neatbildēts palika jautājums, kas bija kaŗa laikā dzimušais Andrejs Roberta dēls Lūsis?

(vgs)

Janvārī notikušajā Amerikas sirds slimību apvienības zinātnisko līdzstrādnieku saietā Ņuportā, Kalifornijā, Teksasas universitātes prof. Dr. Viljams Fīlds ziņojis par saviem 3 gadu pētījumiem ar 370 personām par aspirīna labvēlīgo iedirbi. Ļaudīm, kas cieš no acu gaismas pēkšņa aptumsuma, saistītu ar locekļu notirpumu, kas norāda uz trieka draudiem, 2 ripiņas aspirīna 2 reizes dienā palīdzējušas. Tas nav ļāvis taukiem nogulsnēties uz arteriju sienām, tā novēršot sašaurinājumus, kas kavētu sirds muskuļu un smadzeņu šūniņu apgādi. Trīs gadi tomēr esot īss laiks, lai noteiktu, cik ilgi aspirīns šiem slimotājiem palīdzēs. Līdzīgus pētījumus Rietumontario universitātē Kanadā izdara Dr. Henrijs Barnets, bet rezultāti vēl nav publicēti. Arī pēdējais atzinis, ka slimnieki, kas lieto aspirīnu, mazāk paklauti sirds slimību riskam. Prof. Dr. Fīlds saka, ka neredz ieganstu, kādēļ cilvēki nedrīkst regulāri lietot aspirīnu, izņemot gadījumus, kad tas nelabvēlīgi ietekmē kuņģa darbību. Profesors pats aspirīnu jau lietojot 5 gadus, un viņa asinsvadi pārbaudē atrasti „tīri kā zīdainim".

Pensionāru nama projekts nav īstenojams

Toronto Latviešu pensionāru apvienības gada sapulcē 26. janvārī Latviešu namā no 700 apvienības biedriem bija ieradušies 103, lai gan pilsētā plosījās lielā sniega vētra. Sapulci vadīja A. Retigs, protokolēja sekretārs Andrejs Ozoliņš. Sapulce pieņēma valdes sastādīto darbības pārskatu, biedru maksu atstājot līdzšinējo — 3 dol. gadā. Revīzijas komisija, kuŗas ziņojumu nolasīja A. Čivželis, bija atradusi darbību un norēķinus labā kārtībā un uzaicināja sapulci izteikt valdei pateicību. Apvienības līdzekļi pašreiz ir 29.724 dol., no tiem 24.000 dol. ieskaitīti rezerves fondā. Budžeta projektu pieņēma 10.000 dol. apmērā. Valdes priekšsēdis A. Retigs lūdza izteikt īpašu pateicību advokātam A. Stabiņam, kas, pats nebūdams apvienības biedrs, palīdzējis kārtot juridiskās lietas un apvienības inkorporēšanu.

Priekšsēdi vēlot atsevišķi, šai amatā ar aklamāciju ievēlēja līdzšinējo Artūru Retigu, citiem kandidātiem atsakoties. Valdē ievēlēti līdzšinējie: Andrejs Ozoliņš (94 balsis), Vilma Aleksandra (94), Mārtiņš Vāgners (93), Marga Kociņa (83), Jānis Indriksons (71), Eduards Austriņš (58), Kārlis Tannis (49), no jauna — Kārlis Šverns (65), Pēteris Puļķis (60) un Kārlis Pakrastiņš (48). Kandidātos paliek Aleksandrs Nīgals un dzejniece Biruta Senkēviča. Sapulce ierosināja izteikt pateicību ilggadējam sarīkojuma daļas vadītājam un apvienības priekšnieka vietniekam M. Prikulim, kas vairs nekandidēja. Revīzijas komisijā ievēlēti K. Priedītis (83), no jauna K. Bencons (79) un Alma Ozoliņa (46); kandidātos P. Broks un A. Vjakse. Līdzšinējais komis. loc. A. Čivželis at-

(Turpinājums 20. lp.)

Strēlnieks jubilārs

Alsviķu pagasta patērētāju biedrības agrākajam vadītājam Arturam Baķim šinīs dienās apritēja 80 mūža gadi. Jubilārs dzimis Valkas apr. Alsviķu pagastā. Tikko beidzis Alūksnes draudzes skolu, nepilnu 17 gadu vecumā iesaukts armijā un iedalīts 1. Daugavpils latviešu strēlnieku pulkā. 1917. g. piedalījies janvāŗa kaujās Ložmetēju kalnā, vēlāk pie Olaines. Sākoties Latvijas brīvības cīņām, piedalījies Kurzemes kaujās, pēc tam Latgales atbrīvošanas cīņās. Pēc kaŗa vada savas lauku mājas Ceriņus, kuŗas piešķirtas kā atbrīvošanas cīņu dalībniekam. Kopš 1927. gada vada arī Patērētāju biedrību līdz 1944. g. augustam, kad sarkanarmijas daļas jau ieņem dzimto vietu. Jubilārs bijis Alsviķu pag. aizsargu nodaļā un pagasta padomes loceklis. Latviju atstājis 1944. g. oktobrī. Pēc kaŗa apmeties Fišbachas nometnē, no kurienes izceļo uz ASV un nokļūst Milvokos, kur tagad ar dzīvesbiedri Kristīni vada savas vecumdienas, kad 11 gadi nostrādāti rūpnīcā.

Aleksandrs Zaube

Arturs Baķis

Mūsu mīļais

ARCHITEKTS

Augusts Alberts Freibergs

dzimis 1902. gada 3. septembrī Jelgavā,

miris 1978. gada 24. janvārī Montrealā

Par viņu sēro

dēls Imants ar ģimeni Montrealā,
māsa Vācijā un radi Latvijā

Mūsu mīļais radinieks

Alberts Jērums

aizsaukts mūžībā 1978. gada

6. janvārī Londonā, Anglijā.

Aiz klusuma sliekšņa mūžība,
mīlestība un cilvēks ir viens.

Dziļās sērās

Hermīne, Aivars, Egils Gulbji Beļģijā,
Mirdza un Eižens Janiši ar ģimeni
un Mirdza Jaunzara Kanadā.

Dr. Jānis Karols

Jaunības avots

Fountain of Youth — tā sauc zāles Geravitol H3, rumāņu ārstes Annas Aslanas atradumu. Jaunās brīnummedicīnas recepte atklātībai nav droši zināma, bet ir pārdota kādai vācu medicīnas lielfirmai, kura to lieto ar nosaukumu K.H.3.

Preparāts ir legāli atzīts 65 valstīs, bet pagaidām nav atļauts ASV un Kanadā, jo amerikāņu „Federal Drug Administration" to nav vēl pilnīgi pārbaudījusi. Tas atzīts Vācijā un arī Meksikā, tādēļ daudzi amerikāņi brauc ārstēties uz Meksiku, kur par 995 dolāriem var nodzīvot septiņas dienas, saņemt septiņas injekcijas un kapsulas lietošanai, braucot mājās. Saprotams, tas ir dārgs prieks, bet ir cerības uzlabot vispārējo veselības stāvokli un izskatu. Reklāma sola samazināt vecuma nespēku, augstu asinsspiedienu, uzlabot izskatu un atgūt „aizejošo jaunību".

Zāļu ievešana ASV un Kanadā nav atļauta un tiek uzskatīta par kontrabandu. Noteikti nezinu, kad šis preparāts sākts lietot, bet jau „tautu skolotājs" Josifs Staļins esot saņēmis šīs injekcijas un arī kapsulas. Vācieši plaši reklāmē ārstēšanās veidu un zāles, dodot šai metodei fantastiskus nosaukumus. Nevadas (ASV) pašvaldība, cerēdama labu peļņu, ir nopirkusi šo zāļu patenti, tā sakot „in advance", kaut gan federālais likums pagaidām tās neļauj lietot.

Daudzo ASV tūristu, kas braukuši ārstēties uz Meksiku, Vāciju un tieši uz Rumāniju — Dr. A. Aslanas klīniku, atsauksmes ir ļoti labas. Liela daļa bagāto kinoaktieru lietojot šīs „atjaunošanās" zāles.

Daudziem slimniekiem, kas slimojuši ar paaugstinātu asinsspiedienu, pēc K.H.3 injekcijām īsā laikā asinsspiediens kļuvis atkal normāls.

Nav domājams, ka jaunās zāles būs universālas pret visām kaitēm un pagarinās mūžu, bet gan ir cerības, ka tās dzīves laiku padarīs patīkamāku un lietderīgāku.

Gerovitalam H 3. ir vairākas formulas, dažas nav vēl atklāti zināmas, bet galvenā sastāvdaļa ir zināma un pērkama Meksikā un Vācijā, tikai ar citu nosaukumu.

„PROBLĒMU DZĒRĀJI" VĀCIJĀ

Amerikāņu armijas vīriem Eiropā alkoholiskie padzērieni ir lēti, jo nav jāmaksā alkohola nodoklis. Dzīvei ārpus dzimtenes ir arī savas ēnas puses. Ceturtā daļā no Eiropā stacionētiem amerikāņu karavīriem meklējot prieku vai slīcinot bēdas glāzītē. Pēdējos gados armijas vadība gan piegriezusi vērību alkohola lietošanas apkarošanai, taču virsniecību tā lika mierā. Tagad ASV armijas komandieris Eiropā ģen. Džordžs Blančards Štutgartē vērsies arī pret tiem, lai palīdzētu „problēmu dzērājiem". Pirmo „atskurbtuvi" Štutgartē vadīšot psīchiatre kapteiņa pakāpē Ričija no Filadelfijas.

Bībeliskā miera nebūs, saka Maskava

Padomju komūnistu partijas oficiozs Pravda norādījis, ka ASV ārlietu politika pastiprināt militāros spēkus Eiropā, liecinot, cik tā svarīga, un secina, ka prezidents Kārters nesekmīgi cenšoties samierināt amerikāņu „miera baložus" ar „vanagiem". Komūnistu komentātors Vladimirs Boļšakovs šaubās, vai Kārtaram izdošoties panākt iecerēto „bībelisko mieru" starp vilkiem un jēriem, jo pirmajiem ASV esot liels finansiāls un politisks atbalsts.

Padomju TASS vērsās arī pret Kārtera 12. janvāra runu preses konferencē, kurā tas pārmeta Kremļa iesaistīšanos Etiopijas un Somālijas konfliktā. Etiopijas radio Adisabebā savukārt apsūdzēja prezidentu Kārteru, ka tikai viņš pats vainīgs, uzkūdot Somāliju pret Etiopiju.

Maskaviešu Antonova tipa 225 kravas lidmašīnas, netraucēti pārlidojot daudzu suverēnu valstu gaisa telpu, turpina pārvest uz Etiopiju kara materiālus. Etiopiešu cīņas, ko vada 3000 maskaviešu un kubiešu kara kalpi, pret somaliešiem izšķirs Austrumafrikas nākotni un Kremļa iecerēto kontroli par eļļas bagāto Persijas jūras līci. Somālija, kopš tā no savas zemes padzina maskaviešu padomniekus, velti mēģinājusi dabūt no ASV ieročus zemes aizsardzībai.

Zīmīgi, ka nesenajā ceļojumā Kārters gan Eiropā, gan Irānā un Saudiarabijā mudinājis atlikt stratēģisko ieroču ierobežošanas konferenci (SALT) ar Kremli līdz tam laikam, kamēr Maskava pilnīgi izbeidz savu militārā rakstura darbību Etiopijā.

(vgs)

Laikraksts

LATVIJA

AMERIKA

atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā
491 College St.
kā arī spiestuvē.

Atklās pieminekli Tobago

PĒC TAM LIDOJUMS UZ DZIESMU SVĒTKIEM BOSTONĀ

ASV, Kanadas un Venecuēlas tautiešu grupa pirmajā latviešu salidojumā 1974. gada augustā Tobago salā ierosināja kādreizējā Jēkaba forta territorijā, pie Kurzemes upes ietekas Lielajā Kurzemes līcī, uzcelt pieminekli seno kurzemnieku iecelotāju piemiņai. Tobago ir vienīgā zeme rietumu pasaulē, kuŗai bija gandrīz gadsimtu ilgs, tiešs sakars ar Latviju un kas tagad zināmā mērā atrodas gandrīz vai ģeografiskajā centrā starp visā pasaulē izkaisītajām latviešu apmešanās zemēm. Tagadējie Tobago iedzīvotāji latviešiem simpatiski noskaņoti, saskatot mūsu liktenī lielu līdzību ar savu liktenī pagātnē. Pieminekļa ideja radās, kad Trinidadas un Tabago valdības pārstāvji atklāja lielu piemiņas plāksni galvenajā kurzemnieku apmēšanās vietā. Šādas seno kurzemnieku piemiņas plāksnes ir arī vairākās citās vietās — pie Mazā Kurzemes līča un citur. Valdība un vietējie kultūras darbinieki ideju atbalstīja.

ALA protektorātā notika konkurss pieminekļa metam, kurā ar projektiem piedalījās vairāki ievērojami latviešu tēlnieki. Žūrijas komisija nosūtīja vairākus metus Trinidadas un Tobago valdības Mākslas kultūras un tūrisma pārvaldēm izvēlei. Pēdējās kā videi un apstākļiem piemērotāko metu izraudzījās tēlnieka Jāņa Mintika vienu projektu. Ar simboliski abstrakto pieminekli varēja viegli identificēt kā kurzemnieku, tā tagadējo iedzīvotāju centienus un ilgas. 1976. gada 28. oktobrī Trinidadas un Tobago ministru kabinets ar īpašu lēmumu pieminekļa celšanai ziedoja visu senā Jēkala forta teritoriju. Lielāks skaits tautiešu saziedoja pieminekļa būvei nepieciešamos līdzekļus, galvenokārt piecas personas ASV, Kanadā un Venežuēlā, kas vēlas palikt anonimas. Pieminekli būvēja vietējais vēlnieks Patriks Cu Fūns un feb. vidū jau būs nobeigts. Tas ietverts varenās dimensijās un būs lielākais latviešu celtais pieminekļis rietumu pasaulē.

Pieminekli atklās 25. jūnijā, piedaloties daudziem tautiešiem no visām pasaules malām, arī Trinidadas un Tobago valdības aprindām, sabiedriskiem, kultūras un administrātiviem darbiniekiem. Pieminekli atklās Trinidadas un Tobago ministru prezidents, Oksfordas universitātes vestures doktors Eriks Viljemss. Ceremoniju filmēs un izrādīs Rietumindijas, iespējams, arī zviedru un vācu televīzijā. Svinīgs oikumēnisks dievkalpojums notiks seno kurzemnieku baznīcas vietā, kur tagad paceļas modernais angļikāņu Sv. Dāvida dievnams.

Šini salidojumā piedalīsies arī latviešu kultūras darbinieki un mākslinieki no Austrālijas, Jaunzēlandes, ASV, Kanadas, Venecuēlas, Brazilijas, Anglijas, Vācijas, Zviedrijas, Dānijas, Norvēģijas, Rietumindijām u.c., iespējams arī no okupētās Latvijas. Salidojuma laikā no 14. - 28. jūnijam notiks dažādi sarīkojumi: divi dievkalpojumi, viens 18. jūnijā tikai latviešu saimei, mākslas un vēstures skates, vairākas balles, folkloras teātŗa izrāde, vietējo un latviešu mākslinieku koncerti, ieskaitot arī Venecuēlas latviešu jauniešu turneju. Notiks ekskursijas uz seno kurzemnieku apmešanās vietām, cietoksņiem un seno kauju vietām. Tāpat apmeklēs kurzemnieku nodaļas skati Tobago vēsturiskajā mūzejā.

Salidojuma laikā notiks arī PBLA valdes priekšsēža Dr. Ilgvara Spilnera vadītā Ziemeļu un Dienvidamerikas latviešu organizāciju vadītāju apspriede un informātīva sapulce interesentiem no visas pasaules, korporāciju, konkordiju un vienotņu interni sarīkojumi, latviešu rakstnieku pēcpusdiena, latviešu filmu vakars, Jāņu vakars. Viļa Lapenieka rezijā.

Lidojums uz Trinidadu un Tobaga, ieskaitot viesnīcas, brokastis un vakariņas, transpórtu starp lidostām un viesnīcām, maksās 630 dol., personām pa 2 kopā, bērniem speciālas atlaides.

Daļa svētku apmeklētāju no Ņujorkas izlidos jau 8. jūnijā, lai nedēļu pavadītu arī Venecuēlā. Šis lidojums maksās 390 dol. dārgāk, cenā ieskaitot papildus lidojumus, dzīvi 6 dienas viesnīcā un vietējos izbraukumus. Tā kā vietu skaits ir ļoti ierobežots, interesentiem ieteicams zvanīt vai telegrafēt salidojuma galvenajam organizētājam Dr. Edgaram Andersonam - 2571 Booksin Avenue, San Jose, CA, 95125, USA (tel. 408 - 269 - 7453).

Ar sabiedrību Canadian Pacific Airlines panākta vienosanās, ka tā uzņēmusies arī lidmašīnu noorganizēšanu no dalibnieku dzīves vietām un interesentiem arī uz Bostonas dziesmu svētkiem, kas sāksies dienu pēc Tobāgo salidojuma beigšanās.

E. A.

Jauni

Latviešu
mais sarīko
TA sestdie
mas pul
Richtera k
izrāde La
to 28. jan
runu teica
apvienības
nozares va

„Skaista
viešu ģi
aicinājuma
matiskā p
pulciņa da
jaunieši p
lodu, kas
viešu kult
mušā jaun
kultūras
arī jaunāt
ne šī mā
mākslas,
mākslas
dienu beig
nākums a
tūras d
teātŗu
drāmas p
nību par
lodas kop
virzīšanu
ta Purva
daudzkultū
apbalvoju
pulciņa re
sonam, k
aktieŗi sa
šu teātŗa
arī paziņ
Globālām
(skat. at

Sekoja
Bramman
Nebēdniek

Nu

LATVIEŠ
KOMITEJ

Toronto
ir liela u
priekšā.
kiem, La
bas un L
bu, var i
gan dažād
biedrības,
Kreditsab
prasībām,
sē. Šim u
ma drosm
ra grība

Pašlaik
igauņu, l
kanadiešu
sarīkojum
veidot La
kas varēt
tiski visā
teiktajām
Ontario
vienības
skolām,
sabiedrība
diem sarī

Latvieš
veidosim
latviskaja
jam priek
radīt droš
ciju. Spē
mūsu cīņ
ci, atkal
tiekoties
dodot un

Jaunieši ievada Kultūras dienas

Latviešu kultūras dienu pirmais sarīkojums šogad bija TLTA sestdienas ģimnazijas drāmas pulciņa iestudētās V. Richtera komēdijas Nebēdnieki izrāde Latviešu namā Toronto 28. janvārī, kad atklāšanas runu teica Latviešu nacionālās apvienības Kanadā kultūras nozares vadītāja I. Purva:

„Skaista tradicija uzsākt latviešu ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma sarīkojumu ar drāmatiskā pulciņa uzvedumu. Šī pulciņa darbs ir nozīmīgs, lai jaunieši paturētu latviešu valodu, kas atver durvis uz latviešu kultūru. Ka trimdā dzimušā jaunatne nes tālāk mūsu kultūras mantojumu, pierāda arī jaunatnes sarīkojumu virkne Šī māksla—78 ar tēlotājas mākslas, mūzikas un vārdu mākslas izpausmēm Kultūras dienu beigu posmā. Mūsu pienākums atbalstīt jaunatnes kultūras darbu. Daudzkultūru teātru festivālā ģimnazijas drāmas pulciņam izteica atzinību par sekmīgu dzimtās valodas kopšanu un jaunatnes ievirzīšanu teātŗa mākslā." Inta Purva arī pasniedza Ontario daudzkultūru teātŗa festivāla apbalvojumu TLTA drāmas pulciņa režisoram Hugo Miķelsonam, kas atzīts par labāko aktieri savā lomā Jaunkanadiešu teātŗa izrādē. Inta Purva arī paziņoja par izsludinātām Globālām drāmas sacensībām. (skat. atsevišķu rakstu).

Sekoja H. Miķelsona un J. Brammaņa sagatavotās lugas Nebēdnieki pirmizrāde. Starpbrīdī ģimnazijas direktrise V. Slavieša pateicās visiem, kas atbalstījuši skolu ar ziedojumiem naudā, grāmatu veltēm un citām mantām, kā arī aicināja talkā latviešu sabiedrību palīdzēt nostiprināt jauniešiem latviešu sarunu valodu. Sarīkojuma apmeklētājus direktrise iepazīstināja ar skolas žurnāla Sīkumi šāgada redakcijas locekļiem.

Otra izrāde notika 29. janvārī; tā teātŗa izrādi noskatījušies pāri par 500 skatītāju. Ģimnazijas drāmas pulciņa vadītājs H. Miķelsons pateicās visiem techniskā darba darītājiem, LNAK kultūras nozares vadītājai I. Purvai par latviešu valodas pārnešanu pāri mūsu mājas slieksnim ar divām latviešu teātŗa izrādēm, kā arī tēlotājiem, kas saņēma ziedus, tāpat abi režisori. Vakaru vadīja skolotājs O. Sils. Drāmas pulciņš pateicās Wintario organizācijai par materiālo atbalstu šīs lugas sagatavošanā. Abās dienās notika arī dāvāto mantu loterijā, kuŗās izlozēja 14 laimestus, no tiem lielākie bija gleznotājas Itas Ozolas divas gleznas, E. Smiltnieka glezna, Benjamiņa firmas un J. Lejiņa foto aparāts, divi S. Vasarāja podi ar medu no viņa dravām un skaisti rokdarbi. Apmeklētāji varēja atspirdzināties pie vecāku padomes sarūpētā kafijas galda ar cepumiem. Saviesīgo dzīvi ar rotaļām un dejām vadīja jaunieši P. Kusmanis un J. Niedra.

—ls—

Toronto latviešu tautas augstskolas ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma sarīkojumā 28. un 29. janvārī ģimnazijas drāmatiskais pulciņš režisora Hugo Miķelsona un J. Brammaņa iestudējumā izrādīja V. Richtera 3 cēlienu komēdiju Nebēdnieki. Attēlā tēlotāji un techniskie darbinieki. 1. r. no kreisās: Velga Jansone (kostīmi un frizūras), Zaiga Pērkone, Daina Vāgnere, Aija Auziņa, Dace Veinberga, Zinta Briede un Ieva Ose; aizmugurē no kreisās: Arnis Korolkēvics, Pauls Legzdiņš, Ēriks Kleperis, Jānis Rudzītis, Jānis Tikiņš, Arnis Markitants, V. Kurzemnieks (gaismas), J. Brammanis (rež. palīgs) un režisors H. Miķelsons.

Foto: J. Liģers

Nu ir tā stunda

LATVIEŠU CENTRA TORONTO IZVEIDOŠANAS KOMITEJAS AICINĀJUMS

Toronto latviešu sabiedrība ir liela un svarīga uzdevuma priekšā. Tā ar kopējiem spēkiem, Latviešu Kreditsabiedrības un Latviešu nama palīdzību, var iegādāties sev telpas, gan dažādo organizāciju un sabiedrības, gan arī Latviešu Kreditsabiedrības augušajām prasībām, kā tas jau ziņots presē. Šim uzdevumam nepieciešama drosme, ticība, vienota, stipra griba un darbs.

Pašlaik mēs bieži izklīstam igauņu, lietuviešu, ukraiņu un kanadiešu namos, īrējot telpas sarīkojumiem. Nu ir tā stunda veidot Latviešu Centru Toronto, kas varētu sagādāt vietu praktiski visām mūsu sabiedrībā izteiktajām prasībām. Izvēlētajās Ontario kreditsabiedrību apvienības telpās pietiek vietas skolām, organizācijām, kredītsabiedrībai, veikaliem, dažādiem sarīkojumiem.

Latviešu Centrā Toronto izveidosim un uzturēsim mājas latviskajam darbam, latviskajam priekam. Varēsim turpināt radīt drošu aizvēni pret asimilāciju. Spēsim paturēt cietoksni mūsu cīņai par tautas eksistenci, atkal un atkal vienā vietā tiekoties jauniem un veciem, dodot un saņemot latvisko enerģiju. Centrs konkrētā veidā atgādinās citām tautām, ka latvieši vēl ir un būs. Grūtajā cīņā par mūsu tautas eksistenci mums ir nepieciešama kopēja, dzīva vide, kur krustosies daudzu latviešu ceļi dažādos veidos, bet visi vienam mērķim — latšu tautai, brīvai, neatkarīgai Latvijai.

Ir gatavi plāni, budžeti, veidi, kā savākt Centram līdzekļus un to uzturēt. Patiesi, nu ir pienākusi tā stunda plānus iedzīvināt.

Tādēļ jānāk talkā tagad un tūlīt. Nu ir laiks vecākai paaudzei iedrošināt savus bērnus veikt to pašu, ko veica viņu vecāki. Vidējai paaudzei laiks dot — darbu, līdzekļus, lai arī šī paaudze varētu saviem bērniem dot tālāk latvisko mantojumu.

Tikai mēs paši varam sev nodrošināt kāda pasākuma izdošanos. Veiksim visu, ko gribēsim. Esošie nami, draudzes un to īpašumi ir labs apliecinājums mūsu spējām.

Nu ir tā stunda — vienosimies un celsim! Tiksimies 1978. g. 9. februārī pulksten 7 vakarā Latviešu namā. Sīka informācija būs saņemama uz vietas.

LCT izveidošanas komiteja

Ceļš uz gaismu

PANEĻDISKUSIJAS PAR IRMAS GREBZDES GRĀMATU SĒJĒJS IZGĀJA SĒT

Latviešu daiļliterātūrā nav daudz grāmatu, kas rādītu ceļu, kā pasaules ļaunumā un tumsā iekļuvis cilvēks var atrast izeju, atbrīvoties no ļaunuma un ieiet gaismā. Grand Rapidu akadēmiskās kopas janvārī rīkotajā paneļdiskusiju sanāksmē, noklausoties galvenos referentus, klausītāji guva zināmu ieskatu un izpratni par minēto grāmatu.

Prof. Emma Lauberte iztirzāja romānā aprakstītās personas, uzrādot garīgi stiprās, kuŗu ietekmē raksturā vājākie atrod ceļu no tumsas gaismā. Pie garīgi stiprām personām jāmin mācītājs Džims Traktors un viņa sieva Brita — viņu mājā tiek laipni uzņemti bērni no dzērāju gimenēm, kas bez mīlestības izauguši par palaidņiem. Pauls Hardijs, kas pats uzaudzis līdzīgos apstākļos, izveidojies par cilvēku, kas grib un var palīdzēt citiem palaidņiem izaugt par pozitīva rakstura cilvēkiem.

Visspilgtāk aprakstītais pozitīvais raksturs Grebzdes grāmatā ir Sija — somu meitene, jauna, prieka pilna, kas ar savu jauko balsi dzied himnas Dievam par godu. Saimons, stāsta varonis, par viņu izsakās: "Sija ir kā spieķis, uz kuŗa var balstīties". Saimons ir vēl neatzīts mākslinieks, kas, Sijas vārdiem runājot, iznieko Dieva dārgo laiku. Sijas un citu stipro raksturu ietekmē viņš "kāpj uz augšu", kļūst "spēka vīrs," kas var palīdzēt citiem, tā kalpojot Dievam.

Agr. Kārlis Liepiņš pastāstīja par romāna uzbūvi. Tas rakstīts kā vēstuļu kopojums — Saimons raksta savai audžumātei Ilzei.

Reizēm grūti noticēt, ka vēstulē varētu ietvert tik gaŗus notikumu aprakstus. Autores izteiksmes veids īpatnējs. Vārdus atdalot teikumā ar daudzpunktiem, grībēts pievērst lasītāja lielāku uzmanību attiecīgo vārdu nozīmei. Rakstniece daudz lieto domu zīmi, kuŗai seko punkts, jādomā — kāpēc? Romānā daudz salīdzinājumi, piem. pieskāriens kā ar putna spārna galu, — atmiņu smilgas, — koku lapas kā dālderi u.c. Blakus motīvos izteiktākais ir „ķirsītis", kas netīši iesēts, līdzīgi tam, kā Saimors ir piedzimis negribēts, kļūst kā nepieciešama romāna sastāvdaļa un bieži noder par simbolu. Romāns ar savu vārdu izvēli un dziļumu var sacensties ar dzeju.

Dr. Rudolfs Markus paskaidroja romanā vietas, kas notēlo apstākļus, kādos cilvēks nāk pie pestīšanas atziņas. Saimons bez Sijas laikam nebūtu izveidojies par dziļi pārliecinātu kristieti, un dzērāju ģimeņu bērni, bez Traktoru ģimenes mīlestības, aizietu bojā.

Jānis Arājs žurnāla Treji Vārti līdzstrādnieks, referentus papildināja ar savu atzinumu, ka grāmata ienes jaunu gaismu par jēdzienu "ātgriešanas" (50. lp.), ka tā var cienīga stāvēt blakus bībelei un ka Irmas Grebzdes personiskais pārdzīvojums un "pagrieziens" pielīdzināms Tolstoja pārdzīvojumam, kad viņš kļuva par Dieva kalpu. Savstarpējās paneļa un klausītaju diskusijās varēja vērot liellu domu dažādību attieksmē uz ticības spēku un brīnumu nozīmi ticības stiprināšanai, kas arī ir viens no romāna vadmotīviem.

Julieta Rumberga

„Ko es darītu, ja būtu ministru prezidents?"

Senātors Pauls Juziks piesūtījis Kanadas etniskās preses redaktoriem izvilkumu no laikraksta The Toronto Star pagājušā g. 30. decembrī 1. lappusē iespiestā Canadian Press ziņojuma: „Ko es darītu, ja būtu ministru prezidents", kuŗā Džo Klarka izteicieni rada bažas visiem kanadiešiem, kas nav angļu vai franču izcelsmes.

Klarks solījies pārorganizēt un samazināt federālo birokratiju. Viņš arī stingri raudzītos uz veselības uzturēšanas un amatieŗu sporta departamentiem, kā arī daudzkultūru politikas lietderību.

Senātors Pauls Juziks no Manitobas mudina etnisko presi, etniskās organizācijas un grupas, kas veido gandrīz trešo daļu no Kanadas iedzīvotāju skaita, stingri protestēt pret Džo Klarku, parlamenta opozicijas partijas vadītāju.

Senātors P. Juziks norāda uz daudzkultūru politiku, ko 1974. gada 17. un 18. martā pieņēmusi progresīvi konservātīvā partija savā ģenerālsapulcē, izceļot vēl intensīvāku daudzkultūru politikas īstenošanu nekā liberāļu valdība.

Daudzkultūru politikas dokuments ieteic nodibināt atsevišķu Valsts kultūrālo izdevību ministriju, lai veicinātu plašāku daudzkultūru politiku.

„Šī ir konservātīvo partijas platforma, ko var grozīt tikai partijas konvencijā. Džo Klarks ir nepārprotami pārkāpis savas pilnvaras šinī jautājumā," konstatēts redakcijām piesūtītā raksta beigās.

Laikraksts

LATVIJA

AMERIKĀ

atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcā 491 College St. kā arī spiestuvē.

(66. turpinājums)

„Bumbu mešana, bet ne tādu, kādu es nupat izmetu inženiera Rājuma mājā," Kalums bija nomierinājies un atkal nosēdēs Nardai blakus.

„Bumba var izpostīt māju, nogalināt kādu cilvēku, bet terrors var būt arī lēna nāvēšana, turēšana pastāvīgās bailēs," Narda klusi teica.

„Jūs baiļojaties?"

„Es baiļojos dienu un nakti"...

„No kā? Par ko? Jūs dzīvojat taču brīvā pasaulē kā brīvs cilvēks, kas bauda valsts pilsoņa aizsardzību."

„Ko jūs teiktu, ja jūsu dzīvoklī bieži ieskanētos telefona zvans? Rītos, dienā, visvairāk naktīs... Kad paceļu klausuli un atsaucos, noskan sauss 'kliks'. Kāds otrā galā jau nolicis klausuli. Dažreiz iekanas it kā bērna nesakarīga lallināšana, citreiz skolas meiteņu spiedzieni vai vienkārši — šņākoņa. Vai jūs varat saprast, kādu iespaidu tas atstāj uz nerviem, ja šādi traucējumi notiek regulāri un turpinās ilgu laiku?"

„Vai jūs kādam par to jau esat sūdzējusies?"

„Jūs esat pirmais cilvēks, kam to stāstu"...

„Ar ko jūs šādus traucējumus izskaidrojat?"

„Tā ir atbilde uz jautājumu, kas ir terrors," Narda sacīja un turpināja: „Dažreiz atrodu sava dzīvokļa durvju atslēgas caurumā saritinātu zīmīti. Nekas vairāk — tikai balts papīrs, un tā vairākas reizes. Kāds ar to gribējis atgādināt, ka šeit bijis. Nesen, vēlā vakara stundā, braucot pazemes vilcienā, gadījās iekāpt pēdējā vagonā. Tur nebija neviena cilvēka. Nākošā piestātnē iekāpa pieci vai seši pusaudži. Nekā aizdomīga — gari, nekopti mati, netīras drēbes, novalkāti sporta apavi, kā jau parasti. Divi no viņiem tūliņ nosēdās man blakus un iespieda mani cieši kaktā pie loga, bet pārējie palika vagona otrā pusē uz sola. Kad vilciens sāka kustēties, arī tie mainīja vietu un pārnāca pie pārējiem biedriem, apsēžoties uz pretējā sola. Jutu, ka esmu ielenkta.

„Vai viņi jūs aizkāra?"

„Nē, tikai paši skaļi trieca savā starpā, it kā manis tur nemaz nebūtu. Kādēļ viņiem tieši te vajadzēja apmesties, ja vagons bija pilnīgi tukšs? Drīz ienāca vēl citi pasažieri un pusaudži aizgāja."

„Tā varētu būt tikai sagadīšanās. Mani vairāk interesē mistiskie telefona zvani. Ar ko jūs tos izskaidrojat?" Kalums jautāja.

„Lai turētu mani pastāvīgās aizdomās, ka tieku uzraudzīta, un nedomātu savu solījumu lauzt. Nožēlot grēkus! Padomju vara brīvos cilvēkus savā kalpībā spēj iesaistīt tikai par naudu vai ieviešot bailes, turot tos pastāvīgā terrorā."

„Ja jūs šo baiļu psīchozi pārvarētu un savu sakarnieces lomu izbeigtu, domāju, ka jums nekas ļauns nenotiktu. Latviešu sabiedrība jūs tikai apsveiktu."

„Es esmu izstumtā, nesmukais pīlēns, ko visi var ienīst un knābt," Narda rūgti teica. „Un ja es tomēr uzspļautu savam R.gā dotajam parakstam, terrors pret mani turpinātos, varbūt pat pastiprinātos citādā veidā. Varbūt man būtu jāaiziet tas ceļš, pa kuru jau viens otrs aizgājis. Vai ateceraties Gunti Kociņu?"

„Jā, viņš bija apdāvināts dzejnieks, kas agri izbeidza dzīvi pašnāvībā, vai ..." Kalums teikumu nenobeidza.

„Jūs nupat teicāt, ka jums vairāk interesē noslēpumainie telefona zvani," Narda virzīja sarunu uz citu pusi.

„Tos tiešām būtu interesanti noskaidrot," Kalums sprieda. Viņš par šādiem traucējumiem bija dzirdējis arī no citiem latviešiem, kas nemaz nebija ievilkti svešas varas kalpībā, bet kādā savā organizācijā mierīgi strādāja uzticēto sabiedrisko amatu. Vairāki pat nebija vēlējušies, ka viņu vārdus publicē telefona abonentu grāmatā, it kā viņi būtu nelabojami parādu nemaksātāji, kam vajadzēja izvairīties no biežajiem kreditoru traucējumiem. Tātad Narda gluži niekus nebūs stāstījusi. Arī viņas stāsts par pirmo tikšanos ar kultūrniekiem Rīgā un tagadējā baiļošanās nelikās tik neticama, lai gan veiklā sakarniece uz mutes nebija kritusi.

„Atnāciet, papētīsim šos zvanus kopīgi," Narda aicināja.

„Jūs teicāt, ka jums visbiežāk zvanot naktīs. Ar vientuļu, skaistu dāmu nakts laikā viņas dzīvoklī, hm..."

„Un — so what?" Narda atkārtoja savu iemīļoto teicienu.

Narda dzīvoja netālu no pilsētas centra, taču ne pašā sliktākā vietā. Daudzas Ziemeļamerikas pilsētas raksturīgas ar to, ka mazturīgākie iedzīvotāji apmetas tuvāk pilsētas centram, veclaicīgās mājās, kas vēl nav noplēstas un kur īres lētākas, kamēr turīgākie pārceļas uz jaunajiem ārpilsētas rajoniem. Nardas mājas saimnieks bija žīds, ieceļojis no Polijas īsi pirms Otrā pasaules kara, laikam nojauzdams Hitlera plānoto izrēķināšanos ar saviem iedomātiem ienaidniekiem. Mājas saimnieks par savu īrnieci un viņas gaitām daudz neinteresējās, tikai reizi mēnesī pieklauvēja pie viņas dzīvokļa durvīm saņemt īres naudas čeku.

Narda apdzīvoja nama augšējā stāvā divas istabas ar virtuvi. Kad Kalums norunātā vakarā pieklauvēja pie viņas durvīm, ilgāku brīdi neviens neatsaucās. Pēdīgi bija dzirdami šļūcoši soļi, tad durvīs pavērās šaura sprauga. Ieraudzījusi Kalumu, Narda atbrīvoja drošības važiņu un aicināja ienākt.

„Ko jūs dzerat?" viņa bez kāda ievada jautāja. „Man ir tikai trīs izvēles: skotu viskijs ar sodu, franču konjaks ar melnu kafiju un krievu vodka bez nekā, jo skābu gurķu man pašlaik nav."

„Ja atļauts izvēlēties, es labāk izšķirtos par franču marku."

„Labi, dzersim konjaku. Es zinu, jums pret krieviem ir aizspriedumi, bet arī franči ir lieli revolūcionāri," Narda ar pateicīgu smaidu pasmaržoja Kaluma atnestās rozes. „Svešas zemes rozes," viņa piebilda, ielikdama tās vāzē.

„Rozes nav vainīgas, kuŗā zemē tās stāda," Kalums jutās nepatīkami aizkarts.

„Svešā zemē stādu rozes..." Narda jautri iesaucās, atminēdamās estrādes dziedātājas Larisas skaņu plati.

„...un plūcu sārtas magonītes," Kalums pabeidza.

Narda šovakar tiešām atgādināja sārtu magoni, gan labi izplaukušu, taču sārtās lapiņas vēl itin stingri turējās pie stiebra ap zaļgano galviņu.

(Turpinājums sekos)

Kārlis Dzelzītis

DZIMTENEI

Es tevi mīlu, mīlu vairāk vēl,
Kaut tevi sedz jau gadu
kalnu grēdas,
Deg senā vāts un dziļāk,
dziļāk ēdas,
Vēl vairāk, vairāk tevis žēl,
Kaut, aizmirst cerēdams,
es sevi vīlu.

Es, gara klintīs kaldams,
liesmas šķīlu
Un saites meklēju, kas
stiprāk sien
Ar dzīvi, visumu. Viss maldi
vien —
Tik tevi mīlu.

Es visas ciņas liku tev par ķīlu.
Uz tevi visas ilgu
dzērves skrien...
Bet vecās bēdas atgriežas
arvienu:
Tik tevi mīlu.

Edvarts Tūters

IK DIENIŅAS IEDOMĀSIM

Ik dieniņas iedomāsim
Bāru tautu — tautu savu!
Lai to mūžam neaizmirstu,
Sirdī kalsim tautas vārdu, —
Tautu pašu, tautas zemi!

Mūsu Latvija kļūs brīva,
Paši ja tai brīvi alksim.
Sirdī tīru saglabāsim,
Mīlēsim to mūžu mūžos, —
Tad tā svešiem nepakļausies!

Kas mums trimdā pašiem
darāms —
To lai apzināmies skaidri!
Tad mums neļodzīsies soļi,
Sirdis neatvērsies tumsai,
Muguriņas nesalieksies
Svešu pakalpiņu priekšā!

Valdis Mežezers

MEŽS ZIEMAS DIENĀ

Vizmo, sedzies sniega sudrabā,
Mežs tik skaists kā senā pasakā.
Priežu zari noliekušies trīs.
Visas tekas apsnigušas viz.
Tālas zilgmo ziemas debesis.

Vizmo, sedzies sniega sudrabā,
Mežs tik skaists kā senā pasakā.
Egles izskatās kā baltas kupenas,
Zaļās skujas zūd
zem sniega apsegas.

Meža pamalē skats
baltus bērzus vīd,
Sniega gaismā tie
tur spīd un spīd.

Vizmo, sedzies sniega sudrabā,
Mežs tik skaists kā senā pasakā.

Ilze Liepiņa

ZIEMAS NAKTĪ

Dziļos sniegos ceļš uz tavu sētu
Ledus pukes visos logos zied.
Bet vai tomēr vārtus
tu man vērtu,
Ja pie tevis pasērst
gribētu es iet?

Iedegtos tad svece gaišu liesmu
Un tu rokas pretim sniegtu man.
Jumta korē dziedātu
vējš dziesmu,
Dziesmu, kuŗā
mīlestības vārdi skan.

Un kā pavasara saulē
atdzimst daba,
Tā man tavā tuvumā
no jauna dzimt.
Atver nama vārtus plaši vaļā
Lai man tavā sētā
sāpes spētu rimt.

RELIĢISKĀ DZĪVE

MĀCĪTĀJS K. AVOTIŅŠ

Mums norāditais ceļš

Savā starp turiet tādu pat prātu, kāds ir arī Kristū Jēzū. (Apustuļa Pāvila vēstule filip. 2,5)

Lai šie vārdi būtu saprotamāki, citēsim no tās pašas nodaļas arī četrus iepriekšējos pantus, kas labi papildina mūsu tekstā izteikto domu:

Ja nu ir kāda Kristus iepriecā, ja kāds mīlestības mierinājums, ja kāda gara sadraudzība, kāda sirsnība vai līdzcietība, tad piepildait manu prieku, turēdamies vienā prātā, lododami vienu mīlestību dvēselēs vienoti, ar vienu mērķi, ne strīdēdamies, ne tukšā lielībā, bet pazemībā cits citu uzskatīdami augstāku par sevi, neraudzīdamies katrs uz savām, bet arī uz citu vajadzībām.

Vai tā nav labākā pamācība, jaukākais aicinājums uz saderību un mieru? Katrs kristietis un ikviens, kas interesējies par Jēzu Kristu, zina, kāds prāts ir Jēzū Kristū.

Jēzus Kristus pazemības un saderības gars izpaudās Viņa mācībā un visos Viņa vārdos un darbos. Ja cilvēkiem būtu kaut drusciņ vairāk Jēzus Kristus pazemības un saderības gara, kāda svētība tā būtu ikvienam cilvēkam un visai cilvēcei! Kāda pavisam citāda tad būtu dzīve!

Dievs ir ielicis cilvēka dvēselē ilgas pēc skaista un laba, pēc laimes. Cilvēki grib būt apmierināti un priecīgi. Varam droši teikt, ka šādas ilgas ir visas cilvēces dvēselē. Bet kā ir ar šo skaisto, svētīgo ilgu īstenošanu un piepildījumu? Vai pasaulē ir saderība un miers? Vai cilvēks ir apmierināts un laimīgs? Jau kopš senseniem laikiem cilvēki ilgojas un cīnās un dzenas pēc miera un laimes. Par to ir asinis lietas, ir sāpes ciestas, un cēlusies nesaprašanās pret tuvu cilvēku starpā jo domas un uzskati ne visiem ir vienādi, un pekāpšanās nav viegla, tādēļ, ka mums vēl nav tāds prāts, kāds ir Jēzū Kristū.

Pasaulē ir daudz skaistu domu izteikts, daudz labu mācību bijis, kas sajūsmināj ušas un aizrāvušas daudz cilvēku. Vēstures gaitā, dažādos laikos, cilvēki ir sekojuši drīz vienai, drīz otrai idejai: ir uzgavilējuši un lūkojuši ne tikai savu, bet visas cilvēces dzīvi veidot pēc kādas jaunas domas un jaunas idejas, pie tam ar lielu neiecietību, pat naidu pret citu uzskatu sekotājiem, lietojot ļaunu varu, kas paņēma neskaitāmus upurus. Ir vienmēr bijuši tādas varmācības apjūsmotāji un sekotāji, bet vēlāk paši cietuši un vīlušies, atmetuši agrāk apjūsmoto. Nav nodibināts miers, nav iegūta nekāda laime. Tikai ciešanas vairotas un neapmierinātība pastiprināta. Tā tas kāpinātā veidā notiek arī mūsu dienās.

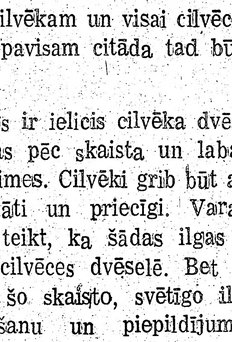

Tā notiek ar visām tām idejām un mācībām, kas radušās tikai no cilvēku gudrības; kas gan likušās skaistas, bet izrādījušās dzīvē neiederīgas. Daudzi ir lūkojuši - līdzībā runājot - ar varu noraut debesis zemes virsū, bet tās vienmēr izrādījušās tikai cilvēcīgu maldu debesis, kur Dievs ir bijis izstumts ārā.

Jēzus Kristus savā laikā ir teicis zīmīgus vārdus, kas rakstīti Svētajā Grāmatā un ir spēkā vēl šodien: Bez manis jūs ne nieka nespējat darīt. (Jāņa 15,5)

Ir tiesa, — cilvēki domā, plāno un veido savu dzīvi, un tā ikvienam piederas darīt; bet paturēsim prātā Dieva vārdus: Manas domas nav jūsu domas, un jūsu ceļi nav mani ceļi, — un neaizmirsīsim Jēzus Kristus teikto: Bez manis jūs ne nieka nespējat darīt... Ne vienu vien reizi savā mūžā cilvēks dabū piedzīvot, ka viņam ir jāpakļaujas Dieva, sava Radītāja, prātam.

Dzīve rāda, ka cilvēki vairāk domā katrs par sevi pašu un bieži vien nemaz nerēķinās ar otra cilvēka vajadzībām, jūtām, mantu, tiesībām un godu.

Mūsu teksta vārdi mums rāda citu — svētāku nostāju, mudinādami: Savā starpā turiet tādu prātu, kāds ir Kristū Jēzū. Tikai tad, ja cilvēki to ņemtu vērā un tā izturētos cits pret citu, varētu nodibināties taisnība dzīvē, un būtu miers un laime visiem. Šādā skatījumā Jēzus, zinādams mūsu vajadzības un mūsu nepilnības un vājības, ir teicis: Bez manis jūs ne nieka nespējat darīt. Tāpēc arī apustulis Pāvils mudina kristīgos, likdams visiem pie sirds skaisto aicinājumu turēt savā starpā tādu pašu prātu, kāds arī Kristu Jēzū. Tas ir labvēlības un žēlastības, svētlaimības, piedošanas, mīlestības un ziedošanās prāts, kas, apustuļa vārdiem runājot, dara, ka neraugāmies katrs tikai uz savām, bet arī uz citu vajadzībām un pazemībā cits citu uzskatām augstāku par sevi pašiem un pāri visam turam mīlestību, kas ir pilnības saite. (Kol. 3,14) Stāv pat rakstīts: Kas paliek mīlestībā, tas paliek Dievā un Dievs viņā. (Jāņa 4,16)

Ja tāds prāts cilvēkos būtu spēcīgi darbojies; ja tāds prāts būtu cilvēkiem tagadējos laikos, cik daudz posta, pārestības un ciešanu, sāpju un izmisuma būtu aiztaupīts, cik daudz dzīvību būtu saudzēts! Tad īstenotos tas, pēc kā cilvēka sirdij slāpst, un cilvēki būtu laimīgi. Kādēļ tas nepiepildās?

Uz šo jautājumu mums visiem atbilde jāmeklē arī mūsos pašos, — katram savas sirds dziļumos. Atbildi varam atrast, ja vien gribam būt patiesi, un tā skan: Mana vaina; mana vislielā vaina. Grūtāk būs atrast normālu cilvēku, kas nekad neilgotos dzīvot mierā un justies laimīgs.

Ticības dzīvē īsta laime un patiess sirds prieks, pēc kāda ilgojamies un uz ko ceram, var mums dot lielu spēku un drošumu, tā ka pat nelaimē un postā varam justies mierīgi, ticēdami tām pārlaicīgām vērtībām, ko mūsu Kungs Jēzus Kristus un svētie Dieva vārdi mums atklāj un apsola.

Kungs Jēzus saka: Tas visu spēj, kas tic. (Marka 9,23) Patiesi, tas spēj pacelties pāri zemes dzīves nepilnībai un laimei un prieku baudīt arī šai pretīšķību un pretrunu pilnajā pasaulē, kur dzīve no dienas dienā kļūst jaunāka un smagāka.

Tādēļ nemitēsīmies savās lūgšanās pieminēt to, kas mums un ikvienam šai dzīvē ir visvairāk vajadzīgs, un no sirds lūgties: Kungs, dod, lai manī un citos cilvēkos pastāv un vairojas ticība, ka Tava zēlastība ir tā, kas mani un visus ticīgos dzīvē vada un pasarga.

Un ne tikai piesauksim Dievu lūgšanās, bet dosim arī kādu laba prāta solījumu katrs pats sev un Dievam. Dosim solījumu ticības pārliecībā, ka uz labu Dievs mums vienmēr palīdz.

Mūsu tekstā Dieva vārdi mūs aicina Savā starpā turiet tādu prātu, kāds ir arī Kristū Jēzū.

Šāds Dieva aicinājums taču ietver sevī arī Dieva apsolījumu, ka Viņš grib mums tādu prātu dot un grib mums palīdzēt to turēt. Atsauksimies uz šo aicinājumu un centīsimies to pildīt saskaņā ar Dieva prātu. Tas ir Dieva mums norādītais ceļš, lai pār zemi nāktu miers un laimīgi laiki.

„Cilvēks nedzīvo no maizes vien, bet no katra vārda, kas iziet no Dieva mutes". Mateja ev. 4—4.

Klausaities latv. radio raidījumu katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja. Vilnis 1270.

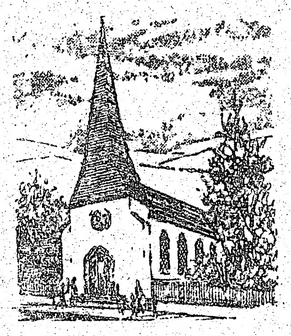

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cres., Toronto 21, Ont., tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaide sastopams baznīcas kancelejā otrdienās un ceturtdienās no pl. 9.30 līdz 12 no rīta, bet trešdienās no pl. 18—20 un piektdienās no pulksten 17—20. Pārējās dienās pēc iepriekšējas norunas. Draudzes kanceleja atvērta otrdienās un ceturtdienās no plkst. 12—20 Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 11 no rīta.

29. janvārī pl 11 dievkalpojums.

5. februārī dievkalpojums.

12. februārī pl. 11 dievkalpojums.

16. februārī pl. 19.30 Lielās lūdzamās dienas — ciešanas laika sākuma kopdievkalpojums ev. lut. latviešu draudzēm Toronto. Kopdievkalpojumi turpināsies līdz 16. martam.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

5. februārī pl. 13 dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

12. februārī pl. 13.30 dievkalpojums Grace United baznīcā Bramptonā.

19. februārī pl. 13 Lielās lūdzamās dienas dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

26. februārī pl. 13 dievkalpijums Sv. Barnaba baznīcā. Tūlīt pēc dievkalpojuma draudzes pilnsapulce baznīcas zālē.

Baptistu draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 16. Bībeles studijas un lūgšanas vakari trešdienās pl. 19.30 Walmer Road baptistu dievnamā.

12. februārī dievkalpojums — viesis māc. Fr. Čukurs.

Māc. prāv. Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Ave., tālr. 533-9456 Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā pl. 1 dienā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze 18 Victoria Avenue South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G8, tālr. 385-9838.

Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 7.30 — 9.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures

5. februārī pl. 16 dievkalpojums. Pl. 17 draudzes vakars, veltīts misijai.

12. februārī pl. 10.30 bērnu dievkalpojums, svētdienas skola un Bībeles klase.

12. februārī pl. 11 Lūdzamās dienas dievkalpojums.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv Pātera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

Latviešu misijas radio raidījums

„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"

Katru svētdienas rītu no pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM

No Niagaras WHLD raidītāja Vadītājs A. Laksmanis, 106 Dorset Rd. Scarboro, Ont., tālr. 261-4218

PRIEKA VĒSTS

Kristīgs latviešu radio raidījums
katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja
Vilnis 1270 AM
Vadītājs Dāvids Miķelsons
60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac. 100 Huntly Str., Toronto, no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta. Bufalo TV stac. 23, 700 Club, ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros.

Radio FM CBN 107.7 24 stundas. Tel. 889-3126.

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502
ZIEDI KATRAI VAJADZĪBAI
LIETIŠĶAS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKALA A. GUGĀNA ROTAS
Veikals atvērts ceturtdienu un piektdienu vakaros līdz pl. 8.00
Māra Gugāns-Lūsis

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.

Mēs pārsūtām apdrošinātus drbju un apavu sainīšus līdz 19¾ märc. netto

LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ

Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtd. un piektdien
no pl. 9.00 — 5.00 pēcp.
Vēlākā laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu.
sestdienās no pl. 9.00 — 5.00, trešdienās birojs slēgts.

Baltic Exporting Co.

432 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.

M6R 2N5. Tālr. 531-3098

PAVASARA **LE 1-7353**

DELIKATEŠU VEIKALS UN KONDITOREJA

361 RONCESVALLES AVE. **Īpašnieks St. ČUKULS**

Latviska dāvana

SVĒTKOS

un vienmēr

Laikraksts Latvija Amerikā

Latvija Amerikā Publishing Ltd.
125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu piesūtīt manu dāvanu (L. A. abonementu), uz vienu gadu, sākot ar .....

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

.....

.....

Lūdzu pievienot 1. numuram kartīti ar dāvinātāja vārdu .....

Esmu Latvija Amerikā abonents, tādēļ nosūtu speciāli dāvanām pazemināto maksu $18.—.

.....
(Vārds un uzvārds)

Adrese .....
(Adrese)

Lasītāju vēstules.

(Turpinājums no 2. lp.)

demonstrācijas. ALA valde šai komitejai bija uzdevusi dziesmu svētku laikā noorganizēt demonstrāciju pret pārkrievināšanu un genocīdu Latvijā, kad dziesmu svētku dalībnieki sapulcētos gājienam uz koncerta vietu. Tas dotu iespēju demonstrācijā piedalīties ap 10 – 15.000 latviešu. Uz demonstrācijām no Stokhilmas pieteicies LNF ģenerālsekretārs Andrejs Eglītis, kā arī daži latvieši, kas pēdējā laikā izkļuvuši no okupētās Latvijas.

LATVIJA AMERIKĀ

LAIKRAKSTAM
125 BROADVIEW AME., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $25.00
☐ 6 mēnešiem $13.00
☐ 3 mēnešiem $ 6.50

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐

Čekus lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD vārda

BROADVIEW WOOLS, ARTS & CRAFTS

Īpašn. Elza Avots

Veikali Toronto:

674 Broadview Ave., pie Danforth, tel. 469-2005
9 Queen St. East, pie Yonge ielas 368-5011

Lielā izvēlē īstas un sintētiskas vilnas dzijas, vietējās un ārzemju; aužamās dzijas, vilnas dzīpari. Materiāli dažādu latvisku rokdarbu sagatavošanai, linu materiāli, diegi, audekli, kanva visādos rupjumos. Dāvanām dažādi rokdarbi un audumi atsevišķi tautas tērpu gabali. Padomi rokdarbu jautājumos.

Veikali atvērti:

Pirmd., otrd. un trešd. no 9 rītā — 6 vak.;
ceturtd. un piektd. no 9 rītā — 8 vak.;
sestdienās no 9.30 rītā — 4 pēcp.

Ja esat nodomājuši iegādāties
JAUNU 1978. GADA AUTOMAŠĪNU
apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS
CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO
OLDSMOBILE - CHEVY II - VEGA
Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi
HANS PLAUDE Tālr. HO 6-1131

Robertson Motors Ltd.
1555 Danforth Ave., Toronto, Ont.

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS

dabīgs, nepasterizēts
Ziedputekšņi Pollen)
Peru pieniņš (Royal Jelly) no

ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM

30 Dewson St., Toronto, Ont. M6H 1G5, tel. 534-0563

Šāda atteikšanās no uzticētiem pienākumiem ALA valdi un dziesmu svētku rīkotājus nostāda nepatīkamā situācijā.

Arī Solžeņicina aicināšanu uz dziesmu svētkiem uzskatīja par nevajadzīgu, lai gan rīkotāji ar to cerēja iegūt lielāku publicitāti. Pēc pēdējās informācijas svētkos apsolījušies ierasties viceprezidenta Mondēla kundze, kuŗa reprezentēšot Balto namu.

— **inš** Bostonā

KVEBEKA UN MĒS

LA 7. janvāŗa numurā bija publicēts raksts „Etniskā prese par Kanadas vienotību". Etniskai presei esot radušās jaunas prasības Kanadas vienotībai. Ar to esot „paplašinājies arī etnisko laikrakstu un periodisko izdevumu darbības lauks un pienākumi". Nekādā ziņā problēma nav tik vienkārša. Jautājums ir, kuŗā pusē mums, latviešiem, jāstāv — par Kvebekas franču paturēšanu (pat ar varu, kā to piedraudējis Trudo) vienotajā Kanadā, vai — atzīt katras tautas, tātad arī Kvebekas franču, pašnoteikšanās tiesības. Iepazīstoties ar Kvebekas franču vairāku gadsimtu vēsturi, redzam, ka visi šie gadsimti ir bijuši viena vienīga cīņa par savu pašnoteikšanos un cīņa pēc savas valsts. Un vai tad mums, latviešiem, kas paši esam bijuši iesprostoti gadsimtiem ilgi lielajā cara imperijā — „matuškā" (un tagad mūsu tauta dzimtenē smok Brežņeva vienotā imperijā), un esam nemitīgi cīnījušies par savu pašnoteikšanos un par savu valsti, tagad būtu jācīnās par Kanadas vienitību. Gluži otrādi — mums, latviešiem, kas paši esam tik daudz cietuši no citu tautu kundzības, vajadzētu saprast un atbalstīt Kvebekas franču viņu centienos pēc patstāvības un savas valsts.

P. Blūms Hamiltonā

PIENESUMI

Sen ar tādu nepacietību un sajūsmu nebiju gaidījusi Latviju Amerikā, kopš sāku lasīt Debesis nav tālu. Tāda izdoma, humors, raita un bagāta valoda! Gribētos zināt, vai šis, tik pieticīgi par stāstu nosauktais romāns parādīsies iesietos vākos grāmatas veidā? Tad nu gan, nudien ,lidošu uz Toronto, lai iegūtu autografu.

Vērtīgs pienesums laikrakstam arī ir Dr. V. Mežezera dzeja, kas ar stingro formu un skaisto izteiksmi dod veldzi šodienas samocītajā poēzijas druvā.

Tāpat arī prieks, ka ar jauno redaktoru ziņas par Čikagu ir sakuplojušas. Ar Jaunkalnieti vērojama ļoti laba sadarbība.

Ilze Šīmane Čikagā

★ Čīles prezidents Augusto Pinočeti ieguva lielu uzvaru nesenās valsts vēlēšanās, kuŗas čiliešiem bija jaizšķiras par militārās valdības atbalstīšanu sakarā ar Apv. nāciju rezolūciju ,kas nosodīja cilvēka tiesību pārkāpšanu pret politiskiem ienaidniekiem Čilē. Pinočeti ieguva 75 proc. vairākumu vēlēšanās. Čilieši izteikušies ka viņi jūtas labāk zem ģen. Pinočeti valdības nekā zem marksista Allendes režima, ko gāza 1973.g. militārā sazvērestībā, un kā apstākļi tagad uzlabojušies. Šīs bija pirmās vēlēšanas, kopš Pinočeti pāņēma valdību.

PRECĪBU NOLŪKĀ

vēlos iepazīties ar nopietni domājošu latviešu meiteni līdz 29 gadu vecumam. Esmu 21. g. vecs, 177 cm augumā, brūniem matiem, zaļām acīm. Lūdzu rakstīt angļu valodā, jo latviešu valodu labi nepārvaldu. Rakstīt šīs avīzes kantorim ar norādi **TOMS.**

Spiediens uz Čechoslovakijas bēgļiem

KAS BŪTU JĀIEVĒRO OKUPĒTĀS LATVIJAS APMEKLĒTĀJIEM

Jau pagājušā gadā Čechoslovakijas bēgli, kas atraduši patvērumu Kanadā, sūdzējās, ka Prāgas komūnistiskais režīms vērš pret viņiem zināma veida terroru, prasot „legālizēt" savu statusu. Šiem bēgļiem piedāvāts vai nu repatriēties, lūgt atbrīvot no Čechoslovakijas pavalstniecības, vai lūgt atļauju uzturēties ārzemēs kā emigrantiem. Viss tas, protams, saistīts ar lielām formālitātēm un ziņu lapu izpildīšanu, lai Prāga iegūtu par bēgļiem jo plašas ziņas, kas varētu noderēt arī viņu piederīgo izsekošanai dzimtenē.

Tas izraisīja čechu bēgļos lielu sašutumu, ka viņi tiek šādā veidā terrorizēti, mēģinot no viņiem izspiest arī ārzemju valūtu par formālitāšu kārtošanu. Liberāļu parlamenta loceklis H. Grejs, atsaucoties uz čechu sūdzībām, bija griezies pie Kanadas ārlietu ministra Donalda Džēmisona. Pēc laikraksta The Globe and Mail 23. janvāra informācijas ārlietu ministrs paskaidrojis, ka Čechoslovakijas valdība tagad „mīkstinājusi" savu nostāju attieksmē pret Čechoslovakijas bēgļiem Kanadā. Čechoslovakijas sūtniecība Kanadā norādījusi, ka viņas valdība vairs neprasīšot, lai „legālizējoties" tie aptaujas lapām pievienotu arī apliecību no sava darba devēja, ziņas par algu, savas dzīves vietas apstiprinājumu un taml. Būtībā tomēr nekādi „mīkstinājumi" nav saskatāmi, varbūt atvieglina tikai „amnestijas" lūguma iesniegšanas formālitātes. Čechi baidās, ka viņu dzimtenē dzīvojošiem piederīgajiem režīms varētu atriebties, nedodot izredzes abpusējiem apmeklējumiem, ja ārzemēs dzīvojošie čechi ignorētu režīma „amnestijas likumu".

Kanadas ārlietu ministrs ieskata, ka Čechoslovakijas likumi nav piemērojami Kanadā, kur pastāv individu brīvība ignorēt citu valstu viņiem uzspiestos noteikumus. Ministrs tomēr atzīst, ka par bijušajiem Čechoslovakijas pilsoņiem, kas dzīvo ārzemēs, galīgā izšķiršanās tomēr paliek Čechoslovakijas autoritātēm. Praksē tas nozīmē, ka ikviena persona, kas brauc Čechoslovakijas apmeklējumā un ko turienes režīms uzskata par savu pavalstnieku, neatkarīgi, vai tai ir Kanadas pavalstniecība vai ne, atrodoties Čechoslovakijā būs pakļauta turienes valsts varas organiem un likumiem.

No mūsu viedokļa raugoties, to vajadzētu ņemt vērā arī okupētās Latvijas apmeklētājiem, kuŗus Pad. savienība arī uzskata par saviem pavalstniekiem, kas pakļauti turienes likumiem.

—ls—

LŪDZ: ATSAUKTIES

Sakarā ar novēlējumu lūdz steidzami atsaukties Sigismundu Selgu, dzim. 1929. gada 8. novembrī, Rīgā. Rakstīt N. Biseniekam, 18 Lyndhurst Grove, Chaddesden, Derby, England.

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS

141 DANFORTH AVE.

Tel.: HO 5-9905 ***Ausma Miķelsone***

CU Assurance

AUTO

Automobiļu briesmas Rīgā...

Līdz šim jau izņemtas vairāk nekā 700 braukšanas atļaujas, un iespējams, ka tuvākā nākotnē viņu skaits palielināsies līdz 1000... Iekšrīgā atļautais lielākais braukšanas ātrums automobiļiem paredzēts 9 km stundā, kamēr tālāk pilsētas robežās maksimālais ātrums noteikts 15 km.

1925. gada 26. maijā

* * *

Kontrole uz pontonu tilta. Pēdējās dienās novietots uz pontonu tilta vidū policijas postenis, kam uzdots raudzīties, ka automobiļi un autobusi nebrauktu pāri tiltam ātrāk kā 10 km stundā.

1930. gada 13. oktobrī

No «Jaunāko Ziņu» slejām

UN NEKUSTAMU ĪPAŠUMU

APDROŠINĀŠANA

Skyline Real Estate Ltd.

2100 DUNDAS ST. W., TORONTO

533-8553

Ilmaru Jankovskis

Haiparka rajonā izīrējams

mēbelēts vai nemēbelēts dzīvoklis

ar vienu guļamistabu, vienai vecākai dāmai.

Zvanīt pēc pl. 18 — 534-2059.

JAUNAS GRĀMATAS

R. Birzgalis — Letiņš trimdā	$6.50
Rutiņa U. — Vēl tā gribējās dzīvot	$7.00
T. Zeltiņš — Tuvos un tālos ciemos, izl.	$8.50
Kurts Rīss — Bestselleri	$8.50
K. Hamsuns — Loks noslēdzies	$8.50
Z. Liepa — Mans logs, dz.	$5.00
L. Lideka — Nams pie Baltijas jūŗas, rom.	$8.00
Latviešu karavīrs II p. k. l. 5. gr.	$19.00
Vilis A. Hāzners — Varmācības torņi, atm.	$24.00
A. Eglītis—Kas izpostīja latvisko stūrīti? ilust.	$11.00
V. Lapenieks—Dullā Daukas piezīmes, impr.	$14.75
V. Saulīte — Dzīvības trauksme, dzejoļi	$7.20
Jānis Rudzītis — Raksti	$40.00
Ž. Unāms — Kārlis Ulmanis	$15.50
Jānis Jaunsudrabiņs 1877 — 1977	$2.00

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ

491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5.

Tālr. 921-7121

Pasta sūtījumiem jāpieskaita 10%

Kā sakrāt līdzekļus ar 1000 dol. gadā.

Kamēr jūs esat savos divdesmitajos, jūs varbūt neesat ieinteresēts par pensijas laika ienākumiem.

Papētījiet zemāk pievienoto tabulu. Reģistrētais pensijas uzkrāšanas plāns jums var ietaupīt lielu naudu, tāpēc ka tiek pieskaitīti procenti un tie dod procentu procentus.

Ja jums, darbu izbeigušam, patiktu ceļot, papriecāties un jūs tiešām vēlētos kļūt neatkarīgs, paraugaities, ka jūs varat ietaupīt pie pus miljona (atkarā no procentu lieluma), sākot taupīt tūliņ un ietaupot tūkstoš dolaru gadā.

Noguldot $1,000 katru gadu uz:	5. gadiem	10 gadiem	20 gadiem	30 gadiem	40 gadiem
Summa pieaugs, atkarā no % likmes:					
5%	$5,802	$13,207	$34,719	$ 69,761	$126,840
6%	5,975	13,972	38,993	83,802	164,048
7%	6,153	14,784	43,865	101,073	213,610
8%	6,336	15,645	49,423	122,346	279,781
9%	6,523	16,560	55,765	148,575	368,292
10%	6,716	17,531	63,002	180,943	486,852

Jo ātrāk jūs sākat taupīt, jo labāk.

Protams, tam par pamatu ir 1000 dol. ietaupījums gadā. Ja jums ir darba vietā pensiju plāns, jūs varat ietaupīt vairāk, pat līdz 3.500 dol. vai 20% no nopelnītā ienākuma, kas ir mazāks. Ja jums nav pensiju plāna, jūs varat ielikt pat līdz 5.500 dol. vai 20%, kuŗš no tiem ir mazāks.

Sāciet tuvākā laikā uzkrāt labu pensiju ienākumu. Izvēlieties plānu, kā, piem., mūsu, kas ir pazīstams ar savu sekmīgumu. Ieguldiet tik daudz, cik valdība atļauj. Apjautājieties pēc attiecīga ierēdņa savā kredītsabiedrībā Reģistrētā pensiju plāna jautājumos, kas jums palīdzēs palielināt jūsu līdzekļus.

Lieciet lielas cerības uz Reģistrēto Krāšanas Plānu,

(Registered Savings Plan)

Latviešu kreditsabiedrībā Toronto. Maksā 9%, aprēķinot ik dienas.

Garantē: Co-Operative Trust Company of Canada.

Latviešu kultūras . . .

(Turpinājums no 3. lp.)

nejiešiem un Anglijas viesiem esmu dzirdējis ļoti labas atsauksmes par rakstnieku rītu. Diemžēl, E. Liepiņš to nekomentēja.

Amerikas viešņa, maģistre Aija Velde-Veldava lasīji ļoti interesantu referātu par latviešu folkloru. Pēc referāta izrādīja filmu par daiļamatniekiem Austrālijā un ceļojošo izstādi Amerikā. Vakarā vienlaicīgi notika vairāki sarīkojumi: teātris, daiļamatnieku balle, korporāciju kopas ģimeņu vakars u. c. Visi tomēr labi apmeklēti.

Par teātŗa izrādi — A. Alunāna lugu Kas tie tādi, kas dziedāja, E. Liepiņš teica, ka lugas saturs labi izgaismo mūsu tautas grūtības dzimtniecības laikā un parāda cēloni mūsu tautas īpašībai — locīt muguru svešinieku priekšā. Pirmizrāde izpārdota, daži to pat noskatījušies kājās stāvot. Pēc šīs izrādes notika nelaimes gadījums, kas aptumšoja Kultūras dienu jauko noskaņu. Mājup braucot, aktieris G. Grauds ar dzīvesbiedri Ainu cieta auto katastrofu, kuŗā Aina Grauda nogalināta, bet Gustavs Grauds ievainots.

Oikūmēniskā dievkalpojumā Sv. Paula anglikāņu katedrālē piedalījās 3 katoļu un 4 luterāņu mācītāji un 2100 dievlūdzēji. Dievkalpojumam sekoja jauninājums: Tas bija svētku gājiens ar karogiem un plakātiem no baznīcas uz Meiera estrādi, kur notika tautas deju uzvedums. Gājiena nolūks bija atgādināt Latvijas vārdu Austrālijas iedzīvotājiem. Ielas slēdza satiksmei, kad vairāki tūkstoši latviešu soļoja pa Melburnas galvenajām ielām. Gājiena sākums jau bija sasniedzis svētku estrādi, kad pēdējie gājiena dalībnieki vēl stāvēja baznīcas laukumā. Vietējie iedzīvotāji stāvēja ielas malās un ar pārsteigumu vēroja gaŗo disciplīnēto gājienu. Tas nozīmē, ka gājiens varēja būt kādu kilometru gaŗš. Austrālijas latviešu Kultūras dienās līdz šim tādi gājieni nebija notikuši, lai gan ASV un Eiropā tos sāka praktizēt jau pirms vairākiem gadiem. Par tautas deju sarīkojumu vēl piebilstams, ka šajā sarīkojumā bija vairāk austrāliešu nekā pārējos sarīkojumos kopā ņemot.

Jaunatnes koncerta „nagla" bija Zviedrijas viesis Pāvils Johansons, kas ģitaras pavadījumā dziedāja galvenokārt paša sacerētas un komponētas dziesmas. Tajās bija gan smalks lirisms, gan humors un sava daļa patriotisma, kas spilgti parādījās Gunāram Rodem veltītajā balādē. Tur tekstā daži ļoti zīmīgi teicieni: „Vārdi ir mūsu bruņotais spēks! Vārdi ir bultas straujas un asas. Vārdi ir stingri kā jūrnieku tauvas. Vārdi ir labākais bruņotais spēks . . ." Jaunatnes koncerta pēdējā daļā piedalījās arī Sidnejā nesen nodibinātais ansamblis Namejs I. Liča vadībā, kas varbūt izveidosies par dziesmotu vienību darbību izbeigušā Laikmeta vietā, jo radiofonā noklausītās divas dziesmas šādai cerībai dod pamatu.

Garīgais koncerts bija izcelts ne tik daudz ar programmas viengabalainību un piemērotību, bet gan ar to, ka nu pierādīts, ka arī garīgam koncertam ir sava vieta un nozīme kultūras svētkos. Šajā koncertā bija uzņemta arī E. Maršaua kantātes — Vēl dzīvos Latvija — pirmatskaņojums.

Svētku kulminācija parasti ir kopkoŗa koncerts, kas par tādu izvērtās arī šoreiz. Austrālijas Latvietis komentē: „Kopkoŗu koncerts bija baudījums kā ausij, tā acij, milzīgajam korim izvietojoties plašajā estrādē zem zeltainās Gunāra Jurjāna veidotās KD emblēmas ar saules koka zīmi".

Vēl jāpiemin raibais vakars, kuŗā bija visvairāk smieklu un jautrības, tāpat Kultūras dienu noslēguma balle divās zālēs, kopā ar pāri par 1500 dejotājiem. Tad sanāksmes, kongresi, sporta sacīkstes un citas izdarības, kas risinājās svētku nedēļā.

Pie 27. Austrālijas latviešu kultūras svētkiem vēl jāpiebilst, ka tajos, vairāk nekā jebkuŗos iepriekšējos, bijusi vesela virkne atklājēju vai uzrunu teicēju ar austrāliešu prominencēm priekšgalā. Auslijas ārlietu ministrs A. Pīkoks runāja kopkoŗa koncerta laikā, imigrācijas un etnisko lietu ministrs M. Makkellars — tautas deju sarīkojumā, Viktorijas premjērs R. Heimers — arī tautas deju sarīkojumā un vēl citi. Mēs vairs neesam „mazais neievērojamais", bet gan grupa ar kultūrālu un politisku nozīmi, kuŗu ievēro. No mūsu pašu atklājējiem minami LA-AJ priekšsēdis E. Voitkuns, redaktors E. Dēliņš (2 reizes), Kultūras dienu vadītājs G. Drulle un Amerikas viesis V. Nollendorfs. Interesanti, ka runātāju vidū šoreiz nebija konsulārā pārstāvja O. Rozīša.

Nākošās Austrālijas latviešu Kultūras dienās šī gada beigās Adelaidē par vadītāju izraudzīta M. Biezaite.

Ed. Šmugajs

Čikagas latviešu radio komitejai 21. janvārī bija 25 g. darbības atcere. Attēlā latviešu programmas ziņotāji, no kreisās: J. Plūme, I. Stokes, I. Švānfelds, H. Erkmane un J. Vilciņš jun., priekšā (sēž) J. Vailainis. Foto: Daumants Tomsons

Filma par Simu Kudirku

Kad 23. janvāŗa vakarā miljoni amerikāņu ar interesi noskatījās CBS televīzijas raidījumā filmu "Sima Kudirkas bēgšana", baltiešu likteņi atkal iekļuva plašākas sabiedrības pārdomās. Daļai amerikāņu gan vēl arvien jūk tautības, tie jauc latviešus ar lietuviešiem un otrādi, bet vienas ģints radi jau vien esam.

Filmā diezgan reāli attēlots jau piemirstais notikums 1970. g. 23. novembŗa pēcpusdienā, kad lietuvietis klaipēdietis Sima Kudirka, kas bija radio tehniķis uz padomju tirdzniecības kuģa Sovetskaja Ļitva (Padomju Lietuva), kādā Masačuzetas ostā, vēlēdamies atsākt brīvu ļaužu dzīvi rietumos, meklēja patvērumu uz tuvējā amerikāņu krastu apsardzes kutera Vigilant, saukdams: "Es esmu lietuvietis, es neesmu krievs, es vēlos brīvību!" bet tika izdots atpakaļ krieviem, kuŗiem atļāva uznākt uz amerikāņu patruļkuga, bruāli piekaut lietuvieti, to sasiet un aizvest uz Sovetskaja Ļitva. Kudirku notiesāja uz 10 gadiem spaidu darbos.

Kad šīs nožīlojamais incidents atklājās, daži tajā iejauktie amerikaņi zaudēja vietu. Iedzirkstījās lietuviešu aktīvitātes, kuŗas atbalstīja arī latvieši, lai ASV valdība gādā krievu nolaupīto bēgli atpakaļ. Tikai pateicoties nejaušībai, atklājās, ka Kudirkas māte bija 1906.g. dzimusi Ņujorkā, bet Sims ir viņas dēls, kas patur mātes pavalstniecības statusu. Maskava bija spiesta Simu, tā sievu, 2 bērnus un māti izlaist brīvībā.

Kad Kudirka ieradies Kenedija lidostā Ņujorkā, viņš brīnījies, ka lidostu neapsargā karaspeka vienības un ka grāmatu noviętnē pārkarta Solžeņicina grāmata Gulaga archipelāgs, par kādas grāmatas izlasīšanu vien „visu brīvību zemē" Padomijā automātiski draud 5 gadu cietums. Pašreiz Sims strādā Ņujorkā par kāda īres nama namzini.

Filma bija redzama arī televīzijas raidījumā Kanadā.

K. V.

Jurista un baznīcas darbinieka jubileja

Tiesnesim, baznīcas un sabiedriskam darbiniekam Dr. iur. Aleksandram Mīlenbacham 26. janvārī apritēja 75 mūža gadi. Viņš dzimis 1903. gadā Jelgavā, mācītāja un sabiedriska darbinieka, vēlākā lekšlietu ministrijas garīgo lietu departamenta direktora Friča Mīlenbacha ģimenē. Arī Friča Mīlenbacha brāļi baudījuši akadēmisku izglītību. Vecākais brālis Kārlis bija valodnieks un prof. J. Endzelīna līdzgaitnieks, vidējais brālis Jānis ārsts.

Pēc ģimnazijas beigšanas A. Mihlenbachs studēja Latvijas universitātē tieslietas, 1926. gadā iegūstot tieslietu maģistra gradu. 1946. gadā Vācijā, papildinoties pie slavenā tiesību filozofa proof. Radbuchera, A. Mīlenbachs aizstāvēja doktora disertāciju un Heidelbergas universitātē ieguva Dr. iur. gradu.

Jau studiju laikā A. Mīlenbachs strādā Latvijas tiesu palātā, pēc studiju beigšanas ir prokurora biedrs Liepājas apgabaltiesā, vēlāk miertiesnesis Daugavpilī. Ātri iegūstot paaugstinājumu tiesu resorā, 26 gadu vecumā kā gados jaunāko tiesnesi Latvijas saeima anstiprina viņu amatā par Jelgavas apgabaltiesas loceklis. Lieliniekiem okupējot Latviju 1940. gadā, A. Mīlenbachu no amata atlaida. Vācu okupācijas laikā A. Mīlenbachs tiesu resorā neatgriezās, bet vadījā Latvijas gruntsgabalu sabiedrības nodaļu Rīgā. 1944. gada atstāja Latviju un nonāca Vācijā. No 1945. gada Heidelbergā, sākumā amerikāņu militārās pārvaldes, vēlāk Vācijas finanču ministrijas uzdevumā pārvaldīja kā fiduciārs dažādus saimnieciskus uzņēmumus un īpašumus, līdztekus darbojoties par advokātu. 1952. gadā izceļoja uz Savienotām valstīm, sākumā apmetās uz dzīvi Ņujorkā, kur nodarbojās kā tautsaimnieks. Vēlāk pārcēlās uz Vašingtonu, kur kā valodu pratējs atrada darbu Kongresa bibliotēkā par vecāko tulku.

Sekojot sava tēva mācītāja kristīgā audzināšanā veidotiem uzskatiem, A. Mīlenbachs jau no 1929. gada pievēršas baznīcas dzīvei un darbam. Līdz 1941. gadam bija Jelgavas pilsētas ev. lut. draudzes priekšnieks. Arī Vācijā bija Latviešu trimdas draudzes priekšnieks Heidelbergā. Dažus gadu desmitus, līdz šai dienai, A. Mīlenbachs ir Latvijas ev. lut. baznīcas virsvaldes loceklis — finanču revidents.

Pagājušā gadā A. Mīlenbachs pārcēlās uz pastāvīgu dzīvi Toronto. Viņš pieder pie korporācijas Lettonia. Lai ilgs mūžs un vēl daudz raženu darba gadu jubilāram!

Imants Alksnis

Dr. iur. Aleksandrs Mīlenbachs

AIZGAVEŅA VAKARS TORONTO

Toronto katoļu vienības dāmu komiteja rīko Aizgavēņa vakaru 4. februārī pl. 19 Latviešu namā. Tā kā Aizgavēnis sakrīt vienā laikā ar Meteni, tad lielāko tiesu izdarības ir vienādas. Par Meteņa un Aizgavēņa izdarībām stāstīs Biruta Senkēviča, bet J. Bolmanis, kas daudz ceļojis, rādīs filmā pasaules skaistumu un Dieva varenību. Tajā varēs skatīt Aglonu, Lurdu Francijā, Fatīnu Portugalē, kā arī Svēto zemi Izraēlā.

Grēvenhorstā TV un radio darbnīcas galīga inventāra un iekārtas izpārdošana

Arī plaša TV bibliotēka
Zvanīt (705-687-6758.

BĒRZIŅŠ Realty Ltd. Arnolds un Herberts Bērziņš
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA UN NOTĀRS

226-6950
5385 Yonge St., Suite 20,
(Northtown Shopping Plaza)
Willowdale, Ont.

445-5325
72 Northdale Rd.,
Willowdale, Ont.

Sovereign GENERAL INSURANCE COMPANY
LIFE ASSURANCE COMPANY

Daugavas Vanagu nams

PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI

125 BROADVIEW AVE.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmd. līdz ceturtd., iesk., no pl. 12 dienā — 12 naktī,
piektdienāsun sestdienās no pl. 12 dienā līdz 1 naktī,
svētdienās no pl. 12 dienā līdz 9 vakarā.

DEŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

kas? kur? ko?

Town & Country Real Estate Ltd.
V. Palma - pārstāvis

41 Heathcote Ave., Willowdale, Ont. M2L-1Y9
Tel. 444-2447

Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

Alcan Building Products
Authorized Dealer

Māju īpašnieki!

Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem

ir trīs veidi, kā varat ietaupīt ar ALCAN SIDING:

1) Ietaupa darbu un laiku 2) Instalācijas un apkures ..izdevumus
3) Uzlabo izskatu un līdz ar to mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantiju.

△ LIETUS NOVADA CAURULES
△ LOGUS
△ DURVIS
△ MARĶĪZES (Awnings)
△ JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)

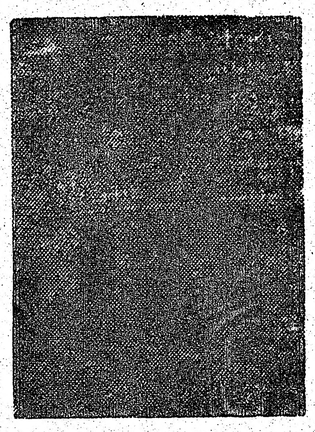

CENTURY ALUMINUM ISTALLERS
534-2864 Īpašnieks Artūrs Mīme
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X3

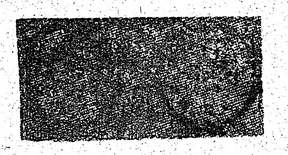

RATAS

— IGAUŅU OPTIĶIS

247 Danforth Avenue. Tel. 465-6251

Gatavo brilles pēc receptēm
Zeiss ● Rodemstock ● Crist Dior rāmji
Speciālitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaktlēcas (soft)
Pulksteņi: Omega, Triosot, Bulova.
Latviešiem atlaide

A. Eglītis — TV RENTALS

161A Roncesvalles Ave., Toronto M6R 2L3

Tel. 537-1401

25 gadus mēs esam palīdzējuši radīt miljonu atmiņu attēlus no ievērojamiem dzīves notikumiem un personām.

BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA
247 Richmond St. E.,Tor.,Ont.M5A 1P2 (416)863-1166

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St.Toronto 5,Ont. 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS

TĀLR. 534-1403, Toronto

VALUTE

DIMANTI ● PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkalēs

Aldonas ĶIVLENIEKS - KORMS

VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ
964½ Bloor St. W., Toronto, Ont. M6H 1L6. Tālr. 533-2837

M. LUNSKY, O.D. M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
OPTIĶI

Iepriekš pieteikties
Tālr. 921-3924

470 College St. (Pie Bathurst)
Toronto M5G 1A5

R. S. KANE Ltd.

apbedīšanas birojs

4812 YONGE STREET

(Sheppard Avenue tuvumā)

Willowdale

221-1159

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI

- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTULU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- ŽURNĀLI
- AVĪZES
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM

- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber

PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE., TORONTO, ONT. M4M 2E9

(416) 466-1514

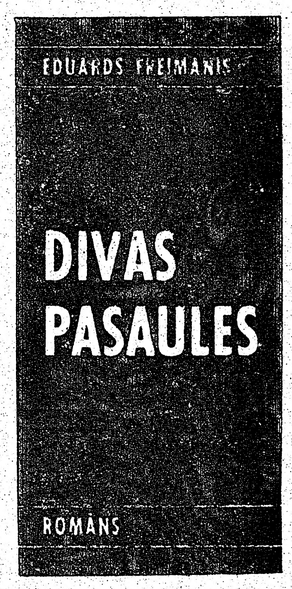

Amber Printers & Publishers Ltd. Toronto nesen iespiedusi Eduarda Freimaņa romānu Divas pasaules, glītā kabatas formāta izdevumā (Paperbeck), kas latviešu trimdas grāmatniecībā līdz šim nebija praktizēts. Grāmatai 332 lappuses un tā maksā $3.50. Atkalpārdevējiem 20 proc. atlaide, un tā pieprasāma apgādam.

Mūžībā aizsaukts

ARCHITEKTS

Augusts Freibergs

dzimis 1902. gada 3. augustā Zemgalē,
miris 1978. gada 24. janvārī Montrealā.

Sirds, kas dzīvē nogurusi,
Dieva mierā aizmieg klusi
Tad, kad dienu vainags irst.

Viņu pieminā paturēs

Hermanoviču ģimene

Atmiņas par Albertu Jērumu

Vēlā vasarā 1945. gadā Detmoldā, Vācijā, ieradās trīs mūziķi: Alberts Jērums, Voldemārs Meļķis un Ferdinands Heinrichsons. Kaut gados jauni, bet visi trīs ar pabeigtu akadēmisko mūzikālo izglītību, kā arī jo labu pieredzi mūzikas pasaulē. Par Albertu Jērumu prof. J. Vītols reiz teica: „. . . nu — mūzikā Alberts ir tīrais vecis", ar to domādams Alberta mūzikālās zināšanas un uzskatus.

Drīz vien nodibinājām četru personu mūzikālo vienību, piedaloties jo daudzos nopietnās mūzikas koncertos. Turējāmies gan pie prof. Vītola atzinuma: „Var jau kādreiz spēlēt un dziedāt arī „mēslus", tikai paši nedrīkst domāt, ka tās ir „pērles". —

Pirmais mūsu kopējais koncerts notika 1945. gada 6. oktobrī Detmoldā, „Frische Quelle" zālē. Bez mums četriem vēl piedalījās Detmoldas latviešu koris komp. J. Cīruļa vadībā. Tur pirmo reizi dziedāju arī A. Jēruma aranžētās tautasdziesmas — Kas tie tādi un Ar laiviņu ielaidos. Pēc šī koncerta vēl devām daudz koncertu gan četratā, gan kopā vēl ar citiem māksliniekiem — vijolnieku Rūdolfu Miķelsonu, dziedātāju Emīlu Mauriņu un vienmēr ar Albertu Jērumu kā klavieru pavadītāju, lai Voldemārs Meļķis būtu solists šī vārda vislabākā nozīmē. Pavisam kopā ar A. Jērumu kā pavadītāju esmu dziedājusi vairāk nekā 60 koncertos. Saglabātas programmas un A. Jēruma toreizējās kompozicijas ir jo skaists liecinājums šai kopmūzicēšanai.

Nometnes gados Detmoldā bija daudz laika strādāt izvēlētā mūzikas laukā un augt un augt, gandrīz vai ikdienā kopā ar tik augstvērtīgiem mūziķiem kā prof. Jāzepu Vītolu un komp. Albertu Jērumu. Bija ļoti interesanti iestudēt un dziedāt A. Jēruma dziesmas ar pašu komponistu pie klavierēm, jo Jēruma dziesmas nedziedās viegli, — tās uzliek dziedātājam lielas prasības. Toreiz A. Jērums izteicās, ka, šādi strādājot ar dziedātāju viņš nu vislabāk esot iemācījies iepazīt dziedātāja balss iespējas un prasības. Tajā laikā A. Jērums veltīja man savu dziesmu ar E. Kezbera tekstu — Tai dziesmai vārdu nava, kuŗu kopā ar citām A. Jēruma dziesmām — Miniatūra, Nāves dārzā, Vieglas rokas, Pa putna ceļu u. c. jo bieži uzņēmu savās programmās.

Runājot par A. Jēruma mūziku, prof. Ād. Ābele, kā tas lasāms kādā viņa recenzijā par mūsu koncertu Hersbrukā, raksta: „A. Jēruma mūziku hersbrukieši varbūt dzirdēja pirmo reizi. Jaunais autors ar savu mūzikālo smalkjūtību un nopietno tehnisko veidojumu ieņem jo redzamu vietu mūsu komponistu vidū."

Pirms došanās uz Angliju 1947. gada vasarā, A. Jērums atbrauca uz Grēveni atvadīties un atveda man vēl dažas savas dziesmas. Pēc tam satiku viņu Toronto 4. Latviešu dziesmu svētku koŗu mēģinājumā. Šī tikšanās bija ļoti sirsnīga, tāpat kā tikšanās 1968. gadā Londonā, Anglijā, kur pavadījām kopā vairākas skaistas stundas Alberta un viņa jaunkās, viesmīlīgās kundzes Laumas ar rozēm apaugušajā mājā. Kādu mēnesi vēlāk, 1968. gada Eiropas dziesmu svētkos Hanoverā, atkal tikāmies. Par moderno mūziku toreiz atskaņotā jaundarbu koncertā A. Jērums ar savu parasto, laipno smaidu piebilda: „O, bet viņi tajā klavieru kompozicijā aizmirsa nozāģēt klavierēm kājas, kā tās pienāktos īstai modernai mūzikai."

Vēl satiku A. Jērumu Kanadas 5. dziesmu svētkos. Bijām izraudzīti koŗu apbalvošanas komitejā — Imants Sakss, Alberts Jērums un es. Izvērtējot rosīgākās koŗu vienības, īsi pirms dziesmu svētkiem Imanta Saksa mājā Hamiltonā, nostrādājām līdz vēlai rīta stundai labā saskaņā, jo mums visiem trijiem bija vienādi uzskati, jo sevišķi attieksmē uz mūzikālām vērtībām.

Vērojot Albertu, brīžiem likās, ka viņš kļuvis tāds kā mierīgāks, rezignētāks, šķita it kā pārpūlējies. To pašu varēja vērot pēdējos dziesmu svētkos Toronto. Un tagad Alberta Jēruma vairs nav. Sirds skumst. Lai nu viņam vieglas smiltis svešajā zemē.

Prof. emer.
Elfrīda Karlsone-Bērziņa

Padomju „parlamentārietis" ASV

Apvienotā baltiešu komiteja Amerikā ziņoja, ka Pad. savienības „parlamentāriešu" delegācija politbiroja locekļa Borisa Ponomareva vadībā no 22. janvāŗa līdz 2. februārim apmeklējusi vairākas pilsētas ASV, sākot ar ierašanos Vašingtonā un pabeidzot 2. februārī Nujorkā. Padomju delegāti esot ar ilgu pieredzi valsts darbā un pārzinot visus padomju dzīves, vēstures u.c. aspektus. Padomju delegācijai bijušas vairākas satikšanās ar kongresa locekļiem Vašingtonā, apspriežot SALT sarunas, Vidējo austrumu jautājumu, Helsinku beigu aktu un citus savstarpējus jautājumus. Pēc tam Vašingtonas padomju delegācija apmeklēja arī vairākas citas ASV pilsētas.

★ Grūti iedomāties, ka ASV kāds varētu propagandēt nacionālsociālismu, bet tas nu it kā noticis Detroitā, kur pilsētas dienvidrietumu daļā, kur dzīvo etnisko grupu strādnieku mistrojums, kāda "Nacionālā sociālistu kustība" Ziemsvētku nedēļā, blakus ASV armijas brīvprātīgo pieteikšanas birojam atvērusi grāmatnīcu. Tajā esot bijis redzams kāškrusta karogs, kā arī liela Hitlera ģīmetne un sauklis "Baltie nebēgsim, bet paliksim un cīnīsmies", tāpat visādas rasiskas un antizemitis kas mudes un skrejlapas par "varu baltajiem". Te arī esot notikušas jaunu "partijas biedru" uzņemšana un sapulces, ko vadot „pašieceltais kapteinis", 24. g. vecais Bils Rasels. Policija esot spiesta šo grāmatnīcu apsargāt pret protestētājiem. Mājas saimnieks uzteicis veikalam īri.

ASV sirds slimību apvienība brīdina visus, kas vecāki par 40 gadiem, nepārpūlēties ar sniega tīrīšanu. Vislabāk apjautāties savam ģimenes ārstam, vai to vispār drīkst darīt. Sniega darbi jāveic vai nu pirms ēšanas, vai ne agrāk kā 2 stundas pēc azaida, pa laikam atpūšoties. Apģērbam jābūt siltam un vieglam. Tīrot sniegu, jānodarbina ne tikai rokas vien, bet arī muguras un kāju muskuļi. (vgs)

Biedru skaits un aizdevumi auguši

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBAS DARBS GRAND RAPIDOS

Latviešu kreditsabiedrības Grand Rapidos priekšnieks Teodors Zeltiņš paplašinātā valdes sēdē, kuŗā piedalījās arī nodaļas amatpersonas no Kalamazū, ziņoja, ka aizvadītajā saimniecības gadā kreditsabiedrības ienākumi palielinājušies, pieaudzis arī biedru skaits. Vēl ziņoja sekretārs P. Zāģeris, kasieris V. Tarbunas, grāmatvedis A. Valdmanis u. c.

Biedru skaits pieaudzis uz 629. Bilance 1.249.596 dol., noguldījumos 1.128.342, aizdevumos 678.517 dol. Plašu izklāstu bija sagatavojis kreditkomisijas sekretārs H. Ritums, ko papildināja priekšsēdis A. Grīnbergs. Darbības gadā kreditkomisija vai pilnvarotie apstiprinājuši 84 aizdevuma pieprasījumus kopsummā par 337.400 dol., lielāko summu, kādu jebkad agrāk. 35 gadījumos aizdevums pieprasīts auto iegādei un remontiem, tad māju iekārtām (25), parādu nomaksai (7). Vsilielākais aizdevums izsniegts nekustama īpašuma pirkšanai 140.250 dol., un auto iegādei 916 dol. Pēdējā vietā bijuši aizdevumu pieprasījumi ārstēšanai un atvaļinājumu izdevumu segšanai. Sadalot tīro atlikumu izglītības, kultūrālo un nacionālpolītisko mērķu sekmēšanai, sastādīja projektu piešķīrumiem par 2000 dol. Tie vēl apstiprināmi gada sapulcē.

Rezerves kapitālam pieskaitīja 5.567 dol., dividendes noteica izmaksāt 6% apmērā. Par stipendiju piešķiršanu jauniešiem bija ieteikums no stipendijas lūdzēja pieprasīt sīkāku motīvējumu par stipendijas vajadzību un aprakstu, ko attiecīgais jaunietis līdz šim devis latviešu sabiedrībai, kā arī vecāku materiālais stāvoklis. Līdz šim bijuši vairāki gadījumi, ka atbalsta lūdzējs griezies pie visām organizācijām un draudzēm un tādu arī saņēmis, tādēļ stipendiju piešķiršanā nepieciešama koordinācija. Bijuši arī gadījumi, ka stipendiju saņēmēja vecāki nav ne attiecīgo organizāciju biedri, ne atbalsta to sabiedriskos pasākumus un mērķus.

V. Zirnītis

Pad. savienībai būs jāmaksā

ASV un Kanadas speciālas vienības uzsākušas pad. satelīta „Cosmos 954" drupu novākšanu Kanadas Ziemeļrietumu territorijā. Kanadas aizsardzības ministrs Bernijs Dansons izteicies, ka satelīta īpašniecei Pad. savienībai par šo darbu būs jāsamaksā. ASV prezidents ieinteresēts panākt ar Pad. savienību vienošanos, neizšaut atmosfairā zemlidojošos satelītus ar radioaktīvām vielām, vai pilnīgi aizliegt ap zemi orbitējošu, atommateriālu saturošus satelītus.

Par šo notikumu The Toronto Sun lasītāju vēstulēs G. Sukse izteicās: Kanadas aizsardzības un ārlietu ministrija pret Pad. savienību tēlo „Miki pelīti", kas rezultējies atkal vienā neveiksmē: padomju satelīts trāpījis gulošo Kanadu, kamēr ASV spēki atradušies trauksmes stāvoklī. Bernijs Dansons, valsts aizsardzības ministrs, paštāvīgi notušējis Pad. savienības klātieni Kanadā, piem.: pad. ledus base Kanadas Arktikas ūdenos un pad. spiegu kuģi Halifaksas ostā. Aizsardzības ministrs arī nosaucis pēdējo spiegošanas satelītu par "izpētījumu raķeti". Kāpēc šāda atvainošanās par acīm redzamu padomju aizkāru Kanadas suvereniāei? Vai Kanadas un Pad. savienības līgums to prasa? jautā Guntis Sukse.

Pensionāru nama . . .

(Turpinājums no 11. lp.)

atteicās kandidēt, bet A. Briedis ievietots slimnīcā.

Apvienības dāmu komitejā, balsošanā piedaloties tikai dāmām, ar aklamāciju ievēlēja priekšnieci Edīti Retigu, par palīdzēm Matildi Strodu un Zentu Padegu, sekretāri-mantzini Naniju Slaucītāju, kasieri Kristīni Hercbergu, kasieres palīdzi Emīliju Niedru, rokdarbu sekcijas vadītāju Lūciju Buikus un viņas palīdzi Elzu Villeri, kafijas vārītāju — Annu Mami.

Par projektēto latviešu normētās īres dzīvokļu nama jaunbūvi plašāk ziņoja apvienības priekšsēdis A. Retigs. Pensionāru apvienībai no savas puses nama jaunbūvei bija jāsagādā 100.000 dolaru piemaksa pie Central Mortgage and Housing Corporation (CMCH) garantētiem 2 milj. dol. A. Retigs paskaidroja, ka pērngad 7. februārī viņš ievietots slimnīcā, bet apvienības vadību varējis atkal uzņemties tikai 3. septembrī. Apsikusi bija arī nama būvkomisijas darbība. Komitejas 29. novembŗa sēdē nolēma griezties pie apvienības biedriem pieteikt savas iemaksas papildsummas sagādei. Kāda pensionāre no Kalifornijas bija ar mieru dāvināt 2000 dol. Tikpat lielu summu piesolījis kāds Toronto dzīvojošais pensionārs. Tā arī bijusi gandrīz visa atsaucība, tādēļ nama būvkomiteja atzinusi, ka vajadzīgo piemaksu Kadilaka būvfirmai neizdosies sagādāt un pensionāru nama jaunbūves projekts izbeidzams.

A. Retigs nolasīja Central Mortgage and Housing Corporation 21. janvārī piesūīto oficiālo vēstuli, kuŗā pansionāru īres dzīvokļu nama projekts atzīts par nesekmīgu un nav reālizējams financiālo problēmu dēļ. Arī ieinteresētās grupas nav varējušas saskaņot savas intereses, lai panāktu vienošanos.

Pēc paskaidrojuma noklausīšanās atzina, ka pensionāru īres dzīvokļa nama celšana inflācijas seku dēļ un valdības taupīšanas noteikumi apgrūtina vajadzīgo naudas līdzekļu piešķiršanu, bet Pensionāru apvienībai pašai līdzekļu nav, tādēļ labā iecere nav īstenojama.

—ls—